សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

Universitè Royale de Droits et des Sciences Economiques

Royal University of Law and Economics

សារណាបញ្ចប់ការសិក្សា

តួនាទី និងភារកិច្ចអយ្យការ

ស្រាវជ្រាវពីថ្ងៃទី ២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២២ ដល់ថ្ងៃទី ២៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២

សិក្សាស្រាវជ្រាវដោយៈ

និស្សិតៈ លោក **មុនី ឥថៈយុសុទត្តិគមន៍**

កញ្ញា **ស៊ិន ស្រីពេជ្រ**

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ

លោក **ខាត់ ធី**

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ **នីតិសាស្ត្រ**

ជំនាន់ទី ២២

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០១៨

ឆ្នាំសរសេរសារណា ២០២២

លិខិតថ្លែងអំណរគុណ

ក្រុមសិក្សាស្រាវជ្រាវយើងខ្ញុំមានដូចជា លោក មុនី តថៈយុសុវត្ថិគមន៍ និងកញ្ញា ស៊ិន ស្រីពេជ្រ ជានិស្សិតថ្នាក់បរិញ្ញាប័ត្រនីតិសាស្រ្តជំនាន់ទី២២ ក្រុមL៤C៣ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្រ្ត និងវិទ្យាសាស្រ្តសេដ្ឋកិច្ច ឆ្នាំសិក្សា ២០២១-២០២២ ។

ជាដំបូងក្រុមសិក្សាស្រាវជ្រាវយើងខ្ញុំ សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុតចំពោះលោកឪពុកអ្នកម្ដាយ ដែលលោកទាំងពីរបានផ្ដល់កំណើតដល់រូបយើងខ្ញុំ ហើយលោកបានចំណាយពេលវេលា និងខិតខំចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សាតាំងពីតូចរហូតដល់ធំដឹងក្ដីដោយមិនគិតពីភាពនឿយហត់ឡើយ ។ លោកបានអប់រំ ទូន្មាន ប្រៀនប្រដៅឲ្យយើងខ្ញុំស្គាល់នូវអ្វីខុសអ្វីត្រូវ យោគយល់អធ្យាស្រ័យនូវរាល់កំហុស ដែលកូនៗបានប្រព្រឹត្តឆ្គាំឆ្គង និងព្រមទាំងបានលះបង់អស់នូវកម្លាំងកាយ កម្លាំងចិត្ត ដើម្បីឲ្យកូនៗបានសិក្សារៀនសូត្ររហូតមកដល់ថ្ងៃនេះ ។

ជាមួយគ្នានេះផងដែរ យើងខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណដល់ ឯកឧត្តមបណ្ឌិតសាកលវិទ្យាធិការ សាកលវិទ្យាធិការរង គណៈគ្រប់គ្រង ព្រឹទ្ធបុរស ព្រឹទ្ធបុរសរង ព្រមទាំងលោក លោកស្រី សាស្រ្តចារ្យទាំងអស់នៃមហាវិទ្យាល័យនីតិសាស្រ្ត ដែលបានចំណាយពេលវេលាដ៏មានតម្លៃក្នុងការអប់រំបណ្ដុះបណ្ដាល ដល់រូបយើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់ យ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ ព្រមទាំងបានស្វះស្វែងរកឯកសារដែលថ្មីៗល្អៗក្នុងចែករំលែកចំណេះដឹង និងតែងតែអប់រំយើងខ្ញុំឲ្យប្រព្រឹត្តនូវអំពើល្អ ថែមទាំងលើកទឹកចិត្តក្នុងការសិក្សាផងដែរ ។

ជាពិសេសទៅទៀត យើងខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណដល់លោកសាស្រ្តាចារ្យ **ខាត់ ធី** ជាសាស្រ្តាចារ្យដឹកនាំសារណារហូតធ្វើឲ្យកិច្ចការនេះសម្រេចបាន ដោយភាពជោគជ័យ ។

ជាទីបញ្ចប់នេះ យើងខ្ញុំសូមប្រសិទ្ធិពរជ័យចំពោះលោកអ្នកមានគុណទាំងពីរ ថ្នាក់ដឹកនាំនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្រ្ត និងវិទ្យាសាស្រ្តសេដ្ឋកិច្ច ព្រមទាំងលោក លោកស្រី ដែលជាសាស្រ្តាចារ្យទាំងអស់ ក៏ដូចជាមិត្តភក្តិបងប្អូន សូមឲ្យជួបប្រទះនូវពុទ្ធពរទាំងបួនប្រការគឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ។

អារម្ភកថា

ឆ្លងកាត់ការសិក្សាផ្នែកនីតិសាស្ត្រ អស់រយៈពេល៤ឆ្នាំ ក្រុមយើងខ្ញុំពិតជាមានភាពរីករាយជាខ្លាំងដែលមានកិត្តិយសបានចូលរួមចងក្រង សរសេរសារណាបញ្ចប់ការសិក្សាធ្វើជាស្នាដៃសម្រាប់ជាឯកសារស្រាវជ្រាវនាពេលអនាគត ។ ដោយហេតុថា ការសិក្សារបស់យើងខ្ញុំមានការទាក់ទងជាមួយនឹងវិស័យច្បាប់ ដូចនេះយើងខ្ញុំបានជ្រើសរើសយកប្រធានបទស្តីពី ស្ថាប័នអយ្យការ ក្នុងគោលបំណងស្រាវជ្រាវឲ្យបានស៊ីជម្រៅពីការបំពេញមុខងាររបស់តំណាងស្ថាប័នមួយនេះ តាំងពីប្រវត្តិនៃការកកើត ដំណើរការប្រព្រឹត្តទៅរបស់តំណាងអយ្យការ និងការស្វែងរកយុត្តិធម៌ជូនសង្គមជាតិលើរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ។

ស្ថាប័នអយ្យការ គឺជាស្ថាប័នមួយរបស់រដ្ឋ ដែលបង្កើតឡើងសម្រាប់ដំណើរការបណ្តឹងសាធារណៈ ឬបណ្តឹងព្រហ្មទណ្ឌ ដើម្បីនាំមកនូវសណ្តាប់ធ្នាប់ល្អប្រសើរ និងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ក្នុងការគ្រប់គ្រងជាតិរបស់ខ្លួនឲ្យមានការរីកចម្រើន ។ ស្ថាប័នអយ្យការ គឺជាស្ថាប័នមួយដ៏សំខាន់ដែលស្ថិតនៅអមសាលាក្តីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។ ស្ថាប័នអយ្យការ គឺជាអ្នកធ្វើការចោទប្រកាន់ទៅលើបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ និងជាអ្នកសន្និដ្ឋានឲ្យតុលាការអនុវត្តច្បាប់ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ស្ថាប័នអយ្យការជាអ្នកធានារ៉ាប់រងលើការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចខាងបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ព្រមទាំងជាអ្នកផ្សព្វផ្សាយដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួនផងដែរ ។ម្យ៉ាងវិញទៀត ចៅក្រមអយ្យការមានសិទ្ធិក្នុងការកេណ្ឌកងកម្លាំងសមត្ថកិច្ចសាធារណៈដោយផ្ទាល់ ដើម្បីជាជំនួយក្នុងការបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ហើយចៅក្រមអយ្យការចាំបាច់ត្រូវតែមានវត្តមានក្នុងសវនាការរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ។

យើងខ្ញុំសង្ឃឹមថា សារណាដែលយើងខ្ញុំបានសរសេរឡើងនេះ នឹងក្លាយជាឯកសារផ្នែកច្បាប់មួយដែលមានសារៈប្រយោជន៍ ដល់និស្សិតជំនាន់ក្រោយៗទៀត ក្នុងការពង្រឹង និងលើកស្ទួយវិស័យយុត្តិធម៌នៅកម្ពុជាឲ្យកាន់តែរឹងមាំ ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ យើងខ្ញុំសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា កិច្ចការស្រាវជ្រាវមួយនេះនឹងក្លាយជាឯកសារមួយដែលអាចជួយពង្រឹងសមត្ថភាពយល់ដឹងលើស្ថាប័នអយ្យការជាក់ជាមិនខាន ។

យ៉ាងណាមិញ បើទោះបីជាលទ្ធផលនៃការសិក្សាបានស្តែងចេញតាមរយៈសារណានេះក៏ដោយ ក៏ក្រុមសិក្សាស្រាវជ្រាវយើងខ្ញុំយល់ថានៅមានខ្វះចន្លោះមួយចំនួនដែលមិនអាចជៀសវាងបានជាក់ជាមិនខាន ។ យើងខ្ញុំរីករាយនិងស្វាគមន៍រាល់ការរិះគន់កែតម្រូវរាល់ចំណុចខ្វះខាតដែលមានក្នុងសារណារបស់យើងខ្ញុំ ។ យើងខ្ញុំក៏សូមអរគុណទុកជាមុន រាល់ការរិះគន់ កែតម្រូវក្នុងគោលបំណងស្ថាបនា ។

ជាទីបញ្ចប់ យើងខ្ញុំសូមជូនពរដល់ឯកឧត្តមបណ្ឌិតសាកលវិទ្យាធិការ សាកលវិទ្យាធិការរង គណៈគ្រប់គ្រងព្រឹទ្ធបុរស ព្រឹទ្ធបុរសរង ព្រមទាំងលោក លោកស្រី សាស្ត្រាចារ្យទាំងអស់នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ចទាំងអស់ឲ្យជួបនូវពុទ្ធពរទាំងបួនប្រការ គឺអាយុ វណ្ណៈ សុខៈ និងពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ។

មាតិកា

សេចក្តីផ្តើម ០១

ជំពូកទី១

ស្ថាប័នអយ្យការ និង តំណាងអយ្យការ

ផ្នែកទី១៖ ស្ថាប័នអយ្យការ ០៤

១. និយមន័យស្ថាប័នអយ្យការ ០៤

២. ប្រវត្តិនៃការកកើតស្ថាប័នអយ្យការ ០៥

២.១. ការកកើតស្ថាប័នអយ្យការដំបូង ០៥

២.២. ការកកើតស្ថាប័នអយ្យការនៅកម្ពុជា ០៥

២.១.១. ស្ថាប័នអយ្យការនៅចន្លោះឆ្នាំ ១៩៣៧-១៩៧០ .... ០៥

២.១.២. ស្ថាប័នអយ្យការនៅចន្លោះឆ្នាំ ១៩៧០-១៩៧៥ .... ០៦

២.១.៣. ស្ថាប័នអយ្យការនៅចន្លោះឆ្នាំ ១៩៧៥-១៩៧៩ .... ០៦

២.១.៤. ស្ថាប័នអយ្យការនៅចន្លោះឆ្នាំ ១៩៧៩-១៩៩១ .... ០៧

២.១.៥. ស្ថាប័នអយ្យការនៅចន្លោះឆ្នាំ ១៩៩១-បច្ចុប្បន្ន ០៧

៣. គោលការណ៍នៃស្ថាប័នអយ្យការ ០៩

៣១.. គោលការណ៍គ្រឹះរបស់អង្គការអយ្យការ ០៩

៣.១.១. គោលការណ៍ឯកភាព ឬ ឋានានុក្រម ០៩

៣.១.២. គោលការណ៍អវិភាគ ០៩

៣.១.៣. គោលការណ៍ឯករាជ្យ ១០

៣.១.៤. គោលការណ៍នៃការមិនទទួលខុសត្រូវ ១០

៣.១.៥. គោលការណ៍មិនអាចប្តឹងជំទាស់ ១០

៣.២. គោលការណ៍នៃការចោទប្រកាន់ ១១

៣.២.១. គោលការណ៍នីត្យានុកូលភាពនៃការចោទប្រកាន់ ១១

៣.២.២. គោលការណ៍កាលានុវត្តភាពនៃការចោទប្រកាន់ ១២

ផ្នែកទី២៖ តំណាងអយ្យការ ១២

១. តំណាងអយ្យការ ១២

១.១. ការជ្រើសរើស ១២
១.២. ការចុះកម្មសិក្សា និងតែងតាំងស៊ុបចំពោះព្រះរាជអាជ្ញា... ១៤
១.៣. ការដំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិ ១៤
១.៤. ការតែងតាំង ផ្លាស់ប្តូរ ការផ្តាច់មុខងារ ១៦
១.៥. កាតព្វកិច្ចទូទៅរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ១៧
១.៦. ទណ្ឌកម្មវិន័យ ១៨
១.៧. ការចូលនិវត្តន៍ ១៩
២.ព្រះរាជអាជ្ញា ២០
២.១. អ្វីទៅជាព្រះរាជអាជ្ញា?.. ២០
២.២. សញ្ញាណនៃព្រះរាជអាជ្ញា ២១

ជំពូកទី២

រចនាសម្ព័ន្ធស្ថាប័នអយ្យការ

ផ្នែកទី១៖ ស្ថាប័នអយ្យការនៅអមសាលាជម្រះក្តី.. ២២
១. អយ្យការអមតុលាការយោធា ២២
១.១. រចនាសម្ព័ន្ធ... ២២
១.២. មុខងារព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការយោធា... ២២
១.៣. អំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការយោធា ២៣
២. អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត... ២៤
២.១. រចនាសម្ព័ន្ធ... ២៤
២.២. មុខងារព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត ២៥
២.៣. អំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត... ៣០
៣. មហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ៣១
៣.១. រចនាសម្ព័ន្ធ ៣១
៣.២. មុខងារអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ៣២
៣.៣. អំណាចរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍.. ៣២
៤. មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល... ៣៣
៤.១. រចនាសម្ព័ន្ធ... ៣៣

៤.២. មុខងារអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល ៣៣

៤.៣. អំណាចរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល ៣៤

ផ្នែកទី២៖ ប្រវត្តិអយ្យការអមតុលាការជាន់ទាប ៣៥

១. អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ៣៥

១.១. ប្រវត្តិអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ៣៥

១.២. រចនាសម្ព័ន្ធរបស់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ៣៦

២. អយ្យការអមតុលាការយោធា ៣៧

២.១. ប្រវត្តិអយ្យការអមតុលាការយោធា ៣៧

២.២. រចនាសម្ព័ន្ធរបស់អយ្យការអមតុលាការយោធា............ ៣៨

ជំពូកទី៣

នីតិវិធី និងចំណាត់ការរបស់អយ្យការក្នុងរឿងក្ដីព្រហ្មទណ្ឌ

ផ្នែកទី១៖ នីតិវិធីស៊ើបអង្កេត ៣៩

១. ការស៊ើបអង្កេតករណីជាក់ស្ដែង ៣៩

១.១. ការឆែកឆេរ ៣៩

១.២. ការឃាត់ខ្លួន ៤០

១.៣. ការបញ្ជូនខ្លួន ៤០

២. ការស៊ើបអង្កេតបឋម ៤០

២.១. ការឆែកឆេរ ៤១

២.២. ការបញ្ជាឲ្យចូលខ្លួន ៤១

ផ្នែកទី២៖ នីតិវិធីស៊ើបសួរ ៤១

១. ការអនុវត្តដីការបស់តុលាការ ៤១

១.១. ដីការសន្និដ្ឋានរឿងឲ្យស៊ើបសួរ ៤២

១.២. ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន ៤២

១.៣. ដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន ៤២

២. ស្នើសុំឲ្យបំពេញកិច្ច ៤៣

៣. ស្នើសុំឲ្យដោះលែង ៤៣

៤. ស្នើសុំឲ្យដាក់ក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ៤៤

៥. ការប្រគល់វត្ថុចាប់យក ៤៤
៦. ការឆែកឆេរ និងការធ្វើកោសលវិច័យ ៤៥
៧. ម៉្លឹងមោឃភាព និងម៉្លឹងមោឃកម្ម ៤៥
៨. ការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានស្ថាពរ ៤៦
ផ្នែកទី៣៖ នីតិវិធីជំនុំជម្រះ ៤៦
១. កោះហៅ ៤៦
១.១. កោះហៅជនជាប់ចោទ ៤៦
១.២. កោះហៅដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬជនរងគ្រោះ ៤៧
១.៣. កោះហៅអ្នកពាក់ព័ន្ធ ៤៧
២. អញ្ជើញមេធាវី ៤៨
៣. ការដេញដោល ៤៨
៤. ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៤៨
ផ្នែកទី៤៖ នីតិវិធីដោយឡែក ៤៨
១. អធិការកិច្ចពន្ធធនាគារ ៤៨
២. ការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ ៤៩
៣. ការផ្តល់នីតិសម្បទាឡើងវិញតាមផ្លូវតុលាការ ៤៩
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៥១
អនុសាសន៍ ៥៣
ឯកសារយោង
ឧបសម្ព័ន្ធ

សេចក្តីផ្តើម

១. លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ

ប្រទេសកម្ពុជា ជាប្រទេសកាន់លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរីពហុបក្ស ដែលបែងចែកអំណាចជាបីដាច់ដោយឡែកពីគ្នា គឺអំណាចនីតិបញ្ញត្តិ អំណាចនីតិប្រតិបត្តិ និងអំណាចតុលាការ ។ សាលាជម្រះក្តីនៅកម្ពុជាមាន២លំដាប់ថ្នាក់ គឺ តុលាការជាន់ទាប និងតុលាការជាន់ខ្ពស់ ក្នុងនោះផងដែរ ក៏មានស្ថាប័នអយ្យការអមតុលាការគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ។

ស្ថាប័នអយ្យការអមតុលាការជាន់ខ្ពស់ មានដូចជា មហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍ និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ។ រីឯស្ថាប័នអយ្យការអមតុលាការជាន់ទាប មានដូចជា អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត និងអយ្យការអមតុលាការយោធា ។ ក្នុងនោះផងដែរ ព្រះរាជអាជ្ញា គឺជាតួអង្គយ៉ាងសំខាន់ នៅក្នុងសង្គមកម្ពុជា ក្នុងការពិនិត្យ និងស្វែងរកនូវរាល់អត្ថិភាពនៃបទល្មើសទាំងឡាយ ក្នុងទស្សនៈវិស័យ និងគោលបំណងបម្រើផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ។ លើសពីនេះទៅទៀត អយ្យការក៏បានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងដំណើរការនៃរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ តាមរយៈការធ្វើឲ្យរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌមានចលនា ស្វែករកភស្តុតាងដាក់បន្ទុក សម្រាលបន្ទុក រហូតដល់ដំណើរការសវនាការ ឈានដល់ការចេញសេចក្តីសម្រេចពីតុលាការ និងការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ។ ការអនុវត្តមុខងារជាព្រះរាជអាជ្ញា មិនត្រឹមតែបញ្ឈប់ការកើតមាននូវបទល្មើសក្នុងសង្គម និងជាគូក្តីដើមរបស់តុលាការក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌប៉ុណ្ណោះទេ ព្រះរាជអាជ្ញាក៏មានអំណាចសន្តោសយ៉ាងពិសេស ដោយអាចសម្រេចតម្កល់រឿងក្តីទុលឥតចាត់ការ ឬសម្រេចឲ្យជនជាប់ចោទណាម្នាក់អាចស្ថិតនៅក្រៅឃុំជាបណ្តោះអាសន្នផងដែរ ។

ដោយមើលឃើញអំពីសារៈសំខាន់នៃសិទ្ធិ អំណាច តួនាទី មុខងាររបស់ស្ថាប័នអយ្យការក្នុងវិស័យយុត្តិធម៌ ទើបយើងសម្រេចចិត្តលើកយកប្រធានមួយគឺ តួនាទី និងភារកិច្ចអយ្យការ ដើម្បីធ្វើការសិក្សាស្វែងយល់ និងបកស្រាយចងក្រងជាឯកសារដែលមានខ្លឹមសារដូចតទៅ ៖

២. ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ

ដោយសារតែអង្គអយ្យការ គឺជាតួអង្គដែលសំខាន់ ក្នុងដំណើរការនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ដែលធានាដល់សន្តិសុខស្ថេរភាពសង្គម ជាពិសេសសិទ្ធិមនុស្ស ដូចនេះហើយ វាពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់ នៅក្នុងការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចមុខងារ ជាពិសេសតួនាទី និងភារកិច្ចដែលបានកំណត់ដោយក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។ ដោយហេតុនេះហើយទើបយើងមានបំណងស្វែករកឲ្យឃើញនូវចំណោទបញ្ហាដូចជា ៖

- តើអង្គការអយ្យការ និងព្រះរាជអាជ្ញាគឺជាអ្វី?
- តើព្រះរាជអាជ្ញាមានតួនាទី និងភារកិច្ចអ្វីខ្លះ?
- តើការអនុវត្ត តួនាទី និងសិទ្ធិអំណាចអយ្យការ មានលក្ខណៈដូចម្តេចខ្លះ?

- តើអង្គការអយ្យការ មានទំនាក់ទំនងយ៉ាងណាទៅលើបញ្ហាសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ?

៣. គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ

នៅក្នុងកិច្ចការស្រាវជ្រាវនេះ ក្រុមរបស់យើងខ្ញុំមានគោលបំណងសំខាន់ៗដូចជា ៖

- សិក្សាស្វែងយល់ពីការវិវត្តអង្គការមួយនេះនៅប្រទេសកម្ពុជា
    - សិក្សាស្វែងយល់អំពីអំណាច តួនាទី ភារកិច្ច និងសារៈសំខាន់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា
    - សិក្សាស្វែងយល់ពីការអនុវត្តមុខងារផ្ទាល់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

៤. វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ

ប្រធានបទមួយនេះ ក្រុមយើងខ្ញុំធ្វើការស្រាវជ្រាវ បែបពិពណ៌នា ដោយធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងអង្កេតពី ៖

- ស្រាវជ្រាវទៅលើរដ្ឋធម្មនុញ្ញព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ
- ស្រាវជ្រាវទៅលើច្បាប់ជាតិនានា
- អង្កេតទៅលើសំណុំរឿងគំរូ
- អនុសាសន៍ និងការចង្អុលបង្ហាញផ្ទាល់ពីលោកសាស្ត្រាចារ្យ ខាត់ ធី
- អនុសាសន៍ និងការចង្អុលបង្ហាញផ្ទាល់ពី ឧត្តមសេនីយ៍ទោ ប៊ិន រត្ន័មុនី
- សិក្សាស្វែងយល់ ការអង្កេត និងពិភាក្សាជាមួយមិត្តរួមក្រុម
- ការវិភាគ និងសំយោគទៅលើប្រធានបទ

៥. កម្រិតនៃការស្រាវជ្រាវ

កិច្ចការស្រាវជ្រាវទៅលើប្រធានបទមួយនេះ គឺផ្តោតសំខាន់ទៅលើអង្គការអយ្យការ និងព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងវិស័យយុត្តិធម៌កម្ពុជា ការកកើតស្ថាប័នអយ្យការ និងនីតិវិធីនៅក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ....។

៦. សារៈប្រយោជន៍នៃការស្រាវជ្រាវ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ បានធ្វើឲ្យក្រុមយើងខ្ញុំបានទទួលនូវចំណេះដឹងឲ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅខ្លាំងទៅលើប្រធានបទ ស្តីពី តួនាទី និងភារកិច្ចអយ្យការ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដូចនេះ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវទាំងអស់នេះ បានផ្តល់នូវសារៈប្រយោជន៍សំខាន់ៗដូចជា ៖

- ផ្តល់ចំណេះដឹងបន្ថែមដល់និស្សិតក្នុងការសិក្សាស្វែងយល់ទៅលើស្ថាប័នអយ្យការ
- ផ្តល់ជាឯកសារសម្រាប់សិក្សាស្រាវជ្រាវបន្ត និងរៀនសូត្របន្ថែមទៅលើសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ
- ផ្តល់ជាគតិសម្រាប់កែលម្អនូវចំណុចខ្វះខាតក្នុងការអនុវត្តមុខងារ
- ផ្តល់ជាទ្រឹស្តី និងមតិយោបល់ ក្នុងគោលបំណងអភិវឌ្ឍវិស័យយុត្តិធម៌ និង ប្រសិទ្ធិភាពក្នុងការអនុវត្តច្បាប់ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

- ផ្តល់នូវការកែលម្អសម្រាប់និស្សិតជំនាន់ក្រោយ ។

៧. រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ

សារណានេះចែកចេញជា ៣ ជំពូក ៖

- ជំពូកទី១ ស្ថាប័នអយ្យការ និងតំណាងអយ្យការ
- ជំពូកទី២ រចនាសម្ព័ន្ធស្ថាប័នអយ្យការ
- ជំពូកទី៣ នីតិវិធី និងចំណាត់ការរបស់អយ្យការក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ។

ជំពូកទី១
ស្ថាប័នអយ្យការ និង តំណាងអយ្យការ

ផ្នែកទី១៖ ស្ថាប័នអយ្យការ

១.និយមន័យស្ថាប័នអយ្យការ

ស្ថាប័នអយ្យការ បង្កើតឡើងដោយពាក្យ ស្ថាប័ន + អយ្យការ ។

ពាក្យថា ស្ថាប័ន គឺសំដៅទៅលើសមាគមមួយដែលមានបុគ្គលមួយក្រុមធ្វើការរួមគ្នា និងរៀបចំឡើងក្នុងគោលដៅណាមួយដើម្បីនាំមកនូវសណ្ដាប់ធ្នាប់ល្អប្រសើរ និងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ក្នុងការដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រងជាតិរបស់ខ្លួនឲ្យមានការរីកចម្រើន ។

ពាក្យថា អយ្យការ បានមកពីពាក្យ អយ្យ ជាពាក្យបាលី ដែលមានន័យដូចគ្នាទៅនឹងពាក្យ អរិយ ដែលប្រែមកថា អ្នកមានត្រកូលខ្ពង់ខ្ពស់ អ្នកដែលត្រូវបានគេគោរពកោតខ្លាច រីឯអយ្យការវិញមានន័យថា ឈ្មោះច្បាប់មួយក្រុមមានគតិសម្រាប់ចោទប្រកាន់ព្រមទាំងវិនិច្ឆ័យការផែនដី[1]៖ ច្បាប់អយ្យការ ឬក្រុមអយ្យការ ។

និយមន័យតាមឬសគល់ដើមនៃពាក្យនេះ មានលក្ខណៈត្រូវគ្នាខ្លះដែរនឹងនិយមន័យគតិយុត្តិត្រង់សញ្ញាណដែលថា សម្រាប់ចោទប្រកាន់ និងអ្នកដែលត្រូវគេគោរពកោតខ្លាច ព្រោះវាអាចទាក់ទងនឹងអំណាចរបស់អយ្យការក្នុងការចោទប្រកាន់ប្រឆាំងបទល្មើស ប៉ុន្តែអយ្យការគ្មានអំណាចវិនិច្ឆ័យសេចក្ដីចេញជាសាលក្រមឡើយ ។

និយមន័យអយ្យការ មិនត្រូវបានកំណត់ច្បាស់លាស់ដោយវិធានគតិយុត្តណាមួយឡើយ ប៉ុន្តែគេអាចឲ្យនិយមន័យអយ្យការថា ជាអង្គការ ឬស្ថាប័នដែលតំណាងឲ្យផលប្រយោជន៍ទូទៅ ដើម្បីធ្វើបណ្ដឹងអាជ្ញា គឺធ្វើការចោទប្រកាន់ពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ និងទាមទារឲ្យតុលាការអនុវត្តច្បាប់ ។

ជារួមមកវិញ ស្ថាប័នអយ្យការ គឺជាស្ថាប័នមួយរបស់រដ្ឋដែលបង្កើតឡើងសម្រាប់ដំណើរការបណ្ដឹងសាធារណៈ ឬបណ្ដឹងព្រហ្មទណ្ឌ ដើម្បីនាំមកនូវសណ្ដាប់ធ្នាប់ល្អប្រសើរ និងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ក្នុងការគ្រប់គ្រងជាតិរបស់ខ្លួនឲ្យមានការរីកចម្រើន ។ ស្ថាប័នអយ្យការ គឺជាស្ថាប័នមួយដ៏សំខាន់ដែលស្ថិតនៅអមសាលាក្ដីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។ នៅក្នុងនោះផងដែរ ព្រះរាជអាជ្ញា គឺជាបុគ្គលដ៏សំខាន់ក្នុងការបម្រើការងារឲ្យបានសម្រេចនូវបេសកកម្មរបស់ស្ថាប័ននេះ ។ ស្ថាប័នអយ្យការ គឺជាអ្នកធ្វើការចោទប្រកាន់ទៅលើបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ និងជាអ្នកសន្និដ្ឋានឲ្យតុលាការអនុវត្តច្បាប់មិនតែប៉ុណ្ណោះ ស្ថាប័នអយ្យការជាអ្នកធានារ៉ាប់រងលើការអនុវត្តសេចក្ដីសម្រេចខាងបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ព្រមទាំងជាអ្នកផ្សព្វផ្សាយដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួនផងដែរ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ចៅក្រមអយ្យការមានសិទ្ធិក្នុងការកេណ្ឌកងកម្លាំងសមត្ថកិច្ចសាធារណៈដោយផ្ទាល់ ដើម្បីជាជំនួយ

[1] វចនានុក្រមសម្ដេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត ។

ក្នុងការបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ហើយចៅក្រមអយ្យការចាំបាច់ត្រូវតែមានវត្តមានក្នុងសវនាការរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ។ យោងតាមមាត្រា១៣១ថ្មី នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

២.ប្រវត្តិនៃការកកើតស្ថាប័នអយ្យការ

ស្ថាប័នអយ្យការនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា គឺត្រូវបានបង្កើតឡើងតាំងពីឆ្នាំ១៩៣៧ (ជំនាន់អាណានិគមនិយមបារាំង) ដើម្បីធានានូវសុវត្ថិភាពសារធារណៈ និងដំណើរការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ក្នុងការចោទប្រកាន់ចំពោះបុគ្គលដែលបានប្រព្រឹត្តផ្ទុយពីក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។ ដោយសារតែព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ទទួលរងនូវសង្គ្រាមជិត ៤ទសវត្ស ដែលធ្វើឲ្យប្រទេសកម្ពុជាយើងឆ្លងកាត់នូវរបបនៃការដឹកនាំជាច្រើន ដូចនេះ ស្ថាប័នអយ្យការនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាយើងក៏ត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរឲ្យសមស្របទៅតាមរបបទាំងអស់នោះផងដែរ ។

២.១ ការកកើតស្ថាប័នអយ្យការក្រោមអំណាចបារាំង

ប្រទេសកម្ពុជាបានចុះសន្ធិសញ្ញា ដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់សាធារណរដ្ឋបារាំងនៅក្នុងឆ្នាំ១៨៨៤ ដែលធ្វើឲ្យការគ្រប់គ្រងរដ្ឋមួយនេះបានផ្លាស់ប្តូរទៅតាមប្រព័ន្ធយុត្តាធិការបារាំង ។ ស្ថាប័នអយ្យការដំបូងបង្កើតឡើងក្នុងជំនាន់អាណានិយមបារាំង ដែលជាគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់បារាំង ដើម្បីធានាឲ្យបាននូវស្ថេរភាពសង្គម និងនយោបាយ ។

២.២ ការកកើតស្ថាប័នអយ្យការដំបូងនៅកម្ពុជា

២.១.១ ស្ថាប័នអយ្យការនៅចន្លោះឆ្នាំ ១៩៣៧-១៩៧០

ស្ថាប័នអយ្យការ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដំបូងបង្អស់នៅឆ្នាំ១៩៣៧ ដោយការបញ្ចូលដំណែងនេះនៅក្នុងក្រមពិភាក្សាព្រហ្មទណ្ឌ (ដែលគេហៅថា ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ក្នុងសម័យបច្ចុប្បន្ន) ។ យោងទៅតាមក្រមនេះនៅអមសាលាដំបូងនីមួយៗមាន ព្រះរាជអាជ្ញា និងព្រះរាជអាជ្ញារង ហើយនៅអយ្យការជាន់ខ្ពស់មាន ព្រះរាជបម្រើ និងភូឈួយព្រះរាជបម្រើ ។ នៅពេលនោះតំណែងរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាមិនទាន់មាននៅគ្រប់សាលាដំបូងគ្រប់ខេត្តនោះទេ គឺមានតែនៅភ្នំពេញប៉ុណ្ណោះ ។ ដោយសារតែមានការខ្វះខាតថវិការគេបានជ្រើសរើសប្រធានសាលាដំបូងឲ្យដើរតួនាទីពីរ គឺព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូងផង និងជាចៅក្រមជំនុំជម្រះផង ។ តួនាទីព្រះរាជអាជ្ញានេះមកជំនួស តួនាទីរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសភាចារបុរស ដែលដើមឡើយជាអ្នកបង្ករសំណុំរឿងចោទប្រកាន់ទៅសាលាក្រុមចោទ (ដែលជាសាខាមួយរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ដែលពិនិត្យរឿងដដែលប្តឹងជំទាស់ នឹងដីការបស់សុភាចារបុរស) ។

ចំណែកនៅសាលាវិនិច្ឆ័យធិបតី (សមមូលនឹងតុលាការកំពូលសព្វថ្ងៃ) វិញ ពុំមានព្រះរាជអាជ្ញាអមនោះទេ ។ ប៉ុន្តែនៅសម័យកាលក្រោយមកទៀត តំណែងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាវិនិច្ឆ័យធិបតីត្រូវបានឃើញ

មាននៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈយុត្តាធិការ ចៅក្រម និងក្រឡាបញ្ជីខាងផ្នែកតុលាការចុះថ្ងៃទី០៩ មីនា ឆ្នាំ១៩៥៤[2] ។ តាមច្បាប់លក្ខន្តិកៈនេះ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាវិនិច្ឆ័យធិបតី គ្មានអំណាចលើសមាជិកនៃក្រសួងអយ្យការទេ (មាត្រា៩)[3] ។

ដំណើរការនៃការគ្រប់គ្រងរបស់ស្ថាប័នអយ្យការនៅក្នុងសម័យនោះបានបន្តនិរន្តភាពរបស់ខ្លួនរហូតដល់ចុងឆ្នាំ១៩៦៩ មុនពេលដែលការធ្វើរដ្ឋប្រហារនៅឆ្នាំ១៩៧០ បានកើតឡើង ។

២.១.២ ស្ថាប័នអយ្យការនៅចន្លោះឆ្នាំ ១៩៧០-១៩៧៥

ប្រទេសកម្ពុជាបានប្តូរពីរបបសង្គមរាស្ត្រនិយម ទៅជាសម័យសាធារណរដ្ឋខ្មែរ នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៧០ រហូតដល់ឆ្នាំ១៩៧៥ ប្រព័ន្ធច្បាប់នៅក្នុងសម័យកាលនេះ គឺមិនបានផ្លាស់ប្តូរអ្វីធំដុំនោះឡើយ ។

នៅក្នុងសម័យកាលនេះ ព្រះរាជអាជ្ញា មានឈ្មោះថា រដ្ឋអាជ្ញា ។ រដ្ឋអាជ្ញា គឺត្រូវបានដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ទាំងការងារ និងការអនុវត្តចំពោះទណ្ឌកម្មវិន័យ[4]។ ចំនួនរដ្ឋអាជ្ញានៅក្នុងសម័យកាលនេះដែលសល់បន្តពីសម័យមុនមកមានចំនួន ៣៨នាក់ ក្នុងនោះមានស្ត្រីម្នាក់ជាភរិយារបស់លោក អ៊ឹង ប៊ឹង ។ រដ្ឋអាជ្ញាពីរនាក់ក្នុងចំណោមនោះ មានតំណែងនៅក្នុងក្រសួងយុត្តិធម៌ ។ ចំណែកឯចៅក្រមវិញមានចំនួន ៩២នាក់ ដោយមិនមានស្ត្រីទេ (យោងតាមក្រឹត្យលេខ ១៤២/៧៣/បសខ ចុះថ្ងៃទី០១ មីនា ១៩៧៣) ។

២.១.៣ ស្ថាប័នអយ្យការនៅចន្លោះឆ្នាំ ១៩៧៥-១៩៧៩

សម័យកាលនេះជាសម័យកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ដែលប្រទេសកម្ពុជាមានគុកសម្រាប់ដាក់មនុស្សប៉ុន្តែគ្មានប្រព័ន្ធតុលាការអ្វីទាំងអស់ ។

រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យបានបង្កើតរដ្ឋធម្មនុញ្ញមួយ ។ របបប្រជាធិបតេយ្យបានបង្កើតតុលាការតែមួយមានរចនាសម្ព័ន្ធមិនច្បាស់លាស់ដែលត្រូវបានគេហៅថា តុលាការប្រជាជន[5] ។ រដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ បានចរឹកសកម្មភាពល្មើសមានពីរប្រភេទ គឺបទល្មើសប្រឆាំង និងបំផ្លិចបំផ្លាញរដ្ឋ ដែលត្រូវមានទោសធ្ងន់ និងបទល្មើសផ្សេងទៀតគ្រាន់តែទទួលការអប់រំប៉ុណ្ណោះ[6] ។

---

[2] សៀវភៅស្តីពីអយ្យការ៖ ប្រវត្តិ និងការសិក្សាប្រៀបធៀបឆ្នាំ ២០០៦ របស់លោក កុយ នាម និងលោក ឡុង បញ្ញាវុធ

[3] មាត្រា ៩ ជំពូក៧ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ១៩៦៧

[4] រដ្ឋធម្មនុញ្ញសាធារណរដ្ឋខ្មែរឆ្នាំ ១៩៧២

[5] មាត្រា ៩ ជំពូក៧ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ១៩៦៧

[6] មាត្រា ១ ជំពូក១ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ១៩៨១

២.១.៤ ស្ថាប័នអយ្យការនៅចន្លោះឆ្នាំ ១៩៧៩-១៩៩១

បន្ទាប់ពីការដួលរលំនៅរបបខ្មែរក្រហម ឬរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ដែលជារបបវាលពិឃាត ប្រទេសកម្ពុជាបានប្តូរឈ្មោះទៅជារបបសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជ[7] ។ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ១៩៧៩ ដល់ឆ្នាំ១៩៨៩ សម័យសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា ជារយៈពេលដែលប្រទេសកម្ពុជាបានស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ជំនាញការវៀតណាមក្នុងការផ្តល់គំនិតយោបល់ផ្នែកច្បាប់ ។ នៅពេលនោះ រដ្ឋអាជ្ញាអមតុលាការខេត្ត-ក្រុង ត្រូវបានជ្រើសរើសដោយគណៈកម្មាធិការប្រជាជនបដិវត្តខេត្ត-ក្រុង រួចធ្វើការស្នើសុំយល់ព្រមពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ។ ក្រោយពីទទួលបានការយល់ព្រមពីរដ្ឋមន្ត្រីហើយ រដ្ឋអាជ្ញានោះនឹងត្រូវបានតែងតាំងដោយក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ។ ចំណែកឯរដ្ឋអាជ្ញារងវិញ ការតែងតាំងមានលក្ខណៈងាយស្រួលជាងរដ្ឋអាជ្ញា ដោយត្រូវបានជ្រើសរើសពីគណៈកម្មាធិការប្រជាជនខេត្ត-ក្រុង ហើយស្នើសុំយល់ព្រមពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ បន្ទាប់ពីទទួលបានការយល់ព្រម ហើយរដ្ឋអាជ្ញារងនោះ ត្រូវបានតែងតាំងដោយគណៈកម្មាធិការតែម្តង ។

នៅក្នុងតុលាការថ្នាក់ខេត្ត-ក្រុងនីមួយៗ ត្រូវមានរដ្ឋអាជ្ញាម្នាក់ និងរដ្ឋអាជ្ញារងម្នាក់ ឬពីរនាក់ ។ អំឡុងពេលនោះ ពុំទាន់មានសាលាឧទ្ធរណ៍ទេ ប៉ុន្តែក្រសួងយុត្តិធម៌មានភារកិច្ចទទួល និងពិនិត្យមើលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ ។ លើសពីនេះទៅទៀត តុលាការខេត្ត-ក្រុង ជាតុលាការតែមួយគត់ដែលសម្រេចសេចក្តីចុងក្រោយ ។

២.១.៥ ស្ថាប័នអយ្យការនៅចន្លោះឆ្នាំ ១៩៩១-បច្ចុប្បន្ន

ក្រោយពីកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសដើម្បីបញ្ចប់សង្គ្រាម ឆ្នាំ១៩៩១ មក ប្រទេសកម្ពុជាបានស្ថិតនៅក្នុងសម័យអន្តរកាលមួយរយៈ ដែលកំឡុងពេលនោះត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយអាជ្ញាធរបណ្តោះអាសន្នរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ហៅកាត់ថា អ៊ុន តាក់ (UNTAC)[8] ។ ក្នុងរយៈកាលនោះអាជ្ញាធរបណ្តោះអាសន្នរបស់អ.ស.ប បានបង្កើតនូវបញ្ញតិមួយស្តីពី បទបញ្ញាត្តិស្តីពី ប្រព័ន្ធតុលាការ ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ និងនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ សម្រាប់អនុវត្តនៅក្នុងរយៈកាលនោះ ។ តាមរយៈបញ្ញត្តិនេះ គេឃើញមានការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងនៃសាលាជម្រះក្តីមានពីរថ្នាក់ គឺតុលាការជាន់ទាប និងតុលាការជាន់ខ្ពស់ ។ ហើយជានិច្ចកាលនៅគ្រប់សាលាជម្រះក្តីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ បទបញ្ញាត្តិនេះក៏ចែងពីស្ថាប័នអយ្យការ គឺត្រូវនៅអមសាលាជម្រះនោះផងដែរ [9] ។ ចំពោះមន្ត្រីតុលាការនៃរបបចាស់ (របបសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា និងរបបរដ្ឋកម្ពុជា) មិនត្រូវបានដកហូត និងបញ្ចប់មុខងារនោះឡើយ ពោលគឺគ្រប់មន្ត្រីនៅក្នុងរដ្ឋការចាស់ត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យបំពេញការងាររបស់ខ្លួនតាមធម្មតា ។

---

[7] សៀវភៅស្តីពីអយ្យការ៖ ប្រវត្តិ និងការសិក្សាប្រៀបធៀបឆ្នាំ ២០០៦ របស់លោក កុយ នាម និងលោក ឡុង បញ្ញាវុធ
[8] UNTAC=UNITED NATIOS TRANSITIONAL AUTHORITHY IN CAMBODIA
[9] មាត្រា ជំពូក នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញរដ្ឋកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៨៩

នៅថ្ងៃទី២៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៣ រដ្ឋធម្មនុញ្ញថ្មីដែលទំព័រប្រវត្តិសាស្ត្រនៃប្រទេសកម្ពុជាបានកំណត់ជ្រើសយកប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងរដ្ឋ តាមរបបរាជានិយម អាស្រ័យរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ សេរីពហុបក្ស ។ ដែលតាមរយៈប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងនេះត្រូវបានកែប្រែឡើងវិញនូវ រដ្ឋអាជ្ញា មកជាព្រះរាជអាជ្ញាវិញ ។ តាមរយៈរដ្ឋធម្មនុញ្ញឆ្នាំ១៩៩៣ នេះបានប្រគល់នូវអំណាចផ្តាច់មុខទៅលើស្ថាប័នអយ្យការតែមួយគត់ក្នុងការធ្វើបណ្តឹងព្រហ្មទណ្ឌផងដែរ[10]។ តែបើទោះជាយ៉ាងនេះក្តីបញ្ញត្តិស្តីពីប្រព័ន្ធតុលាការ ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ និងនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៅតែរក្សាសុពលភាពក្នុងការអនុវត្តនៅដដែល ។

នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៩៤ ដោយមានការកើនឡើងនូវសំណុំរឿងចាស់លំដាប់ ក្រសួងយុត្តិធម៌បានសម្រេចរៀបចំជ្រើសរើសនូវចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីដោះស្រាយនូវបញ្ហាដែលកំពុងតែកើតមាននេះ ។ ជាលទ្ធផលក្រសួងបានជ្រើសរើសបេក្ខជន (សិស្សចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា) បានចំនួន ៤២រូប ។ ទន្ទឹមនឹងនេះផងដែរនៅក្នុងឆ្នាំ២០០៥ រាជរដ្ឋាភិបាលបានបង្កើតឲ្យមាននូវសាលាភូមិន្ទចៅក្រម[11] និងសាលាភូមិន្ទក្រឡាបញ្ជី[12] និងក្រោយមកទៀតនៅឆ្នាំ២០០៨ បង្កើតឲ្យមានសាលាភូមិន្ទអាជ្ញាសាលា[13] និងសាលាភូមិន្ទអាជ្ញាសាការី[14] ក្នុងគោលដៅបណ្តុះបណ្តាលនូវសិស្ស និស្សិត ដែលបានប្រឡងជាប់ឲ្យក្លាយទៅជា អ្នកវិជ្ជាជីវៈប្រកបដោយគុណភាពដែលស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់រាជបណ្ឌិតសភាវិជ្ជាជីវៈតុលាការ និងក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ដែលក្រោយមកត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរចំណុះឲ្យក្រសួងយុត្តិធម៌វិញ ។

នៅអំឡុងឆ្នាំ២០០៧ កម្ពុជាបានសម្រេចនូវលទ្ធផលក្នុងការតាក់តែងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌដែលជាបទបញ្ញត្តិថ្មី ដែលចែងពីតួនាទី ភារកិច្ចរបស់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ។ ក្នុងក្រមនេះបានចែងពីតួនាទី គោលការណ៍ និងកាតព្វកិច្ចចម្បងសំខាន់ៗរបស់ស្ថាប័នអយ្យការនៅគ្រប់ជាន់ថ្នាក់របស់សាលជម្រះក្តី ។

បន្ថែមពីនេះច្បាប់ថ្មីមួយទៀតក៏បានចែងបន្ថែមនូវការគ្រប់គ្រង ទៅលើចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីធានានូវគោលឯករាជ្យភាព និងដើម្បីធានាបាននូវគុណភាពខាងផ្នែកវិជ្ជាជីវៈ និងក្រមសីលធម៌ ជាអាទិ៍ដែលត្រូវបានគេស្គាល់ថាច្បាប់គោលទាំងបី ដែលរួមមាន ៖ ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈ

[10] មាត្រា ១៣១ថ្មី នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញឆ្នាំ១៩៩៣

[11] អនុក្រឹត្យលេខ៩ ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០២ និងព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០១០៥/០១៩ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៥

[12] ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០១០៥/០១៩ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៥

[13] អនុក្រឹត្យលេខ ១១៧ អនក្របក ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៨

[14] អនុក្រឹត្យលេខ ១១៨ អនក្របក ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៨

របស់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងប្រព្រឹត្តទៅរបស់ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម[15]។ តាមរយៈច្បាប់ទាំងអស់នេះ គេសង្កេតឃើញមានការរៀបចំ និងបែងចែកនៃសាលាជម្រះក្តី រៀបចំរចនា សម្ព័ន្ធសាលាជម្រះក្តី កំណត់ការជ្រើសរើស គោលការណ៍សំខាន់ៗ ឋានន្តរស័ក្តិ ការគ្រប់គ្រងលើទណ្ឌកម្មវិន័យ របស់ចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា និងស្ថាប័នដែលគ្រប់គ្រងលើការតែងតាំង ការដាក់ទណ្ឌកម្ម និងការដកហូតទៅលើចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ជាអាទិ៍ផងដែរ ។

៣. គោលការណ៍នៃស្ថាប័នអយ្យការ

ស្ថាប័នអយ្យការមានគោលការណ៍សំខាន់ៗពីរដូចជា ៖ គោលការណ៍គ្រឹះ និងគោលការណ៍នៃការចោទប្រកាន់ ។

៣.១ គោលការណ៍គ្រឹះរបស់អង្គការអយ្យការ

យោងទៅតាមច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈរបស់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា មាត្រា៧៥ បានកំណត់ពីគោលការណ៍សំខាន់ចំនួនបីដូចតទៅ ៖

៣.១.១ គោលការណ៍ឯកភាព ឬ ឋានានុក្រម

ស្ថាប័នអយ្យការ គឺជាអង្គឯកភាពមួយដែលមានតួនាទីដឹកនាំ និងត្រួតពិនិត្យតាមដានលើគ្រប់ព្រះរាជអាជ្ញាទាំងអស់ក្នុងការបំពេញភារកិច្ចទៅតាមឋានានុក្រម ដោយមានរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ជានាយឋានា-នុក្រមនៃអង្គការនេះ និងជាអ្នកដែលអាចធ្វើអធិបញ្ញាតាមការណែនាំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅកាន់អង្គការអយ្យការគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ។ ក្នុងនោះផងដែរ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ក៏ត្រូវមានសេនាធិការដែលជាអគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការអយ្យការ និងព្រហ្មទណ្ឌនៃក្រសួងយុត្តិធម៌ ដើម្បីសម្របសម្រួលលើកិច្ចការទាំងនេះ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ចំពោះអង្គការអយ្យការគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ត្រូវដឹកនាំ និងការទទួលខុសត្រូវរួម នៅក្រោមនាយឋានានុក្រមរបស់ខ្លួនរៀងៗខ្លួនផងដែរ ។

៣.១.២ គោលការណ៍អវិភាគ

ស្ថាប័នអយ្យការ គឺជាអង្គអវិភាគ ដែលតម្រូវឲ្យព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវបំពេញមុខងារនៅស្ថាប័នអយ្យការអមសាលាជម្រះក្តីណាមួយដែលមានកាតព្វកិច្ចរួមក្នុងមុខងារដូចគ្នា និងអាចជំនួសគ្នាទៅវិញទៅមកបានមានន័យថាតំណាងស្ថាប័នអយ្យការជាច្រើនរូប អាចធ្វើការងារពីររួមគ្នាបានក្នុងសំណុំរឿងតែមួយ ទៅតាមការចាត់តាំងរបស់នាយឋានានុក្រម[16]។

[15] ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ចុះថ្ងៃទី០២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤

[16] មាត្រា៧៥ កថាខណ្ឌទី២ នៃច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ឆ្នាំ២០១៤

៣.១.៣ គោលការណ៍ឯករាជ្យ

ស្ថាប័នអយ្យការគឺជាស្ថាប័នឯករាជ្យ ដែលមិនស្ថិតក្រោមអំណាចនៃសាលាជម្រះក្តីណាមួយដែលខ្លួននៅអមនោះឡើយ ហើយក៏គ្មានអំណាចនៃស្ថាប័នណាមួយគ្រប់គ្រងលើកិច្ចការរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាទេ ទោះបីជាក្នុងករណីអ្វីក៏ដោយ ។ ប៉ុន្តែសាលាជម្រះក្តីអាចលើកសំណើទៅនាយឋានានុក្រមរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា អំពីកំហុសរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាបាន ។

ជារៀងរាល់ឆ្នាំ ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូង ត្រូវធ្វើរបាយការណ៍អំពីបទល្មើស និងសកម្មភាពការងាររបស់ខ្លួនជូនទៅរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ និងចម្លងជូនអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ដែលមានសមត្ថកិច្ចដែនដី ។ ចំពោះអគ្គព្រះរាជអាជ្ញានៃស្ថាប័នមហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ក៏ត្រូវធ្វើរបាយការណ៍អំពីបទល្មើស សកម្មភាពរបស់ខ្លួន និងសកម្មភាពរបស់អយ្យការអមសាលាដំបូងទាំងអស់នៅក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ជូនរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ និងចម្លងជូនអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល ។ ចំណែកឯអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលក៏ត្រូវធ្វើរបាយការណ៍អំពីសកម្មភាពការងាររបស់ខ្លួនជូនរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ដែរ ។

៣.១.៤ គោលការណ៍នៃការមិនទទួលខុសត្រូវ

ចៅក្រមអយ្យការបំពេញមុខងារជាសមូហភាព និងសម្រេចសេចក្តីតំណាងឲ្យស្ថាប័នអយ្យការទាំងមូលមិនមែនក្នុងនាមបុគ្គលនោះឡើយ ដូចនេះទើបចៅក្រមអយ្យការមិនទទួលខុសត្រូវចំពោះការសម្រេចចិត្តរបស់ខ្លួននោះទេ ។

នៅពេលព្រះរាជអាជ្ញាបានចោទប្រកាន់បុគ្គលណាម្នាក់ដើម្បីឲ្យស្ថាប័នយុត្តាធិការធ្វើការជំនុំជម្រះ ហើយបុគ្គលនៅត្រូវបានតុលាការប្រកាសថាគ្មានពិរុទ្ធភាព ឬសម្រេចឲ្យរួចផុតពីបទចោទព្រះរាជអាជ្ញាមិនត្រូវដាក់ឲ្យទទួលខុសត្រូវ ឬទទួលទណ្ឌកម្មអ្វីសោះឡើយ ។ ឧទាហរណ៍ ៖ សំណុំរឿងមួយដែលត្រូវបានព្រះរាជអាជ្ញាចោទប្រកាន់ពីបទល្មើស ប៉ុន្តែសំណុំរឿងនោះត្រូវបានតុលាការប្រកាសឲ្យរួចបទចោទទៅវិញ ។ ទោះបីជាគោលការណ៍នៃការមិនទទួលខុសត្រូវផ្តល់សិទ្ធិពិសេសដល់ចៅក្រមអយ្យការបែបនេះក៏ដោយ ក៏មិនមែនជាសេរីភាពគ្មានព្រំដែននោះទេ ពីព្រោះកំហុសបុគ្គលត្រូវតែទទួលខុសត្រូវស្មើគ្នាចំពោះមុខច្បាប់ ។ ដូច្នេះមុនធ្វើការចោទប្រកាន់ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើការថ្លឹងថ្លែង គួរចោទ ឬមិនគួរចោទ ត្រូវសម្រេចដោយមនសិការ និងសម្បជញ្ញៈរបស់ខ្លួន ។

៣.១.៥ គោលការណ៍មិនអាចប្តឹងជំទាស់

តុលាការដែលមានតួនាទីស្វែងរកយុត្តិធម៌ឲ្យជនរងគ្រោះ មិនត្រូវមានភាពលំអៀងទៅលើភាគីណាមួយឡើយ ហើយបើភាគីណាយល់ឃើញថាសមាសភាពចៅក្រមជំនុំជម្រះមិនអាចរកយុត្តិធម៌ឲ្យខ្លួនបាន ភាគីនោះមានសិទ្ធិសុំផ្លាស់ប្តូរសមាសភាពជំនុំជម្រះនោះបានសមស្របតាមមូលហេតុដែលកំណត់ក្នុងច្បាប់ ។

គោលការណ៍នេះអាចអនុវត្តបានទៅលើថៅក្រមជំនុំជម្រះគ្រប់ប្រភេទរឿងក្ដី ប៉ុន្តែមិនអាចអនុវត្តបានគ្រប់កាលៈទេសៈទៅលើថៅក្រមអយ្យការឡើយ ជាពិសេសរឿងក្ដីព្រហ្មទណ្ឌ[17] ។ ឧទាហរណ៍ ជនរងគ្រោះម្នាក់បានដឹងថាជនល្មើសជាមួយនឹងព្រះរាជអាជ្ញារងដែលកាន់សំណុំរឿងរបស់ខ្លួនជាសាច់ញាតិ ឃើញបែបនេះគាត់មានការព្រួយបារម្ភពីការលំអៀងមកលើខ្លួនគាត់ពីសំណាកព្រះរាជអាជ្ញារង ដែលអាចរារាំងដល់ការផ្ដល់យុត្តិធម៌ដល់គាត់ ដូចនេះគាត់ចង់ស្នើសុំប្ដឹងជំទាស់ព្រះរាជអាជ្ញារងនោះមិនឲ្យកាន់សំណុំរឿងតទៅទៀត ។ ប៉ុន្តែក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបានបញ្ញត្តិយ៉ាងច្បាស់ បណ្ដឹងជំទាស់អាចត្រូវទទួលបានពាក់ព័ន្ធតែថៅក្រមអាសនៈប៉ុណ្ណោះ ដូចនេះថៅក្រមអយ្យការមិនអាចត្រូវបានប្ដឹងជំទាស់ ឬដកហូតសមត្ថកិច្ចចេញពីសំណុំរឿងពីសំណាកភាគីបានឡើយ ។

៣.២ គោលការណ៍នៃការចោទប្រកាន់

នៅក្នុងប្រព័ន្ធនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌជាសាកល មានគោលការណ៍នៃការចោទប្រកាន់ចំនួន០២ធំៗគឺ (ក) គោលការណ៍នីត្យានុកូលភាពនៃការចោទប្រកាន់ និង (ខ) គោលការណ៍កាលានុវត្តភាពនៃការចោទប្រកាន់ ។ អង្គការអយ្យការ ជាទូទៅគឺប្រើប្រាស់នូវគោលការណ៍ទាំងពីរនេះក្នុងការចោទប្ដឹង ។ ប៉ុន្តែការជ្រើសរើសនូវគោលការណ៍ណាមួយមកអនុវត្ត គឺអាស្រ័យលើស្ថានភាពនៃសង្គមជាក់ស្ដែង ។

៣.២.១ គោលការណ៍នីត្យានុកូលភាពនៃការចោទប្រកាន់

គោលការណ៍នីត្យានុកូលភាពនៃការចោទប្រកាន់ ត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់នៅប្រទេសអាឡឺម៉ង់ និងច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលរបស់កម្ពុជា ។ ប្រសិនបើបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌមួយកើតឡើង ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវតែធ្វើការប្ដឹងចោទប្រកាន់ដែលប្រៀបបាននឹងម៉ាស៊ីនយន្តដោយមិនពិចារណាថាជារឿងតូចតាច ឬមានការប៉ះពាល់សណ្ដាប់ធ្នាប់សង្គមតិចតួចអ្វីនោះទេ គឺឲ្យតែមានអង្គហេតុដែលជាបទល្មើសកើតឡើង ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើការប្ដឹងចោទប្រកាន់ទាំងអស់ ពោលគឺព្រះរាជអាជ្ញាគ្មានសិទ្ធិតម្កល់រឿងទុកអត់ចាត់ការនោះទេ ។

គោលការណ៍នេះ បានផ្ដល់នូវផលវិជ្ជមានផងដែរ គឺគ្មានការរំលោភអំណាច ឬបំពានច្បាប់ក្នុងការសម្រេចតម្កល់រឿងទុកអត់ចាត់ការ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ខ្លួននោះទេ មានន័យថា ព្រះរាជអាជ្ញាបានដើរតួជាអញ្ញាក្រឹត្យ និងឯករាជ្យ ដោយមិនរណបទៅនឹងស្ថាប័នណាមួយឡើយ ។ រីឯផលអវិជ្ជមានវិញគឺគោលការណ៍នេះមិនអាចផ្ដល់ប្រសិទ្ធិភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការស្វែងរកភស្តុតាងទេ តែបែរជាបណ្ដាលឲ្យមានការកកស្ទះសំណុំរឿង ដែលផ្ទុយទៅនឹងភាពឆាប់រហ័ស និងយុត្តិធម៌ក្នុងសង្គមទៅវិញ ។ ដោយសារតែមានមូលហេតុបែបនេះហើយ ទើបបានជានាំឲ្យមានគោលការណ៍កាលានុវត្តភាពនៃការចោទប្រកាន់ ។

[17] មាត្រា៥៥៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ឆ្នាំ២០០៧ បានចែងថា "បណ្ដឹងជំទាស់អាចត្រូវទទួលបានពាក់ព័ន្ធតែថៅក្រមអាសនៈប៉ុណ្ណោះ......"។

៣.២.២ គោលការណ៍កាលានុវត្តភាពនៃការចោទប្រកាន់

គោលការណ៍កាលានុវត្តភាពនៃការចោទប្រកាន់ ត្រូវបានក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបច្ចុប្បន្នរបស់កម្ពុជាយកមកប្រើប្រាស់សម្រាប់ឲ្យអង្គការអយ្យការធ្វើការពិចារណាមុននឹងធ្វើចំណាត់ការតាមនីតិវិធី ។ នៅក្នុងគោលការណ៍នេះ បានធ្វើឲ្យព្រះរាជអាជ្ញាក្លាយទៅជានិយ័តករសង្គមមួយយ៉ាងពិតប្រាកដ ដែលមានសិទ្ធិសម្រេចដោយធ្វើការថ្លឹងថ្លែងមុននឹងសម្រេចថា ចោទប្រកាន់ ឬតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ។ គោលការណ៍នេះបានផ្តល់ផលវិជ្ជមានដែលផលអវិជ្ជមាននៃគោលការណ៍នីត្យានុកូលភាពនៃការចោទប្រកាន់នោះ គឺផ្តល់ប្រសិទ្ធិភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការស្វែងរកភស្តុតាងដាក់បន្ទុកមុននឹងធ្វើការចោទប្រកាន់ពីបទល្មើសមួយៗ ។ ចំណែកឯចំណុចអវិជ្ជមាននៃគោលការណ៍នេះ គឺអាចមានស្ថានភាពនាំឲ្យមានការរំលោភអំណាច ឬបំពានច្បាប់ដោយសារតែការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ឬការយល់ខុសក្នុងការសម្រេចតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ។ ប៉ុន្តែចំណុចអវិជ្ជមាននេះ អាចដោះស្រាយបានអាស្រ័យលើឆន្ទៈរបស់រដ្ឋ ពោលគឺច្បាប់បានបើកផ្លូវឲ្យអ្នកប្តឹងដែលមិនសុខចិត្តទៅនឹងដីកាសម្រេចតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ធ្វើការប្តឹងតវ៉ាក្នុងរយៈពេល២ខែ គិតចាប់ពីថ្ងៃទទួលបានលិខិតជូនដំណឹងអំពីការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការទៅអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីពិនិត្យអត្ថិភាព នៃបទល្មើសថ្មីម្តងទៀត[18] ។

ផ្នែកទី២៖ តំណាងអយ្យការ

១. តំណាងអយ្យការ

តំណាងអយ្យការ គឺមានតួនាទីដ៏សំខាន់ក្នុងការគ្រប់គ្រងយុត្តិធម៌ និងវិធានច្បាប់នានា ដែលទាក់ទងទៅនឹងការអនុវត្តទៅតាមការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន ដូចនេះដើម្បីលើកស្ទួយនូវការគោរព និងប្រតិបត្តិការភាពយុត្តិធម៌នៅក្នុងវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួនតំណាងចាំបាច់ ត្រូវមានលក្ខណៈសម្បត្តិជំនាញច្បាស់លាស់នៅក្នុងការបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន ។ ដើម្បីបំពេញឲ្យបាននូវលក្ខណៈសម្បត្តិជំនាញនោះអ្នកដែលអាចធ្វើជាតំណាងអយ្យការបានលុះត្រាតែជាមនុស្សដែលមានការជ្រើសរើសពីការប្រឡងប្រជែងដ៏ត្រឹមត្រូវ មានការហ្វឹកហ្វឺនផ្នែកច្បាប់ និងជំនាញរបស់ខ្លួនមានការតែងតាំងច្បាស់លាស់ និងមាននូវការកំណត់ពីទណ្ឌកម្មប្រសិនបើបុគ្គលនោះប្រព្រឹត្តកំហុសក្នុងការបំពេញកាតព្វកិច្ចវិជ្ជាជីវៈ និងការធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់កិត្តិយស សីលធម៌ស្អាតស្អំ និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូរប្រាសចាកពីក្រមសីលធម៌របស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

១.១ ការជ្រើសរើស

ដើម្បីក្លាយខ្លួនជាតំណាងអយ្យការបាន លុះត្រាតែត្រូវគោរពលក្ខខណ្ឌចំនួន២ ដែលក្នុងនោះមានលក្ខខណ្ឌទូទៅ និងលក្ខខណ្ឌពិសេស ។

[18] មាត្រា ៤១ កថាខណ្ឌទី៤ និងទី៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ឆ្នាំ២០០៧

ក. លក្ខខណ្ឌទូទៅ

ត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យប្រលងជ្រើសរើសជាសិស្សចៅក្រម (ចៅក្រមអយ្យការ) ចំពោះបេក្ខជនដែលបានបំពេញលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម ៖

-ត្រូវមានសញ្ជាតិខ្មែរពីកំណើត

-មានអាយុ ៣៥ (សាមសិបប្រាំ) ឆ្នាំយ៉ាងច្រើន ចំពោះបេក្ខជនជានិស្សិត និងមានអាយុ៤០ (សែសិប) ឆ្នាំយ៉ាងច្រើន ចំពោះបេក្ខជនជាមន្ត្រីរាជការ គិតមកដល់ថ្ងៃប្រឡង

-ត្រូវមានសញ្ញាប័ត្រចាប់ពីបរិញ្ញាបត្រច្បាប់ឡើងទៅ

-មិនដែលមានទោសពីបទមជ្ឈិម ឬបទឧក្រិដ្ឋ

-ត្រូវមានកាយសម្បទាគ្រប់គ្រាន់អាចបំពេញការងារបាន[19]

ការកំណត់ចំនួននៃការជ្រើសរើសសិស្សចៅក្រម ត្រូវធ្វើឡើងដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ បន្ទាប់ពីបានពិគ្រោះយោបល់ជាមួយសមាជិកទាំងអស់នៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម[20] ។

ខ. លក្ខខណ្ឌពិសេស

ការជ្រើសរើសបញ្ចូលក្នុងក្របខណ្ឌចៅក្រម (អយ្យការ) អាចធ្វើឡើងតាមរយៈការប្រឡងប្រជែងផ្ទៃក្នុងពីក្នុងចំណោមមន្ត្រីរាជការ និងក្រឡាបញ្ជី ដែលមានសញ្ញាបត្រចាប់ពីបរិញ្ញាបត្រច្បាប់ឡើងទៅ និងបានបំពេញវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួនយ៉ាងតិច ៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ បេក្ខជនអាចចុះឈ្មោះចូលរួមប្រជែងតាមបញ្ញត្តិនៃវាក្យខណ្ឌទី១ខាងលើនេះបានប្រសិន បើបេក្ខជននោះ មានអាយុមិនលើសពី ៤៥ (សែសិបប្រាំ) ឆ្នាំ គិតមកដល់ថ្ងៃប្រឡង[21] ។

បុគ្គលដែលមានប្រឡងជាប់ចូលជាសិស្សចៅក្រម (អយ្យការ) ទាំងពីរលក្ខខណ្ឌ ត្រូវទទួលការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈដែលរៀបចំដោយក្រសួងយុត្តិធម៌ ។ ហើយការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈនេះ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌[22] ។

[19] មាត្រា១៩ នៃច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ឆ្នាំ២០១៤

[20] មាត្រា២០ នៃច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ឆ្នាំ២០១៤

[21] មាត្រា២៣ នៃច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ឆ្នាំ២០១៤

[22] មាត្រា២០ និង មាត្រា២៣ នៃច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ឆ្នាំ២០១៤

១.២ ការចុះកម្មសិក្សា និងតែងតាំងស៊ុបចំពោះព្រះរាជអាជ្ញា

បុគ្គលដែលអាចក្លាយជាព្រះរាជអាជ្ញាបានគឺត្រូវតែបានបញ្ចប់ការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈដោយជោគជ័យ និងតែងតាំងដោយព្រះរាជក្រឹត ជាព្រះរាជអាជ្ញាកម្មសិក្សា ក្នុងឋានន្តរស័ក្តិជាព្រះរាជអាជ្ញាថ្នាក់ដំបូងគេ ។ ព្រះរាជអាជ្ញាកម្មសិក្សា ត្រូវធ្វើរយៈពេលកម្មសិក្សារយៈពេល១ឆ្នាំ គិតចាប់ពីថ្ងៃតែងតាំង ។ ការធ្វើកម្មសិក្សា និងសិទ្ធិអំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាកម្មសិក្សា ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ បន្ទាប់ពីបានពិគ្រោះយោបល់ជាមួយសមាជិកទាំងអស់នៃក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រ[23]។ ចំពោះការតែងតាំងព្រះរាជអាជ្ញាកម្មសិក្សា មានអានុភាពដល់ការរៀបចំប្រាក់បៀវត្ស និងការគិតអំពីអតីតភាពការងារ នៅកំឡុងពេលនៃកម្មសិក្សានេះដែរ គ្រប់សិស្សព្រះរាជអាជ្ញាកម្មសិក្សាទាំងអស់ត្រូវតែគោរពទៅតាមលក្ខខណ្ឌតឹងតែង ប្រសិនខកខានមិនបានចូលកម្មសិក្សាលើសពី៣០ថ្ងៃ នោះក្រសួងយុត្តិធម៌មិនអនុញ្ញាតឲ្យបន្តកម្មសិក្សានោះទៀតឡើយ ។ ប៉ុន្តែក្នុងករណីដែលមិនមានបញ្ហាជាមួយកម្មសិក្សានេះទេនោះនឹងត្រូវបានក្រសួងយុត្តិធម៌តាំងស៊ុបក្នុងក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញា និងមានឋានន្តរស័ក្តិជាអានុព្រះរាជអាជ្ញាថ្នាក់ដំបូងគេ ។ ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមជាអ្នកលើកសេចក្តីស្នើថ្វាយព្រះមហាក្សត្រអំពីការតាំងស៊ុបក្នុងក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញា តាមសំណើរបស់មន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ។ មួយវិញទៀតចំពោះព្រះរាជអាជ្ញាកម្មសិក្សាដែលមិនមានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ ឬ សុខភាពមិនគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនតាមលក្ខខណ្ឌដែលច្បាប់បានកំណត់ ឬ មានការខុសឆ្គងពីការបម្រើការងារមិនពេញលេញអាចត្រូវលុបឈ្មោះចេញពីក្របខណ្ឌបានគ្រប់ពេលវេលា ដែលរាល់ការលុបឈ្មោះនេះមានរយៈពេល៣ខែយ៉ាងយូរក្រោយពីបញ្ចប់កម្មសិក្សា ។

ជារួមក្នុងនាមខ្លួនដែលជាព្រះរាជអាជ្ញាកម្មសិក្សា ត្រូវតែជាឯកត្តជនដែលមានសេចក្តីសុចរិត និងមានសមត្ថភាព ព្រមទាំងការហ្វឹកហ្វឺន ការអប់រំ ត្រូវយល់ដឹងអំពីឧត្តមគតិ និងករណីយកិច្ចប្រកបដោយសីលធម៌នៃតួនាទីរបស់ខ្លួន ហើយក៏ត្រូវយល់ដឹងអំពីសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានដែលទទួលស្គាល់ដោយច្បាប់ជាតិ និងច្បាប់អន្តរជាតិឯកជន ។

១.៣ ការដំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិ

ក្នុងនាមជាភ្នាក់ងារដ៏សំខាន់ក្នុងក្របខ័ណ្ឌប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវរក្សាខ្ជាប់គ្រប់ពេលវេលា នូវកិត្តិយស និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូរនៃវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន ។ ដូចនេះ រដ្ឋត្រូវតែធានា ថាព្រះរាជអាជ្ញាមានលទ្ធភាពបំពេញមុខងារ ឬមិនមានលទ្ធភាពបំពេញទៅតាមវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន [24] ។ ធនធានមនុស្សខាងវិស័យយុត្តិធម៌ទាំងនេះពិតជាសំខាន់ណាស់ដែលរដ្ឋត្រូវគិតគូរលើកកម្ពស់ និងយកចិត្តទុកដាក់ផ្នែកសម្ភារៈ និងស្មារតី ជាពិសេសលក្ខណៈសម្បត្តិ

[23] គោលការណ៍ណែនាំស្តីអំពីតួនាទីរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា

[24] គោលការណ៍ណែនាំស្តីអំពីតួនាទីរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា

ខាងវិជ្ជាជីវៈ សមត្ថភាព សេចក្ដីសុចរិត និងបទពិសោធន៍ប្រកបដោយគោលការណ៍អានាគតិ និងមិនលំអៀង ។

ការតំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិ ត្រូវធ្វើឡើងតាមវេនជ្រើសរើស និងតាមវេនអតីតភាព ស្របតាមតារាងនៃថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិនីមួយៗ ។ លក្ខខណ្ឌនៃការដំឡើងថ្នាក់ ឬឋានន្តរស័ក្តិតាមវេនជ្រើសរើស និងតាមវេនអតីតភាពត្រូវកំណត់ដោយព្រះរាជក្រឹត្យ[25] ។

ការតំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិរបស់សិស្សព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវផ្អែកលើមូលដ្ឋានជាអាទិ៍ ៖

-ការគោរពវិន័យការងារឲ្យបានត្រឹមត្រូវ

-ការសម្រេចភារកិច្ចបានល្អ

-កិរិយាមាយាទ និងសីលធម៌ល្អ មិនធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់កិត្តិយសនៃអង្គចៅក្រម

-ការឆ្លងកាត់វគ្គបណ្ដុះបណ្ដាលនានា ឬបានបញ្ចប់ការសិក្សានៅតាមគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា ។

ក្នុងរយៈពេលនៃការបំពេញការងារ ព្រះរាជអាជ្ញាដែលបានខិតខំសិក្សាបន្ថែម ហើយបានទទួលសញ្ញាប័ត្រក្រោយឧត្តមសិក្សា ត្រូវបានលើកទឹកចិត្តដោយធ្វើការដំឡើងថ្នាក់បន្ថែម១ (មួយ) ថ្នាក់ទៀត ។

ជារៀលរាល់ឆ្នាំនៅសប្ដាហ៍ទី១ នៃខែមករា ព្រះរាជអាជ្ញាម្នាក់ៗត្រូវទទួលនូវព្រឹត្តិបត្រឯកជនដែលព្រះរាជអាជ្ញានោះត្រូវបំពេញតាមចំណុចសំនួរទាំងឡាយ ។ រាល់ការដាក់ពិន្ទុត្រូវបានបែងចែកជាផ្នែកខុសៗគ្នាដែរ ៖

១. ព្រះរាជអាជ្ញារងនៃអយ្យការអមសាលាដំបូង ត្រូវបានដាក់ពិន្ទុដោយព្រះរាជអាជ្ញានៃអយ្យការអមសាលាដំបូង ។

២. ព្រះរាជអាជ្ញា និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញារងអមសាលាឧទ្ធរណ៍ត្រូវដាក់ពិន្ទុដោយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

៣. ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូង អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញារងអមតុលាការកំពូល ត្រូវបានដាក់ពិន្ទុដោយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល ។

៤. ព្រះរាជអាជ្ញាដែលបានផ្លាស់ឲ្យទៅបំពេញកិច្ចនៅស្ថាប័នផ្សេងៗ ត្រូវដាក់ពិន្ទុដោយប្រធានស្ថាប័ននោះ ។

គណៈកម្មការដំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិ ត្រូវរៀបចំតារាងទៅតាមជំនាន់ព្រះរាជអាជ្ញាដែលតំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិ និងតាមលំដាប់ថ្នាក់នៅក្នុងតារាងចុះឈ្មោះ ដើម្បីដាក់ជូនឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមពិនិត្យ និងផ្ដល់យោបល់ ។ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាននៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម ត្រូវរៀបចំតារាងឈ្មោះព្រះរាជអាជ្ញាដែលត្រូវឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិទៅរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ដើម្បីរៀបចំសេចក្ដីព្រាងព្រះរាជក្រឹត្យថ្វាយព្រះមហាក្សត្រ ។

---

[25] មាត្រា២៧ នៃច្បាប់ស្ដីពីលក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ឆ្នាំ២០១៤

១.៤ ការតែងតាំង ផ្លាស់ប្តូរ ការផ្តាច់មុខងារ ការដាក់ឲ្យនៅក្រោមក្របខណ្ឌ ការដាក់ឲ្យនៅទំនេរ និងការលុបឈ្មោះព្រះរាជអាជ្ញា

ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមជាអ្នកសម្រេច និងលើកសេចក្តីស្នើថ្វាយព្រះមហាក្សត្រទៅលើការតែងតាំង ការផ្លាស់ប្តូរ ការផ្តាច់ពីមុខងារ ការដាក់ឲ្យនៅក្រោមក្របខណ្ឌ ការដាក់ឲ្យនៅទំនេរ និងការលុបឈ្មោះព្រះរាជអាជ្ញាទាំងអស់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា តាមសំណើររបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យផ្តាច់ពីមុខងារ ឬដាក់ឲ្យនៅក្រៅក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញាបានតាមរយៈការស្នើសុំរបស់សាមីខ្លួន ឬរបស់ស្ថាប័នផ្សេងដោយមានការយល់ព្រមពីសាមីខ្លួន។

ក្នុងករណីចាំបាច់ដែលត្រូវទៅបំពេញការងារជាបណ្តោះអាសន្ន នៅក្នុងតំណែងមុខងារសាធារណៈ តំណាងរាស្ត្រ សមាជិកព្រឹទ្ធសភា សមាជិករដ្ឋាភិបាល អនុរដ្ឋលេខាធិការ មុខងារទទួលអាណត្តិដោយការបោះឆ្នោតដទៃទៀត ឬតំណែងទីប្រឹក្សាគ្រប់ឋានានុក្រមព្រះរាជអាជ្ញាអាចសុំផ្តាច់ពីការងារ ។ ការអនុញ្ញាតឲ្យផ្តាច់ពីមុខងារនេះ ត្រូវធ្វើឡើងតាមសំណើរបស់សាមីខ្លួន ។ ក្នុងរយៈពេលនៃការអនុញ្ញាតឲ្យផ្តាច់មុខងារព្រះរាជអាជ្ញានោះត្រូវបានទទួលប្រាក់បៀវត្ស ព្រមទាំងបានទទួលសិទ្ធិក្នុងការឡើងថ្នាក់ ឬឋានន្តរស័ក្តិ និងសិទ្ធិក្នុងការចូលនិវត្តន៍របស់ខ្លួន ប៉ុន្តែមិនមានប្រាក់បំណាច់មុខងារ និងប្រាក់រង្វាន់ផ្សេងៗទៀតនោះទេ ។

ក្នុងករណីចាំបាច់ដែលត្រូវទៅបំពេញការងារជាបណ្តោះអាសន្ននៅក្នុងសហគ្រាសសាធារណៈ ឬនៅតាមអង្គការអន្តរជាតិ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចសុំនៅក្រៅក្របខណ្ឌ ។ ការអនុញ្ញាតឲ្យនៅក្របខណ្ឌនេះត្រូវធ្វើឡើងតាមសំណើរបស់សាមីខ្លួន ឬរបស់ស្ថាប័នផ្សេងដោយមានការយល់ព្រមរបស់សាមីខ្លួន ។ ព្រះរាជអាជ្ញាដែលដាក់ឲ្យនៅក្រៅក្របខណ្ឌ ពុំមានសិទ្ធិទទួលប្រាក់បៀវត្ស ប្រាក់បំណាច់មុខការងារ និងប្រាក់បំណាច់ផ្សេងៗទៀត ។ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចត្រូវបានផ្អាកពីមុខងារបណ្តោះអាសន្ន ដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ក្នុងករណីដែលព្រះរាជអាជ្ញានោះដែលកំពុងជាប់នៅនីតិវិធីវិន័យរបស់ក្រុមប្រឹក្សាវិន័យនៃអង្គចៅក្រម ។ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវលុបឈ្មោះពីក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញា ក្នុងករណីដែលព្រះរាជអាជ្ញានោះទទួលបានទណ្ឌកម្មវិន័យថ្នាក់ទី២ (ពីរ) ឬនៅពេលដែលព្រះរាជអាជ្ញានោះ បានបោះបង់ការងារ ឬអវត្តមានលើសពី៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃ ដោយអនុវត្តតាមមាត្រា ៥២ នៃច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ឬដោយសាមីខ្លួនសុំលាឈប់ជាស្ថាពរ ។

ការលាឈប់របស់ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដោយសាមីខ្លួន ។ ពាក្យសុំនេះត្រូវដាក់ជូនមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ពិនិត្យ និងចាត់ការតាមនីតិវិធី ។

ក្នុងករណីចាំបាច់ ដោយមូលហេតុផ្ទាល់ខ្លួន គ្រួសារ ឬវិសមិតភាព ព្រះរាជអាជ្ញាអាចស្នើសុំនៅទំនេរគ្មានប្រាក់បៀវត្ស អាចធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេល ០១ឆ្នាំ ឬម្តង ២ឆ្នាំ ។ ការអនុញ្ញាតឲ្យនៅទំនេរនេះអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើឡើងតែ ០២ (ពីរ) ដងគត់ ហើយរយៈពេលសរុបនៃការអនុញ្ញាតនេះមិនត្រូវឲ្យលើសពី៤ឆ្នាំឡើយ ដោយព្រះរាជអាជ្ញានោះមិនអាចទទួលបានប្រាក់បៀវត្សតាមការស្នើសុំរបស់សាមីខ្លួន លុះត្រាតែព្រះរាជអាជ្ញានោះ បានបំពេញមុខងារ

ក្នុងក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញាបានយ៉ាងតិចបួនឆ្នាំសិន ដោយមិនគិតពីព្រះរាជអាជ្ញាដែលត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មជាវិន័យថ្នាក់ទី២ (ពីរ) ។ រាល់ពាក្យស្នើសុំត្រូវមានការទាក់ទងទៅក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

ទោះយ៉ាងណា ប្រសិនបើព្រះរាជអាជ្ញារូបនោះមានបំណងចង់បន្តធ្វើការវិញនោះ ត្រូវដាក់ពាក្យសុំមុន រយៈពេលដែលគាត់ឈប់ទំនេរនោះ ។ ដោយឡែកប្រសិនបើមិនមានការដាក់ពាក្យសុំបន្តទេនោះ ត្រូវចាត់ទុកថាត្រូវបានបោះបង់ការងារ ហើយលុបឈ្មោះចេញពីក្របខណ្ឌចាប់ពីថ្ងៃនោះតទៅ ។

ចំពោះព្រះរាជអាជ្ញាកម្មសិក្សា ដើម្បីឲ្យមានសុក្រឹតភាពក្នុងវិជ្ជាជីវៈត្រូវចាត់ទុកដូចជាព្រះរាជអាជ្ញាដែលកំពុងបំពេញមុខងារ ។

ចំពោះព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល មានឋានន្តរស័ក្តិជាឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញាខ្ពស់បំផុត ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលទាំងអស់មានឋានន្តរសក្ត័ជាឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា ។

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍មានឋានន្តរស័ក្តិជាឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ទាំងអស់មានឋានន្តរស័ក្តិជាឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា ឬវរៈព្រះរាជអាជ្ញា ។

ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូងមានឋានន្តរស័ក្តិជាវរៈព្រះរាជអាជ្ញា ។ ព្រះរាជអាជ្ញារងអមសាលាដំបូងទាំងអស់មានឋានន្តរស័ក្តិជាវរៈព្រះរាជអាជ្ញា ឬអនុព្រះរាជអាជ្ញាឡើងទៅ ។

១.៥ កាតព្វកិច្ចទូទៅរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា

ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវមានកាតព្វកិច្ចទទួលខុសត្រូវលើកិច្ចការរបស់ខ្លួន យ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ប្រកបដោយក្រមសីលធម៌ខ្ពស់ ។

នៅក្នុងជីវភាពរស់នៅផ្ទាល់ខ្លួនព្រះរាជអាជ្ញាមិនត្រូវប្រព្រឹត្តអំពើណាដែលនាំឲ្យខូចកិត្តិយសសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ ឬប៉ះពាល់ដល់អង្គការអយ្យការទេ ការបំពានក្រមសីលធម៌ ឬផ្នែកវិន័យ ត្រូវទទួលរងនូវទណ្ឌកម្មតាមស្ថានទម្ងន់នៃកំហុស ។ មុនពេលអយ្យការនៅតាមសាលាជម្រះក្តីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ទាំងអស់ត្រូវតែសុំការអនុញ្ញាតពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌មុនពេលផ្សាយ ឬឲ្យផ្សាយទៅតាមគ្រប់មធ្យោបាយទាំងអស់គ្រប់អត្ថបទ ឬសំណេរ និងមតិផ្សេងៗផងដែរ ។ ប៉ុន្តែចំពោះការធ្វើសេចក្តីថ្លែងការណ៍ជាសាធារណៈមិនមានការហាមឃាត់ឡើយ បើយោងទៅតាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌដោយឡែកបើមិនគោរពទៅតាមបញ្ញត្តិនេះទេនឹងប្រឈមទៅនឹងការចោទប្រកាន់បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ [26]។

ដូច្នេះព្រះរាជអាជ្ញាទាំងអស់មិនអាចបោះបង់ការងាររបស់ខ្លួន ឬអវត្តមានដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីថ្នាក់លើនោះទេ ព្រោះនេះជាកត្តាមួយដែលធ្វើឲ្យនីតិវិធីមានការយឺតយ៉ាវ ឬកកស្ទះផងដែរ ។ ហើយការឈប់សម្រាកនេះក៏ត្រូវបានកំណត់ផងដែរ គឺមិនអនុញ្ញាតឲ្យឈប់ដោយពុំមានមូលហេតុលើសពី១៥ថ្ងៃទេ ក្នុងករណី

[26] មាត្រា៩៦ នៃច្បាប់លក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ឆ្នាំ២០១៤

បំពាននៅចំណុចនេះនឹងប្រឈមក្នុងការដាក់វិន័យផ្អាកមិនឲ្យបើកប្រាក់បៀវត្ស ឬដាក់ឲ្យនៅទំនេរគ្មានប្រាក់បៀវត្ស គិតពីថ្ងៃដែលឈប់សម្រាកដោយគ្មានច្បាប់នោះ មួយវិញទៀតក្នុងរយៈពេល១ខែ ប្រសិនបើនៅមិនត្រលប់មកបំពេញការងារទេ នោះនឹងត្រូវលុបឈ្មោះពីក្របខណ្ឌ ។ ដូច្នេះដើម្បីជៀសវាងការដាក់ពិន័យ បើយោងទៅតាមមាត្រា៩៨ នៃច្បាប់លក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាគឺរាល់ការឈប់សម្រាកនេះ គឺត្រូវមានការអនុញ្ញាត សម្រេចពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌[27] ។

១.៦ ទណ្ឌកម្មវិន័យ

កំហុសរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងការបំពេញកាតព្វកិច្ចវិជ្ជាជីវៈ និងការធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់កិត្តិយស សីលធម៌ ភាពស្អាតស្អំ និងសេចក្ដីថ្លៃថ្នូរប្រាសចាកពីក្រមសីលធម៌របស់ព្រះរាជអាជ្ញា នាំឲ្យមានទណ្ឌកម្មខាងវិន័យ ។ ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យមិនមែនជាឧបសគ្គដល់ការធ្វើបណ្ដឹងអាជ្ញាទេ ប្រសិនបើមានបទល្មើសណាមួយត្រូវបានប្រព្រឹត្ត ។ បណ្ដឹងដែលប្រឆាំងនឹងព្រះរាជអាជ្ញាដែល ចោទថាព្រះរាជអាជ្ញានោះបានប្រព្រឹត្តប្រាសចាកនឹងវិជ្ជាជីវៈ និងត្រូវតែដោះស្រាយឲ្យបានឆាប់រហ័ស និងត្រឹមត្រូវក្រោមនីតិវិធីសមស្រប ។ ព្រះរាជអាជ្ញាមានសិទ្ធិទទួលបានសវនាការដ៏ត្រឹមត្រូវមួយ ចំពោះសេចក្ដីសម្រេច ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញប្រកដដោយឯករាជ្យភាព ។ ពាក្យថា ទណ្ឌកម្ម មានន័យថាការដាក់ពិន័យនៅពេលបុគ្គលម្នាក់ប្រាសចាកខុសពីក្រឹតក្រមដែលបានកំណត់ ចំពោះព្រះរាជអាជ្ញាក៏ដូចគ្នា នៅពេលប្រព្រឹត្តខុសប្រាសចាកនឹងវិន័យ ឬលក្ខន្តិកៈរបស់ព្រះរាជអាជ្ញានោះ និងត្រូវប្រឈមនឹងទណ្ឌកម្មវិន័យទៀតផង ។ បើប្រៀបធៀបរវាងការដាក់ទណ្ឌកម្មវិន័យរបស់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាគឺមិនមានភាពខុសគ្នានោះទេ ។ ដំណើរការដាក់ទណ្ឌកម្មផ្នែកវិន័យ លើព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវជានានូវការវាយតម្លៃ និងការសម្រេចតាមសត្យានុម័ត ។ ការដាក់ទណ្ឌកម្មនឹងត្រូវកំណត់សម្រេច ដោយស្របតាមច្បាប់ ស្របតាមបទវិន័យវិជ្ជាជីវៈ និងស្របតាមបទដ្ឋាន និងក្រមសីលធម៌ឯទៀតដែលបានបង្កើតឡើងឲ្យស្រមទៅតាមគោលការណ៍លំនាំបច្ចុប្បន្នផង ។

នៅពេលព្រះរាជអាជ្ញារូបណា មានកំហុសក្នុងការបំពេញកាតព្វកិច្ចវិជ្ជាជីវៈ រួចបណ្ដាលឲ្យមានផលប៉ះពាល់ដល់កិត្តិយស សីលធម៌ និងសេចក្ដីថ្លៃថ្នូរប្រាសចាកពីក្រមសីលធម៌ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញានោះនឹងត្រូវទទួលទណ្ឌកម្ម [28] ប៉ុន្តែក៏ត្រូវបានលើកលែងមិនចាត់ទុកជាកំហុសនៅពេលដែលចៅក្រម ឬព្រះរាជអាជ្ញាមានឆន្ទានុសិទ្ធិក្នុងការអនុវត្តច្បាប់ ។

ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យត្រូវបានបែងចែកជា២ថ្នាក់គឺ៖

ក. ទណ្ឌកម្មវិន័យថ្នាក់ទី១

- មានការស្ដីបន្ទោសដោយផ្ទាល់មាត់

[27] មាត្រា៥៣ នៃច្បាប់ស្ដីពីលក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ឆ្នាំ២០១៤

[28] មាត្រា៩៩ នៃច្បាប់ស្ដីពីលក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ឆ្នាំ២០១៤

- ស្តីបន្ទោសដោយមានចុះក្នុងសំណុំលិខិតផ្ទាល់ខ្លួន
- ការផ្អាកមិនឲ្យចុះឈ្មោះក្នុងតារាងដំឡើងថ្នាក់ ឬឋានន្តរស័ក្តិវិញមួយរយៈតែមិនត្រូវឲ្យលើស២ឆ្នាំទេ ឬលុបឈ្មោះចេញពីតារាងដំឡើងថ្នាក់ ឬឋានន្តរស័ក្តិវិញក្នុងករណីដែលមានការចុះឈ្មោះរួច ។

ខ. ទណ្ឌកម្មថ្នាក់ទី២

- អាចផ្លាស់ដោយបង្ខំ អាចតម្រូវឲ្យទទួលការបណ្តុះបណ្តាលបន្ថែម
- ការព្យួរពីការងារមិនឲ្យមានបៀវត្សក្នុងរយៈពេលមិនលើស១ឆ្នាំ
- កាត់បន្ថយមួយថ្នាក់ ឬច្រើនថ្នាក់ ឬបន្ថយឋានន្តរស័ក្តិ
- ការដាក់ឲ្យចូលនិវត្តន៍ដោយបង្ខំ
- ការបណ្តេញចេញពីក្របខណ្ឌ

ទណ្ឌកម្មទាំងនេះត្រូវបានចេញដោយអនុក្រឹត្យបន្ទាប់ពីមានការសម្រេចពីឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម ។

១.៧ ការចូលនិវត្តន៍

ព្រះរាជអាជ្ញាទាំងពីរភេទត្រូវចូលនិវត្តន៍នៅគ្រប់អាយុ ៦០ឆ្នាំ ដោយឡែកព្រះរាជអាជ្ញាទាំងអស់នៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ដែលមានអាយុចាប់ពី៦០ឆ្នាំ ឡើងទៅ ត្រូវចូលនិវត្តន៍តាមការស្នើសុំរបស់សាមីខ្លួន ។ ប៉ុន្តែនៅពេលអាយុ ៦៥ឆ្នាំ ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម ត្រូវសម្រេចលើការបន្តការងាររបស់ព្រះរាជអាជ្ញាទាំងអស់នៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល តាមការស្នើសុំរបស់សាមីខ្លួន ។

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ លើកសេចក្តីព្រាងព្រះរាជក្រឹត្យថ្វាយព្រះមហាក្សត្រអំពីកិច្ចការនេះ ។

រយៈពេលនៃការចូលនិវត្តន៍សម្រាប់គ្រប់ព្រះរាជអាជ្ញាទាំងអស់៖

- ព្រះរាជអាជ្ញាដែលបានបម្រើការងារគ្រប់ ៣០ (សាមសិប) ឆ្នាំ ហើយអាចសុំចូលនិវត្តន៍បានមុនអាយុ ៦០ឆ្នាំ

- ព្រះរាអាជ្ញាដែលបានបម្រើការងារ ចាប់ពី៣០ ឆ្នាំឡើងទៅ មានសិទ្ធិទទួលសោធននិវត្តន៍អតីតភាពនាំប្រាក់បៀវត្សចុងក្រោយ ។

- ព្រះរាអាជ្ញាដែលបានបម្រើការងារបានចាប់ពី ២០ឆ្នាំឡើងទៅដល់ក្រោម ៣០ឆ្នាំមានសិទ្ធិទទួលបានប្រាក់សោធននិវត្តន៍សមាមាត្រ នៃប្រាក់បៀវត្សចុងក្រោយ ។

- ព្រះរាអាជ្ញាដែលបានបម្រើការងារក្រោម២០ឆ្នាំ ត្រូវទទួលត្រឹមប្រាក់សោធននិវត្តន៍ដែលបានកាត់ទុក និងប្រាក់ឧបត្ថម្ភផ្សេងៗតែមួយលើក ។

រយៈពេលបម្រើការងារខាងលើ ត្រូវរាប់បញ្ចូលផងដែរនូវរយៈពេលបម្រើការងាររាជការសាធារណៈមុនកាន់តំណែងជាព្រះរាជអាជ្ញា ។

ប្រាក់សោធននិវត្តន៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា បើកនៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាននៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមតែមួយកន្លែងគត់ ។

ព្រះរាជអាជ្ញាដែលអត្ថិភាពគ្រប់ ៣០ (សាមសិប) ឆ្នាំ មិនត្រូវបានកាត់ប្រាក់សោធន៏និវត្តន៍ទុកទៀតឡើយ ។ ប៉ុន្តែ បើសិនព្រះរាជអាជ្ញាមានអតីតភាពមិនគ្រប់៣០ឆ្នាំទេ ត្រូវបានកាត់ប្រាក់សោធននិវត្តន៍រហូតដល់អតីតភាពការងារគ្រប់ចំនួន៣០ឆ្នាំ ដើម្បីទទួលបានប្រាក់សោធននិវត្តន៍អតីតភាព ។

ចំពោះព្រះរាជអាជ្ញាដែលមានបញ្ហា ដោយបាត់បង់កាយសម្បទាវិជ្ជាជីវៈ ត្រូវដាក់ឲ្យចូលនិវត្តន៍ដែលធ្វើឡើងដោយក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម តាមតយៈការបញ្ជាក់ពីក្រសួងសុខាភិបាល ។ ក្នុងករណីពិសេសមួយទៀតគឺ នៅពេលដែលព្រះរាជអាជ្ញាដែលមានបញ្ហាបាត់បង់កាយសម្បទាវិជ្ជាជីវៈដោយសារតែបំពេញកិច្ចការនោះ ត្រូវបានដាក់ឲ្យចូលនិវត្តន៍ដោយមានសិទ្ធិពិសេសទទួលបានប្រាក់សោធននិវត្តន៍សម្រាប់ទុព្វលភាព ដែលមានចំនួនស្មើនឹងសោធននិវត្តន៍អតីតភាព ដោយមិនគិតពីរយៈពេលបម្រើការងារ ។ ព្រះរាជអាជ្ញាដែលអាចទទួលបានប្រាក់សោធននិវត្តន៍នេះបាន លុះត្រាតែជំងឺ ឬពិការភាពនោះជាមូលហេតុផ្ទាល់ដែលនាំឲ្យមិនអាចបំពេញការងារបាន ។

ប្រសិនបើ ករណីដែលមានរបួសស្នាមផ្សេងៗត្រូវមានបញ្ជាក់ ដោយលិខិតកោសល្យវិច័យរបស់ពេទ្យជំនាញ ដែលចាត់ដោយក្រសួងសុខាភិបាល ។ ក្នុងករណីដែលព្រះរាជអាជ្ញាទទួលមរណៈភាពមកពីការបម្រើការងារស្ថិតស្ថាញ ដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ សហព័ទ្ធ និងកូនដែលស្ថិតនៅក្នុងភាពជាអនីតិជន អាចទទួលប្រាក់បំណាច់ស្មើនឹងប្រាក់បៀវត្សរបស់អ្នកស្លាប់ចំនួន១២ខែ ព្រមទាំងមានការឧបត្ថម្ភដោយរដ្ឋទៅលើកូនក្នុងភាពជាអនីតិជន និងសហព័ទ្ធលើកលែងតែសហព័ទ្ធនោះរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មី ។ ហើយឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមនឹងរៀបចំស្នើសុំទៅព្រះមហាក្សត្រដើម្បីសម្រេចនិវត្តន៍ ។

២. ព្រះរាជអាជ្ញា

នៅក្នុងស្ថាប័នអយ្យការគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ គឺមានតំណាងអយ្យការ ដែលគេឲ្យនាមថា ព្រះរាជអាជ្ញា ។ ដើម្បីឲ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅ យើងគប្បីដឹងឲ្យច្បាស់ថា អ្វីទៅជាព្រះរាជអាជ្ញា ? តើតំណាងអយ្យការ ឬព្រះរាជអាជ្ញាស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់អ្នកណា ? និងមានមុខងារអ្វីខ្លះដែលព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបំពេញ ?

២.១ អ្វីទៅជាព្រះរាជអាជ្ញា ?

ព្រះរាជអាជ្ញា ជាមន្ត្រីដែលបម្រើការងារតាមស្ថាប័នអយ្យការនីមួយៗនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ហើយព្រះរាជអាជ្ញា គឺជាបុគ្គលដែលមានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងស្ថាប័នរបស់ខ្លួន ។

ពាក្យថា ព្រះរាជអាជ្ញា បានមកពីពាក្យ ព្រះរាជ + អាជ្ញា ។

ចំពោះ ពាក្យ ព្រះរាជ ជាពាក្យបាលី ដែលមានន័យដូចគ្នាទៅនឹងពាក្យ ព្រះរាជា ប្រែមកថាជាអ្នករុងរឿង ដោយវិសេស ឬជាអ្នកញ៉ាំងប្រជាពលរដ្ឋឲ្យមានភាពរីករាយ និងគ្រប់គ្រងប្រជានិករឲ្យមានស្វាមីភក្តិ ។ ពាក្យនេះគឺគេប្រើសម្រាប់ខ្សែរាជវង្ស ឬអ្នកដែលមានឋានៈខ្ពង់ខ្ពស់ ។ ចំណែកឯពាក្យមួយទៀត គឺ អាជ្ញា សំដៅទៅលើអំណាច ។

សរុបសេចក្តីមក ពាក្យថា ព្រះរាជអាជ្ញា ប្រែថា អំណាចរបស់អ្នកដឹកនាំ ក្នុងការស្វែករកយុត្តិធម៌ និងភាពសុខសាន្តដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ។ បន្ថែមពីនេះ ពាក្យថា ព្រះរាជអាជ្ញា គឺមានន័យដូចគ្នាទៅនឹងពាក្យ រដ្ឋអាជ្ញា ដោយគ្រាន់តែពាក្យ ព្រះរាជអាជ្ញា ជាពាក្យដែលគេប្រើសម្រាប់ប្រទេសណាដែលមានស្តេចសោយរាជ្យ រីឯពាក្យថា រដ្ឋអាជ្ញា គេប្រើក្នុងប្រទេសដែលគ្មានស្តេចសោយរាជ្យ ។

២.២ សញ្ញាណព្រះរាជអាជ្ញា

ព្រះរាជអាជ្ញា គឺជាពាក្យមួយដែលពុំទាន់មានច្បាប់ណាមួយបានផ្តល់នូវអត្ថន័យពេញលេញនោះទេ ប៉ុន្តែដោយយោងតាមការស្វែងយល់មួយចំនួនយើងក៏អាចឲ្យបាននូវអត្ថន័យសមស្របមួយដែរ ។ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបានឲ្យនិយមន័យថា គឺជាបុគ្គលដែលតំណាងឲ្យផលប្រយោជន៍សាធារណៈ និងជាគូក្តីដើមរបស់តុលាការ ។ ព្រះរាជអាជ្ញា មានតួនាទីដ៏សំខាន់ក្នុងការស្វែងរកភាពពិតនៃរឿងក្តី និងគ្រប់គ្រងការអនុវត្តវិធានច្បាប់នានានៅក្នុងដំណើរការរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ។ ព្រះរាជអាជ្ញា ជាបុគ្គលដែលអាចទទួលបណ្តឹងទាមទារ ឬបរិហារពីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងជនរងគ្រោះ ហើយថែមទាំងជាអ្នកថ្លឹងថ្លែងអំពីចំណាត់ការលើបណ្តឹងបរិហារ ដែលខ្លួនបានទទួលដោយផ្ទាល់ ឬមន្រ្តីនគរបាលយុត្តធម៌បញ្ជូនមក ។

ដោយសារបានមើលឃើញពីភាពចាំបាច់ខាងលើនេះហើយ ទើបអង្គការអយ្យការត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយមានតួអង្គព្រះរាជអាជ្ញាជាអ្នកតំណាង។

ជំពូកទី២

រចនាសម្ព័ន្ធស្ថាប័នអយ្យការ

ផ្នែកទី១ ៖ ស្ថាប័នអយ្យការនៅអមសាលាជម្រះក្តី

១. អយ្យការអមតុលាការយោធា

១.១ រចនាសម្ព័ន្ធ

តុលាការយោធាជាសាលាជម្រះក្តី ដែលត្រូវបង្កើតឡើងឲ្យមានតែមួយគត់នៅរាជធានីភ្នំពេញ ។ តុលាការយោធាមានសមត្ថកិច្ចជំនុំជម្រះរឿងក្តីដែលពាក់ព័ន្ធនឹងយោធា និងការធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់កិត្តិយស កេរ្តិ៍ឈ្មោះ និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់កងយុទ្ធពលខេមរភូមិន្ទ ។

ស្ថាប័នអយ្យការត្រូវតែមានវត្តមាននៅគ្រប់សវនាការទាំងអស់នៃរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ដែលក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌនេះព្រះរាជអាជ្ញាជាអ្នកប្តឹងទៅតុលាការ (ដើមបណ្តឹង) ហើយត្រូវតែបង្ហាញឲ្យច្បាស់នូវអ្វីដែលខ្លួនបានចោទប្រកាន់ ។ នៅពេលជំនុំជម្រះតំណាងអយ្យការត្រូវចូលរួមជាចាំបាច់ បើពុំដូច្នោះទេ តុលាការមិនអាចធ្វើការជំនុំជម្រះ ឬកាត់ទោសជនល្មើសបានឡើយ ។ ស្ថាប័នអយ្យការ ធ្វើការចោទប្រកាន់ខាងព្រហ្មទណ្ឌ និងសន្និដ្ឋានឲ្យមានការអនុវត្តច្បាប់ ហើយធានារ៉ាប់រងការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចខាងព្រហ្មទណ្ឌ និងសិទ្ធិអំណាចដឹកនាំការស៊ើបអង្កេតដល់នគរបាលយុត្តិធម៌ ។

ព្រះរាជអាជ្ញា និងព្រះរាជអាជ្ញារងអមតុលាការយោធា ជាតំណាងអយ្យការអមតុលាការយោធា ។ អយ្យការអមតុលាការយោធា គឺជាស្ថាប័នដែលនៅអមតុលាការយោធា ដែលមានមុខងារអនុវត្តរបស់ខ្លួនតាមច្បាប់ជាធរមាន ក្នុងនាមជាតំណាងឲ្យអំណាចនីតិប្រតិបត្តិក្នុងការការពារផលប្រយោជន៍សាធារណៈ និងផ្តល់សេចក្តីសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម ។ អយ្យការអមតុលាការយោធា មានសមាសភាពដូចតទៅ ៖

-ព្រះរាជអាជ្ញា

-ព្រះរាជអាជ្ញារង

-ក្រឡាបញ្ជី

-មន្ត្រីរដ្ឋបាល និងអាចមានមន្ត្រីជំនាញផ្នែកច្បាប់ផ្សេងទៀត

១.២ មុខងារអយ្យការអមតុលាការយោធា

អយ្យការអមតុលាការយោធា មានមុខងារចម្បង គឺអនុវត្តបណ្តឹងអាជ្ញា សុំឲ្យអនុវត្តច្បាប់នៅចំពោះមុខយុត្តាធិការស៊ើបសួរ យុត្តាធិការជំនុំជម្រះ អនុវត្តមុខងារផ្សេងៗតាមការកំណត់របស់ច្បាប់ដែលមានជាធរមាន និងដឹកនាំសម្របសម្រួលសកម្មភាពរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌នៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួន ។ មុខងារនេះត្រូវបានប្រគល់ទៅឲ្យព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការយោធា ហើយព្រះរាជអាជ្ញារងអមតុលាការយោធាទាំងអស់ចូលរួមអនុវត្តមុខងារនេះក្រោមការដឹកនាំ និងទទួលខុសត្រូវរួមរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការយោធា។

ព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើការថ្លឹងថ្លែងអំពីចំណាត់ការលើពាក្យបណ្តឹងព្រហ្មទណ្ឌ និងពាក្យបណ្តឹងបរិហារដែលខ្លួនបានទទួលដោយផ្ទាល់ ឬដែលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌បញ្ជូនមក ។ ព្រះរាជអាជ្ញាមានជម្រើសនៃការចោទប្រកាន់ពីរគឺ ៖ ធ្វើការចោទប្រកាន់បទល្មើស និងសម្រេចតម្កល់រឿងទុកអត់ចាត់ការ ។

ការចោទប្រកាន់អាចធ្វើឡើងតាមរយៈបីរូបភាពគឺ៖

-ការបើកការស៊ើបសួរ

-ការបញ្ជូនទៅជម្រះផ្ទាល់

-នីតិវិធីបង្គាប់ឲ្យចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ។

១.៣ អំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការឧទ្ធរណ៍

ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការឧទ្ធរណ៍គឺជានាយឋានានុក្រមនៃអយ្យការអមតុលាការឧទ្ធរណ៍ និងមានអំណាចគ្រប់គ្រងលើព្រះរាជអាជ្ញារងអមតុលាការឧទ្ធរណ៍ទាំងអស់ក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន។

ក. អំណាចឋានានុក្រម

ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការឧទ្ធរណ៍ មានអំណាចឋានានុក្រមដែលអាចធ្វើអធិបញ្ញាឲ្យព្រះរាជអាជ្ញារងទាំងអស់ធ្វើការចោទប្រកាន់ ឬក៏ចាត់ឲ្យចោទប្រកាន់ ឬក៏ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានយ៉ាងណាតាមដែលខ្លួនយល់ឃើញតាមការគួរ ។ នាមុនពេលសវនាការសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ព្រះរាជអាជ្ញារងដែលត្រូវដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿងនោះត្រូវតែបញ្ជូនទៅព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការឧទ្ធរណ៍ជាមុនដើម្បីពិនិត្យ ណែនាំ និងសម្រេច ប្រសិនបើព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការឧទ្ធរណ៍ មិនយល់ព្រមលើសេចក្តីសន្និដ្ឋាននោះទេ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើអធិបញ្ញាណែនាំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរឲ្យព្រះរាជអាជ្ញារងដែលធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាននោះឲ្យកែតម្រូវ បើព្រះរាជអាជ្ញារងនោះនៅតែមិនព្រមធ្វើតាមនោះ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចចាត់តាំងព្រះរាជអាជ្ញារងផ្សេងទៀត ឬក៏ចាត់តាំងខ្លួនឯងតែម្តងឲ្យធ្វើជាតំណាងអយ្យការនៅក្នុងសវនាការ។

ខ. អំណាចរដ្ឋបាល

ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការឧទ្ធរណ៍ចាត់តាំង និងបែងចែកដល់ព្រះរាជអាជ្ញារងអមតុលាការឧទ្ធរណ៍ទៅក្នុងការងារផ្សេងៗនៃអយ្យការ និងក្នុងអង្គជំនុំជម្រះ។ ក្នុងករណីមានធុរៈ ឬមានជំងឺ ឬអវត្តមាន ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការឧទ្ធរណ៍ចាត់តាំងព្រះរាជអាជ្ញារងណាម្នាក់ដើម្បីជំនួសខ្លួនបាន។ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើអធិការកិច្ចបានគ្រប់ពេលវេលានៅអង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ដកសិទ្ធិស៊ើបអង្កេតពីមន្ត្រី និងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ និងត្រួតពិនិត្យមូលកភាពនៃការអនុវត្តវិធានឃាត់ខ្លួនដូចជាការគោរពទម្រង់ច្បាប់នៃការឃាត់ខ្លួន និងការកាន់កាប់ទីកន្លែងឃាត់ខ្លួនជាអាទិ៍។

គ. អំណាចដឹកនាំ និងសម្របសម្រួលដល់កិច្ចការស៊ើបអង្កេត

ព្រះរាជអាជ្ញាដឹកនាំ និងសម្របសម្រួលសកម្មភាពរបស់មន្ត្រី និងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ទាំងអស់នៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួន។ សមត្ថកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាគឺមានវិសាលភាពទូទាំងប្រទេស។

ព្រះរាជអាជ្ញាអាចចុះទៅកាន់ទីកន្លែងស៊ើបអង្កេត និង ធ្វើគ្រប់ការណែនាំដែលមានប្រយោជន៍ដល់មន្ត្រី និង ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌។ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចដកសិទ្ធិស៊ើបអង្កេតពីមន្ត្រី និងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ និងរៀបចំជំនួសថ្មីក្នុងករណីពិសេសណាមួយ។ ជាមួយគ្នានេះផងដែរ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើអធិការកិច្ចបានគ្រប់ពេលវេលា នៅអង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌។ ព្រះរាជអាជ្ញាមានសិទ្ធិអំណាចចូលរួមស្តាប់ចម្លើយ អាចត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តវិធានការឃាត់ខ្លួន ជាពិសេសគឺការគោរពទម្រង់ច្បាប់ និងការកាន់កាប់ទីកន្លែងឃាត់ខ្លួន។ ចំណែកព្រះរាជអាជ្ញារងគឺស្ថិតនៅក្រោមអំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ប្រើប្រាស់អំណាចទាំងអស់ដែលព្រះរាជអាជ្ញាមានក្នុងការស្រាវជ្រាវ និងចោទប្រកាន់បទល្មើស។

ព្រះរាជអាជ្ញាមានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតផងដែរ ដូចជាការចង្អុលបង្ហាញតម្រុយធ្វើការស៊ើបអង្កេតដាក់វិធានការស្រាវជ្រាវ ផ្តល់ការអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើការឆែកឆេរ ការអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើការឃាត់ខ្លួន ការដោះលែង ការដឹកនាំការឆែកឆេរ និងឲ្យយោបល់នានាពេលដែលនគរបាលយុត្តិធម៌សុំយោបល់ពីព្រះរាជអាជ្ញាជៀសវាងការអនុវត្តវិធានការផ្សេងៗក្នុងការស៊ើបអង្កេតរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌មិនត្រឹមត្រូវតាមនីតិវិធីកំណត់ដោយច្បាប់ ដែលជាហេតុអាចនាំឲ្យមានការប្តឹងសុំមោឃភាពនៃនីតិវិធីណាមួយជាអសារបង់ ឬក្នុងករណីអាចធ្ងន់ធ្ងរហួតដល់មានការទទួលទណ្ឌកម្មវិន័យផងដែរ ។

២. អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត

២.១ រចនាសម្ព័ន្ធ

សាលាដំបូងជាសាលាជម្រះក្តីថ្នាក់ទីមួយ ដែលត្រូវបង្កើតឲ្យមាននៅរាជធានីភ្នំពេញ និងនៅតាមគ្រប់បណ្តាខេត្តទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ សាលាដំបូងមានសមត្ថកិច្ចជំនុំជម្រះរឿងក្តីដែលស្ថិតនៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួន លើកលែងតែរឿងក្តីទាំងឡាយ ដែលច្បាប់ប្រគល់សមត្ថកិច្ចទៅឲ្យសាលាជម្រះក្តីផ្សេងទៀតដែលបង្កើតឡើយដោយច្បាប់ដាច់ដោយឡែក។ អយ្យការអមសាលាដំបូង គឺនៅអមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្តនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ស្ថាប័នអយ្យការត្រូវតែមានវត្តមាននៅគ្រប់សវនាការទាំងអស់នៃរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ដែលក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌនេះព្រះរាជអាជ្ញាជាអ្នកប្តឹងទៅតុលាការ ហើយត្រូវតែបង្ហាញឲ្យច្បាស់នូវអ្វីដែលខ្លួនបានចោទប្រកាន់ ។ នៅពេលជំនុំជម្រះតំណាងអយ្យការត្រូវចូលរួមជាចាំបាច់ បើពុំដូច្នោះទេ តុលាការមិនអាចធ្វើការជំនុំជម្រះ ឬកាត់ទោស

ជនល្មើសបានឡើយ។ អង្គការអយ្យការ ធ្វើការចោទប្រកាន់ខាងព្រហ្មទណ្ឌ និងសន្និដ្ឋានឲ្យមានការអនុវត្តច្បាប់ ហើយធានារ៉ាប់រងការអនុវត្តសេចក្ដីសម្រេចខាងព្រហ្មទណ្ឌ និងសិទ្ធិអំណាចដឹកនាំការស៊ើបអង្កេតដល់នគរបាលយុត្តិធម៌ ។

ព្រះរាជអាជ្ញា និងព្រះរាជអាជ្ញារងអមសាលាដំបូង ជាតំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូង ។ អយ្យការអមសាលាដំបូង គឺជាស្ថាប័នដែលនៅអមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត ដែលមានមុខងារអនុវត្តរបស់ខ្លួនតាមច្បាប់ជាធរមាន ។

ក្នុងនាមជាតំណាងឲ្យអំណាចនីតិប្រតិបត្តិក្នុងការការពារផលប្រយោជន៍សាធារណៈ និងផ្ដល់សេចក្ដីសុខ និងសណ្ដាប់ធ្នាប់សង្គម។ អយ្យការអមសាលាដំបូង មានសមាសភាពដូចតទៅៈ

-ព្រះរាជអាជ្ញា

-ព្រះរាជអាជ្ញារង

-ក្រឡាបញ្ជី

-មន្ត្រីរដ្ឋបាល និងអាចមានមន្ត្រីជំនាញផ្នែកច្បាប់ផ្សេងទៀត ។

២.២ មុខងារអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត

អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត មានមុខងារចម្បង គឺអនុវត្តបណ្ដឹងអាជ្ញា សុំឲ្យអនុវត្តច្បាប់នៅចំពោះមុខយុត្តាធិការស៊ើបសួរ យុត្តាធិការជំនុំជម្រះ អនុវត្តមុខងារផ្សេងៗតាមការកំណត់របស់ច្បាប់ដែលមានជាធរមាន និងដឹកនាំសម្របសម្រួលសកម្មភាពរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌នៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួន ។ មុខងារនេះត្រូវបានប្រគល់ទៅឲ្យព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូង ហើយព្រះរាជអាជ្ញារងអមសាលាដំបូងទាំងអស់ចូលរួមអនុវត្តមុខងារនេះក្រោមការដឹកនាំ និងទទួលខុសត្រូវរួមរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូង ។

ព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើការថ្លឹងថ្លែងអំពីចំណាត់ការលើពាក្យបណ្ដឹងព្រហ្មទណ្ឌ និងពាក្យបណ្ដឹងបរិហារដែលខ្លួនបានទទួលដោយផ្ទាល់ ឬដែលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌បញ្ជូនមក ។ ព្រះរាជអាជ្ញាមានជម្រើសនៃការចោទប្រកាន់ពីរគឺ ៖ ធ្វើការចោទប្រកាន់បទល្មើស និងសម្រេចតម្កល់រឿងទុកអត់ចាត់ការ ។

ការចោទប្រកាន់អាចធ្វើឡើងតាមរយៈបីរូបភាពគឺ ៖

-ការបើកការស៊ើបសួរ

-ការបញ្ជូនទៅជម្រះផ្ទាល់

-នីតិវិធីបង្គាប់ឲ្យចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម

ក. ការបើកការស៊ើបសួរ

នៅពេលដែលព្រះរាជអាជ្ញា យល់ឃើញថា សំណុំរឿងដែលខ្លួនទទួលបាន មានភាពស្មុគស្មាញដែលចាំបាច់ក្នុងការស្រាវជ្រាវបន្ថែម នោះព្រះរាជអាជ្ញានឹងចោទប្រកាន់តាមរយៈការបើកការស៊ើបសួរទៅចៅក្រមស៊ើបសួរដើម្បីស៊ើបសួរបន្ថែម ។

ការស៊ើបសួរនេះ អាចបើកប្រឆាំងទៅលើបុគ្គលម្នាក់ ឬច្រើននាក់ ដោយមានចង្អុលប្រាប់ឈ្មោះ ឬប្រឆាំងទៅលើអញ្ញាតជន ។

និទ្ទេសដែលចុះនៅក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួររួមមានៈ

-សេចក្តីសង្ខេបនៃអង្គហេតុ

-ការកំណត់ឈ្មោះបទល្មើស

-ការបង្ហាញអត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើស

-ឈ្មោះបុគ្គលដែលត្រូវស៊ើបសួរ ប្រសិនបើអាចកំណត់បាន

ដីកាបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរត្រូវចុះការបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខា ។ ទម្រង់នៃដីកាបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរនេះមានលក្ខណៈត្រូវតែគោរព បើពុំដូច្នោះទេត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ។

ចំពោះបទមជ្ឈិមព្រះរាជអាជ្ញាអាចបើកការស៊ើបសួរក៏បាន មិនធ្វើការបើកស៊ើបសួរក៏បាន ។

ក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវតែបើកការស៊ើបសួរ មានន័យថា ព្រះរាជអាជ្ញាមិនអាចធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញាក្រៅពីការបើកការស៊ើបសួរនោះទេ ព្រោះបញ្ញត្តិនេះចែងឡើងដើម្បីការពារសិទ្ធិរបស់ពលរដ្ឋជាមូលដ្ឋាន ដែលគោល-ការណ៍សច្ចាធារណ៍នៃនិរទោស (ការសន្មតថា គ្មានទោស) ។រីឯបទមជ្ឈិម (មាត្រា ៤៥)[29] ក៏អាចត្រូវបានធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញាតាមវិធីនេះផងដែរ កាលណាវាមានភាពស្មុគស្មាញនៃរឿងក្តី ឬមានភស្តុតាងមិនច្បាស់លាស់ក្នុងការបញ្ជាក់អត្ថិភាពនៃបទល្មើស ។

គោលការណ៍នៃការស៊ើបអង្កេត និងការស៊ើបសួរ ដែលជ្រើសរើសយកប្រើប្រាស់ក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ គឺផ្អែកទៅលើអត្ថិភាពនៃអង្គហេតុជាបទល្មើស ។ ប៉ុន្តែដើម្បីឲ្យមានប្រសិទ្ធិភាព នៃការជំនុំជម្រះក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបានប្រគល់សមត្ថកិច្ចដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរក្នុងការស្វែងរកបុគ្គល ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងអង្គហេតុនៃការចោទប្រកាន់ ព្រោះនៅដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាមិនបានកំណត់ពីអត្តសញ្ញាណ ឬមិនអាចកំណត់អត្តសញ្ញាណបានឡើយ ។

ការស៊ើបអង្កេតនៅដំណាក់កាលព្រះរាជអាជ្ញា គឺគ្រាន់តែការពិនិត្យអំពីតម្រុយនៃបទល្មើសប៉ុណ្ណោះ ។ ហើយមុននឹងឈានទៅដល់ការជំនុំជម្រះ គឺទាមទារឲ្យមានវត្តមានរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដើម្បីធ្វើការស្វែងរកភស្តុតាងដាក់បន្ទុកឲ្យលើសពីវិមតិសង្ស័យ និងភស្តុតាងដោះបន្ទុកជាមុនសិន ។ ការស្វែងរកភស្តុតាង របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ គឺធ្វើឡើងដើម្បីបញ្ជាក់អំពីការទទួលបានយុត្តិធម៌ចំពោះមុខច្បាប់សម្រាប់ជនត្រូវចោទ ឬជនជាប់ចោទនៅដំណាក់កាលជំនុំជម្រះ ។ ម៉្យាងទៀតនៅដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតគឺពុំមានរយៈពេលយូរក្នុងការស្វែងរកភស្តុ

[29] មាត្រា ៤៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

តាងនោះទេ ។ ផ្ទុយមកវិញ នៅដំណាក់កាលស៊ើបសួរនេះចៅក្រមស៊ើបសួរ មានរយៈពេលយូរក្នុងការស្វែងរកភស្តុតាងនានា ។

ដូច្នេះ ប្រសិនបើមានលក្ខខណ្ឌណាមួយខាងលើ ព្រះរាជអាជ្ញាមិនអាចធ្វើការបញ្ជូនរឿងក្តីទៅចៅក្រមជំនុំជម្រះបានភ្លាមឡើយ គឺត្រូវចេញដីកាបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរទៅចៅក្រមស៊ើបសួរជាអ្នកបន្តសមត្ថកិច្ចស៊ើបសួរ ។ ប៉ុន្តែកាលណាលក្ខខណ្ឌខាងលើទាំងអស់មានគ្រប់គ្រាន់ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចសម្រេចបញ្ជូនរឿងក្តីទៅតុលាការជំនុំជម្រះបាន ។

ខ. ការបង្ហាញខ្លួនភ្លាម

កាលណាលក្ខខណ្ឌច្បាប់ត្រូវបានបំពេញ និងតាមរយៈការថ្លឹងថ្លែងរបស់ព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងសំណុំរឿងណាមួយដែលគប្បីប្រើប្រាស់នីតិវិធីចោទប្រកាន់ដែលមានលក្ខណៈសង្ខេប និងឆាប់រហ័សកុំឲ្យមានការកកស្ទះសំណុំរឿងនោះគឺការបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ។ លិខិតចោទប្រកាន់នៃនីតិវិធីបង្ហាញខ្លួនភ្លាមនេះត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈ កំណត់ហេតុស្តីអំពីការបង្គាប់ឲ្យចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ។ កំណត់ហេតុស្តីអំពីការបង្គាប់ឲ្យបង្ហាញខ្លួនភ្លាមអាចធ្វើទៅបាន លុះត្រាបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម ៖

-ជាបទល្មើសជាក់ស្តែង (បទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង)

-បទល្មើសត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារ យ៉ាងតិច១ឆ្នាំ និងយ៉ាងច្រើន ៥ឆ្នាំ

-ជនជាប់ចោទជានីតិជន

-រឿងក្តីមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ល្មមជំនុំជម្រះបាន ។

ដោយឡែកព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើការ ៖

-ត្រួតពិនិត្យអត្តសញ្ញាណបុគ្គលដែលគេបញ្ជូនមកឲ្យខ្លួន

-ឲ្យដំណឹងដល់ជននោះ អំពីរឿងរ៉ាវដែលចោទប្រកាន់ និងឈ្មោះបទល្មើស

-ទទួលចម្លើយរបស់បុគ្គលនោះ ប្រសិនបើសាមីខ្លួនចង់និយាយ

-ធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការបង្គាប់ឲ្យចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ។

ដូច្នេះ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើនីតិវិធីនេះ ដោយបញ្ជូនជនជាប់ចោទជាមួយនឹងសំណុំរឿងទៅចៅក្រមជំនុំជម្រះតាមរយៈកំណត់ហេតុស្តីអំពីការបង្គាប់ឲ្យចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ដើម្បីធ្វើការជំនុំជម្រះនៅថ្ងៃដែលបង្ហាញខ្លួននេះតែម្តង ។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើជនជាប់ចោទត្រូវការរយៈពេលដើម្បីរៀបចំការពារខ្លួន ការជំនុំជម្រះ (សវនាការ) សំណុំរឿងនេះនឹងត្រូវលើកទៅពេលសវនាការជំនុំជម្រះលើកក្រោយ តែចៅក្រមជំនុំជម្រះនឹងសម្រេចជំនុំជម្រះមុនអង្គសេចក្តីពាក់ព័ន្ធនឹងការឃុំខ្លួនជាមុនសិន ហើយសវនាការជំនុំជម្រះលើកក្រោយ គឺមិនឲ្យលើសរយៈពេលពីរសប្តាហ៍នោះទេ ។

គ. ការបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ និងការអនុវត្តសេចក្ដីសម្រេច

នាពេលដែលព្រះរាជអាជ្ញា យល់ឃើញថា សំណុំរឿងដែលខ្លួនទទួលបាន មិនមានភាពចាំបាច់ក្នុងការស្រាវជ្រាវបន្ថែមទេ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើការបញ្ជូនរឿងក្ដៅទៅតុលាការជំនុំជម្រះតែម្ដង ។

ការបញ្ជូនទៅជម្រះផ្ទាល់មិនអាចធ្វើទៅបានទេចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ ។ ការបញ្ជូនទៅជម្រះផ្ទាល់អាចធ្វើទៅបានចំពោះបទមជ្ឈិម និងបទលហុជាកាតព្វកិច្ចព្រះរាជអាជ្ញាដែលត្រូវតែបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់តែម្ដង ។ ការបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើឡើងតាមរយៈដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ គឺជាការបញ្ជាខ្លួននៅមុខតុលាការជាន់ដំបូង ។

និទ្ទេសដែលមានចុះក្នុងដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់រួមមាន ៖

-អត្តសញ្ញាណនៃជនជាប់ចោទ

-សេចក្ដីសង្ខេបនៃអង្គហេតុ

-ឈ្មោះបទល្មើស

-អត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើស ។

ដីកានេះត្រូវចង្អុលប្រាប់តុលាការពី ទីកន្លែង កាលបរិច្ឆេទ និងម៉ោងពេលនៃសវនាការ ។ ដីកានេះត្រូវបញ្ជាក់ថា ជនជាប់ចោទអាចពឹងមេធាវីខ្លួនបាន ។ ដូច្នេះ ប្រសិនបើមានលក្ខខណ្ឌខាងលើបានបំពេញអស់ហើយ ព្រះរាជអាជ្ញានឹងបញ្ជូនសំណុំរឿងនេះ ទៅចៅក្រមជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ដោយព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវកោះហៅ និងប្រាប់ព័ត៌មានដល់ជនជាប់ចោទតាមរយៈដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ដើម្បីឲ្យមានវត្តមានតាមកាលបរិច្ឆេទជំនុំជម្រះរបស់ចៅក្រមជំនុំជម្រះ ។

ស្ថាប័នអយ្យការមានមុខងារចម្បងមួយទៀត គឺការអនុវត្តសេចក្ដីសម្រេចស្ថាពរខាងព្រហ្មទណ្ឌ ដូចជា សាលក្រម និងសាលដីកាស្ថាពរ ។ នៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបានបញ្ញត្តិថា ការអនុវត្តទោសត្រូវធ្វើតាមគំនិតផ្ដើមរបស់អយ្យការ មានន័យថានៅពេលដែលសាលក្រម ឬសាលដីកាដែលសម្រេចអំពីទោសដែលចូលស្ថាពរនោះការអនុវត្តទោសត្រូវធ្វើដោយស្ថាប័នអយ្យការជាន់ដំបូង គឺអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីខេត្ត និងអយ្យការយោធា ។ នៅក្នុងការអនុវត្តសេចក្ដីសម្រេចនេះ គឺតំណាងអយ្យការអាចសុំកងកម្លាំងសាធារណៈដើម្បីអនុវត្ត ហើយបើសិនមានការលំបាកដែលទាក់ទងនឹងការអនុវត្តទោសនោះតំណាងអយ្យការត្រូវលើកជូនតុលាការជាន់ដំបូង ឬតុលាការជាន់ខ្ពស់ដែលបានចេញសេចក្ដីសម្រេចដើម្បីដោះស្រាយ ។

មួយវិញទៀតការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួនដែលចេញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ គឺត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយដោយព្រះរាជអាជ្ញាផងដែរ ដែលជាអ្នកទទួលបន្ទុកផ្សព្វផ្សាយ ឬណែនាំដល់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក្នុងការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួននេះ ។

ឃ. ការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ

ការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ គឺជាជម្រើសនៃការចោទប្រកាន់ដែលកើតចេញពីគោលការណ៍កាលានុវត្តភាពនៃការចោទប្រកាន់ ហើយជានីតិវិធីថ្មីមួយនៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌដែលផ្តល់អំណាចយ៉ាងធំធេងដល់ព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងការតម្កល់រឿងក្តីណាមួយឥតចាត់ការតាមរយៈការថ្លឹងថ្លែងរបស់ខ្លួនបើសិនខ្លួនយល់ឃើញថាបទល្មើសមួយដែលមិនអាចចោទប្រកាន់ ឬមិនគួរចោទប្រកាន់ដើម្បីផលប្រយោជន៍សាធារណៈក៏ដូចជាសង្គមទាំងមូល ។ បទល្មើសដែលមិនគួរចោទប្រកាន់ គឺជាបទល្មើសតូចតាចមិនជះឥទ្ធិពលធ្ងន់ធ្ងរដល់សង្គម ចំណែកឯព្យសនកម្មចំពោះជនរងគ្រោះទាំងផ្នែកសីលធម៌ និងសេដ្ឋកិច្ចក៏មានតិចតួច ហើយជនរងគ្រោះមិនអើពើផងដែរ ។ ចំពោះបទល្មើសដែលមិនអាចចោទប្រកាន់ដូចជា មាត្រា៨០នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញដែលបញ្ញត្តិអំពីអភ័យឯកសិទ្ធិតំណាងរាស្ត្រ និងមានមូលហេតុគតិយុត្តផ្សេងទៀត ។ ការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការមានការជាប់ទាក់ទងទៅនឹងការរលត់បណ្តឹងអាជ្ញាដែលមានកំណត់នៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមានដូចខាងក្រោម ៖

-មរណៈភាពនៃជនល្មើស

-ការផុតបណ្តឹងអាជ្ញា

-ការលើកលែងទោសជាទូទៅ

-និរាករណ៍នៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ

-អាជ្ញាអស់ជំនុំ

ប្រសិនបើបណ្តឹងអាជ្ញាត្រូវផុតរលត់ហើយ ការចោទប្រកាន់ខាងព្រហ្មទណ្ឌមិនអាចចាប់ផ្តើមបានទេ ឬត្រូវតែបញ្ឈប់ ។ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើការតម្កល់រឿងទុកអត់ចាត់ការលើបណ្តឹងព្រហ្មទណ្ឌមួយបាន ដោយផ្អែកលើសំអាងច្បាប់ និងសំអាងហេតុ ។

ការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការគ្មានអាជ្ញាអស់ជំនុំទេ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើការសើរើសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនបានគ្រប់ពេល នៅពេលបទល្មើសមិនទាន់ផុតអាជ្ញាយុកាល និងបណ្តឹងអាជ្ញាមិនទាន់រលត់ ។

ការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការនេះ ប្រសិនបើភាគីធ្វើការតវ៉ាទៅអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ដែលមានសមត្ថកិច្ចដែនដី ដើម្បីឲ្យអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ពិនិត្យលើសេចក្តីសម្រេចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាជាន់ដំបូងដែលសម្រេចតម្កល់រឿងទុលអត់ចាត់ការឲ្យដំណើរការឡើងវិញ ។ ការតវ៉ានេះត្រូវធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេល ២ ខែគិតចាប់ពីថ្ងៃដែលទទួលបានដំណឹងពីការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ។ ជាលទ្ធផលប្រសិនបើអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍យល់ឃើញថាការតវ៉ានេះមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ចេញអធិបញ្ញាឲ្យព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូងធ្វើការចោទប្រកាន់ឡើងវិញ ប្រសិនបើអគ្គព្រះអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍យល់ឃើញថាចំណាត់ការរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាជាន់ដំបូង ត្រឹមត្រូវតាមគតិច្បាប់ហើយ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍នឹងសម្រេចតម្កល់សេចក្តីសម្រេចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាជាន់ដំបូងទុកជាបានការដដែល ។

២.៣ អំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត

ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូងគឺជានាយឋានានុក្រមនៃអយ្យការអមសាលាដំបូង និងមានអំណាចគ្រប់គ្រងលើព្រះរាជអាជ្ញារងអមសាលាដំបូងទាំងអស់ក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ។

ក.អំណាចឋានានុក្រម .

ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូងមានអំណាចឋានានុក្រមដែលអាចធ្វើអធិបញ្ញាឲ្យព្រះរាជអាជ្ញារងទាំងអស់ធ្វើការចោទប្រកាន់ ឬក៏ចាត់ឲ្យចោទប្រកាន់ ឬក៏ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានយ៉ាងណាតាមដែលខ្លួនយល់ឃើញតាមការគួរ ។ នាមុនពេលសវនាការសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ព្រះរាជអាជ្ញារងដែលត្រូវដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿងនោះត្រូវតែបញ្ជូនទៅព្រះ-រាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូងជាមុនដើម្បីពិនិត្យ ណែនាំ និងសម្រេច ប្រសិនបើព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូង មិនយល់ព្រមលើសេចក្តីសន្និដ្ឋាននោះទេ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើអធិបញ្ញាណែនាំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរឲ្យព្រះរាជអាជ្ញារងដែលធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាននោះឲ្យកែតម្រូវ បើព្រះរាជអាជ្ញារងនោះនៅតែមិនព្រមធ្វើតាមនោះ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចចាត់តាំងព្រះរាជអាជ្ញារងផ្សេងទៀត ឬក៏ចាត់តាំងខ្លួនឯងតែម្តងឲ្យធ្វើជាតំណាងអយ្យការនៅក្នុងសវនាការ ។

ខ. អំណាចរដ្ឋបាល

ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូងចាត់តាំង និងបែងចែកដល់ព្រះរាជអាជ្ញារងអមសាលាដំបូងទៅក្នុងការងារផ្សេងៗនៃអយ្យការ និងក្នុងអង្គជំនុំជម្រះ ។ ក្នុងករណីមានធុរៈ ឬមានជំងឺ ឬអវត្តមាន ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូងត្រូវចាត់តាំងព្រះរាជអាជ្ញារងណាម្នាក់ដើម្បីជំនួសខ្លួនបាន ។ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើអធិការកិច្ចបានគ្រប់ពេលវេលានៅអង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ដកសិទ្ធិស៊ើបអង្កេតពីមន្ត្រី និងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ និងត្រួតពិនិត្យមូលកភាពនៃការអនុវត្តវិធានឃាត់ខ្លួនដូចជាការគោរពទម្រង់ច្បាប់នៃការឃាត់ខ្លួន និងការកាន់កាប់ទីកន្លែងឃាត់ខ្លួនជាអាទិ៍ ។

គ. អំណាចដឹកនាំ និងសម្របសម្រួលដល់កិច្ចការស៊ើបអង្កេត

ព្រះរាជអាជ្ញាដឹកនាំ និងសម្របសម្រួលសកម្មភាពរបស់មន្ត្រី និងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ទាំងអស់នៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួន។ សមត្ថកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាគឺមានកំណត់នៅក្នុងច្បាប់ទៅតាមដែនដីរបស់ខ្លួនរួមមាន៖

-ព្រះរាជអាជ្ញានៃទីកន្លែងដែលមានការប្រព្រឹត្តបទល្មើស

-ព្រះរាជអាជ្ញានៃទីលំនៅរបស់ជនដែលគេសង្ស័យ បានប្រព្រឹត្តបទល្មើស

-ព្រះរាជអាជ្ញានៃទីចាប់ខ្លួនជនដែលគេសង្ស័យ បានប្រព្រឹត្តបទល្មើស

ព្រះរាជអាជ្ញាអាចចុះទៅកាន់ទីកន្លែងស៊ើបអង្កេត និង ធ្វើគ្រប់ការណែនាំដែលមានប្រយោជន៍ដល់មន្ត្រី និង ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ។ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចដកសិទ្ធិស៊ើបអង្កេតពីមន្ត្រី និងភ្នាក់ងារនគរបាល

យុត្តិធម៌ និងរៀបចំជំនួសថ្មីក្នុងករណីពិសេសណាមួយ ។ ជាមួយគ្នានេះផងដែរ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើអធិការកិច្ចបានគ្រប់ពេលវេលា នៅអង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ ។ ព្រះរាជអាជ្ញាមានសិទ្ធិអំណាចចូលរួមស្តាប់ចម្លើយ អាចត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តវិធានការឃាត់ខ្លួន ជាពិសេសគឺការគោរពទម្រង់ច្បាប់ និងការកាន់កាប់ទីកន្លែងឃាត់ខ្លួន ។ ចំណែកព្រះរាជអាជ្ញារងគឺស្ថិតនៅក្រោមអំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ប្រើប្រាស់អំណាចទាំងអស់ដែលព្រះរាជអាជ្ញាមានក្នុងការស្រាវជ្រាវ និងចោទប្រកាន់បទល្មើស ។

ព្រះរាជអាជ្ញាមានភារកិច្ចដឹកនាំសម្របសម្រួលសកម្មភាពការងារមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ទាំងអស់នៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួននៅដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេត ហើយព្រះរាជអាជ្ញាមានអំណាចលើមន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀតដែលត្រូវបានផ្តល់នីតិសម្បទាស្របច្បាប់ ។

ព្រះរាជអាជ្ញាមានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតផងដែរ ដូចជាការចង្អុលបង្ហាញតម្រុយធ្វើការស៊ើបអង្កេតដាក់វិធានការស្រាវជ្រាវ ផ្តល់ការអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើការឆែកឆេរ ការអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើការឃាត់ខ្លួន ការដោះលែង ការដឹកនាំការឆែកឆេរ និងឲ្យយោបល់នានាពេលដែលនគរបាលយុត្តិធម៌សុំយោបល់ពីព្រះរាជអាជ្ញាជៀសវាងការអនុវត្តវិធានការផ្សេងៗក្នុងការស៊ើបអង្កេតរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌មិនត្រឹមត្រូវតាមនីតិវិធីកំណត់ដោយច្បាប់ដែលជាហេតុអាចនាំឲ្យមានការប្តឹងសុំមោឃភាពនៃនីតិវិធីណាមួយជាអសារបង់ ឬក្នុងករណីអាចធ្ងន់ធ្ងរហួតដល់មានការទទួលទណ្ឌកម្មវិន័យផងដែរ ។

៣. មហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍

៣.១ រចនាសម្ព័ន្ធ

សាលាឧទ្ធរណ៍ គឺជាសាលាជម្រះក្តីថ្នាក់ទី២ ។ សាលាឧទ្ធរណ៍មានសមត្ថកិច្ចជំនុំជម្រះរឿងក្តី ដែលស្ថិតនៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួន លើកលែងតែរឿងក្តីទាំងឡាយណាដែលច្បាប់ប្រគល់សមត្ថកិច្ចទៅឲ្យតុលាការផ្សេងទៀត ។ នៅអមសាលាឧទ្ធរណ៍មានមហាអយ្យការដែលមានសមាសភាពដូចតទៅ ៖

-អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍

-អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារងអមសាលាឧទ្ធរណ៍

-ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍

-ក្រឡាបញ្ជី

-មន្ត្រីរដ្ឋបាល និងអាចមានមន្ត្រីជំនាញផ្នែកច្បាប់ផ្សេងទៀត ដែលបម្រើការងារនៅមហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

នៅមុនឆ្នាំ២០២០ សាលាឧទ្ធរណ៍មានតែមួយគត់នៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដូចតុលាការកំពូលដែរ ពោលគឺមានទីតាំងនៅរាជធានីភ្នំពេញ ។ មហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍ក៏មានតែមួយដូចគ្នានៅអមសាលាឧទ្ធរណ៍រាជធានីភ្នំពេញ ។ ប៉ុន្តែក្រោយមក មានការដាក់ឲ្យដំណើរការ និងកំណត់សមត្ថកិច្ចសាលាឧទ្ធរណ៍ចំនួន ៣ បន្ថែមទៀត តាមរយៈព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០២២០/១៩៨ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២០ ក្នុងគោលបំណងដាក់ឲ្យដំណើរការ និងកំណត់សមត្ថកិច្ចសាលាឧទ្ធរណ៍ភ្នំពេញ និងសាលាឧទ្ធរណ៍តំបន់ចំនួន៣ បន្ថែមនោះ គឺតំបន់ត្បូងឃ្មុំ តំបន់ព្រះសីហនុ និងតំបន់បាត់ដំបង ដើម្បីសម្រួលដល់រឿងក្តីរបស់ប្រជាពលរដ្ឋតាមខេត្តនីមួយៗ ។ ដូចនេះ សាលាឧទ្ធរណ៍តំបន់នីមួយៗមានអមដោយមហាអយ្យការមួយ ស្របតាមបញ្ញត្តិដូចមានចែងក្នុងច្បាប់ស្តីពីអង្គការតុលាការ និងច្បាប់ជាធរមានពាក់ព័ន្ធដទៃផ្សេងទៀត ។

៣.២. មុខងារអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍

មហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍មានមុខងារចម្បង គឺឃ្លាំមើលការអនុវត្តច្បាប់នៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ មុខងារនេះត្រូវបានប្រគល់ឲ្យអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ហើយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ចូលរួមអនុវត្តមុខងារក្រោមការដឹកនាំ និងការទទួលខុសត្រូវរួមរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

៣.៣. អំណាចរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍

ក. អំណាចឋានានុក្រម

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍គឺជានាយឋានានុក្រមនៃមហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍ និងមានអំណាចគ្រប់គ្រងលើអគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ទាំងអស់ ។ សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់អគ្គ-ព្រះរាជអាជ្ញារង ឬព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ត្រូវតែបញ្ជូនទៅអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ដើម្បីពិនិត្យនៅមុន ពេលសវនាការ ប្រសិនបើអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍មិនយល់ព្រមលើសេចក្តីសន្និដ្ឋាននោះទេ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើអធិបញ្ញាណែនាំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរឲ្យតំណាងមហាអយ្យការដែលធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាននោះឲ្យកែតម្រូវ បើតំណាងមហាអយ្យការនោះនៅតែមិនព្រមធ្វើតាម អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអាចចាត់តាំងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ឬព្រះរាជអាជ្ញាផ្សេងទៀត ឬក៏ចាត់តាំងខ្លួនឯងតែម្តងឲ្យធ្វើជាតំណាងមហាអយ្យការនៅក្នុងសវនាការ លើសពីនេះទៅទៀតអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍មានសិទ្ធិធ្វើអធិបញ្ញាឲ្យព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូងដែលនៅក្រោមដែនដីសមត្ថកិច្ចឲ្យធ្វើការចោទប្រកាន់បានដោយអនុវត្តតាមបទបញ្ញត្តិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌជាធរមាន ។

ខ. អំណាចផ្នែករដ្ឋបាល

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ចាត់តាំង និងបែងចែកដល់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ទៅក្នុងការងារផ្សេងៗនៃមហាអយ្យការ និងក្នុងអង្គជំនុំជម្រះ ក្នុងករណីមានធុរៈ ឬមាន

ជំងឺ ឬអវត្តមាន អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ត្រូវចាត់តាំងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញារងមួយរូប ឬបើគ្មានអគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង អាចចាត់តាំងព្រះរាជអាជ្ញាណាម្នាក់ដើម្បីជំនួសខ្លួនបាន អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍អាចប្រគល់ភារកិច្ចដល់មន្ត្រី ឬភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ទាំងអស់ឲ្យបំពេញកិច្ចទាំងឡាយដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍ដល់ការគ្រប់គ្រង ឬដំណើរការដ៏ល្អនៃនគរបាលយុត្តិធម៌ ។

គ. អំណាចធ្វើអធិការកិច្ច

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ អាចធ្វើអធិការកិច្ចនៅអង្គការអយ្យការទាំងឡាយដែលនៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួន និងធ្វើអធិការកិច្ចគ្រប់ពេលវេលានៅអង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍អាចចូលរួមក្នុងការស្តាប់ចម្លើយ អាចត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តវិធានការឃាត់ខ្លួន ។ ប្រធានអង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌គ្រប់រូបត្រូវគោរពតាមអធិបញ្ញារបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

៤. មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល

៤.១ រចនាសម្ព័ន្ធ

មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល មានសមត្ថកិច្ចអមតុលាការកំពូលដែលជាយុត្តាធិការលំដាប់ខ្ពស់បំផុតតែមួយគត់នៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលមានទីតាំងនៅរាជធានីភ្នំពេញ ។ មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលមានសមាសភាពដូចជា ៖

- អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល
- អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារងអមតុលាការកំពូល
- ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល
- ក្រឡាបញ្ជី
- មន្ត្រីរដ្ឋបាល និង អាចមានមន្ត្រីជំនាញផ្នែកច្បាប់ផ្សេងទៀត ដែលបម្រើការងារនៅមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ។

៤.២ មុខងារអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល

មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលមានមុខងារចម្បង គឺចូលរួមសុំឲ្យមានការគោរពច្បាប់នៅក្នុងពេលដែលមានបណ្តឹងសារទុក្ខ បណ្តឹងសើរើ និងបណ្តឹងតវ៉ាផ្សេងៗទៀតដែលដាក់ជូនតុលាការកំពូលពិនិត្យ ។ មុខងារនេះត្រូវបានប្រគល់ឲ្យអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល ហើយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលចូលរួមអនុវត្តមុខងារក្រោមការដឹកនាំ និងការទទួលខុសត្រូវរួមរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល ។

៤.៣ អំណាចរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល

ក. អំណាចឋានានុក្រម

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល គឺជានាយឋានានុក្រមនៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ដែលមានអំណាចគ្រប់គ្រងលើអគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលទាំងអស់ ។ ចៅក្រមអយ្យការទាំងអស់នៃមហាអយ្យការតុលាការបំពេញមុខងារក្រោមការចាត់ចែង ណែនាំ និងទទួលខុសត្រូវរួមដោយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលមានឋានន្តរស័ក្តិជាឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា ។ មុនពេលចូលរួមសវនាការ សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង ឬព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលត្រូវតែបញ្ជូនទៅអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលពិនិត្យ ណែនាំ និងសម្រេច ។ ប្រសិនបើអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលមិនយល់ព្រមលើសេចក្តីសន្និដ្ឋាននោះទេ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើអធិបញ្ជាណែនាំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរឲ្យតំណាងមហាអយ្យការដែលធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាននោះឲ្យកែតម្រូវ ។ បើតំណាងមហាអយ្យការនោះនៅតែមិនព្រមធ្វើតាម អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអាចចាត់តាំងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ឬព្រះរាជអាជ្ញាផ្សេងទៀត ឬក៏ចាត់តាំងខ្លួនឯងតែម្តងឲ្យធ្វើជាតំណាងមហាអយ្យការនៅក្នុងសវនាការ ។

ខ. អំណាចផ្នែករដ្ឋបាល

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលចាត់តាំង និងបែងចែកដល់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលទៅក្នុងការងារផ្សេងៗនៃមហាអយ្យការ និងក្នុងអង្គជំនុំជម្រះ ក្នុងករណីមានធុរៈ ឬមានជំងឺ ឬអវត្តមាន អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលត្រូវចាត់តាំងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញារងមួយរូប ឬបើគ្មានអគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង អាចចាត់តាំងព្រះរាជអាជ្ញាណាម្នាក់ដើម្បីជំនួសខ្លួនបាន ។

គ. សមាជិកភាពស្វ័យប្រវត្តិនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម

នៅពេលដែលចៅក្រមអយ្យការណាម្នាក់ត្រូវបានទទួលតំណែងជាអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលនោះ គឺត្រូវទទួលបានតំណែងជាសមាជិកនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមជាស្វ័យប្រវត្តិ អនុលោមតាមមាត្រា៤ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមដែលបានកំណត់អំពីសមាសភាពនៃសមាជិកទាំង១១រូប ដែលក្នុងនោះមាន៣រូបជាសមាជិកស្វ័យប្រវត្តិដូចជារដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ប្រធានតុលាការកំពូល និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល ។ លើសពីនេះទៅទៀតមុខងារជាសមាជិកឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលនេះមានលក្ខណៈពិសេសដោយមិនមានវិសមិតភាពជាមួយនឹងការបំពេញមុខងារជាអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលឡើយ ។

ផ្នែកទី២ ៖ ប្រវត្តិអយ្យការអមតុលាការជាន់ទាប

១. អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

តាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវអំពីប្រវត្តិអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ក្រុមយើងខ្ញុំសូមបង្ហាញអំពីប្រវត្តិ រចនាសម្ព័ន្ធ តួនាទី និងការអនុវត្តជាក់ស្តែងរបស់ព្រះរាជអាជ្ញានៅទីនោះ ។

អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ មានទីតាំងស្ថិតនៅផ្ទះលេខ២៧ ផ្លូវមុន្នីរ៉េត (២១៧) សង្កាត់វាលវង់ ខណ្ឌ៧មករា រាជធានីភ្នំពេញ ។

១.១ ប្រវត្តិអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

១.១.១ ការរៀបចំដំណើរការអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ក្រោយរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ រដ្ឋាភិបាលបានប្រគល់តួនាទី និងភារកិច្ចឲ្យក្រសួងយុត្តិធម៌ទទួលបន្ទុកវិស័យយុត្តិធម៌ ដើម្បីខិតខំកសាងប្រព័ន្ធតុលាការកម្ពុជាឡើងវិញ បន្ទាប់ពីត្រូវបានបំផ្លិចបំផ្លាញអស់ទាំងស្រុងនៅក្នុងរបបមួយនេះ ។ លុះមកដល់ឆ្នាំ១៩៨០ ទើបសម្រេចបង្កើតសាលាដំបូង និងអយ្យការអមសាលាដំបូង និងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ហើយបានរៀបចំដំណើរការបំពេញតួនាទី ភារកិច្ចរបស់ខ្លួនចាប់តាំងពីពេលនោះរហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ននេះ ។

១.១.២ ប្រវត្តិថ្នាក់ដឹកនាំអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ព្រះរាជអាជ្ញា ដែលជាថ្នាក់ដឹកនាំនៅអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ចាប់ពីឆ្នាំ១៩៨០ រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្នមាន ៖

១. លោក ជា ជេដ្ឋ

២. លោក កាន់ ឈីន

៣. លោក អ៊ុក សាវុធ

៤. លោក យ៉េត ចរិយា

៥. លោក កែវ សុធា

៦. ឯកឧត្តម ច្រឹង ខ្មៅ

១.១.៣ តួនាទី និងតំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ព្រះរាជអាជ្ញាមានអំណាច និងតួនាទី ចោទប្រកាន់នូវរាល់ប្រព្រឹត្តកម្មនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌនានាក្នុងនាមតំណាងអង្គការអយ្យការជាអ្នកទទួលខុសត្រូវលើការសុំឲ្យអនុវត្តទណ្ឌកម្ម និងធានារ៉ាប់រងសេចក្តីសម្រេចខាងព្រហ្មទណ្ឌនៅចំពោះមុខតុលាការព្រហ្មទណ្ឌ មានន័យថាអង្គការអយ្យការជាអ្នកធានារ៉ាប់រង និងទទួលខុសត្រូវចំពោះសេចក្តីសន្និដ្ឋានមួយក្នុងនាមចៅក្រមអយ្យការ ដើម្បីឲ្យតុលាការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចខាងព្រហ្មទណ្ឌទៅតាមគោលការណ៍ដែនអនុវត្តនៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ ។

ដើម្បីធានារ៉ាប់រងកិច្ចការគ្រប់យ៉ាងនូវដែនអនុវត្តនៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ ក៏ដូចជាសេចក្ដីសម្រេចខាងព្រហ្មទណ្ឌ ប្រកបដោយយុត្តិធម៌ ។

១.២ រចនាសម្ព័ន្ធ របស់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

១.២.១ អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ដឹកនាំដោយព្រះរាជអាជ្ញា ០១ រូប និងព្រះរាជអាជ្ញារង ១៨ រូប ព្រមទាំងក្រឡាបញ្ជីមួយចំនួន ។

ខាងក្រោមនេះ គឺជាតំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ៖

១.	ឯកឧត្តម ច្រឹង ខ្មៅ	ព្រះរាជអាជ្ញា
២.	លោក ប្លង់ សុផល	ព្រះរាជអាជ្ញារង
៣.	លោក ហេង ផេង	ព្រះរាជអាជ្ញារង
៤.	លោក សាយ ណូរ៉ា	ព្រះរាជអាជ្ញារង
៥.	លោក គឹម ហុងសាន	ព្រះរាជអាជ្ញារង
៦.	លោក វង្ស សារ៉ាត	ព្រះរាជអាជ្ញារង
៧.	លោក ម៉ុត ដារ៉ា	ព្រះរាជអាជ្ញារង
៨.	លោក សុក កែវបណ្ឌិត	ព្រះរាជអាជ្ញារង
៩.	លោក អ៊ុំ សុភក្តិ	ព្រះរាជអាជ្ញារង
១០.	លោក ស៊ិត វណ្ណៈ	ព្រះរាជអាជ្ញារង
១១.	លោក ទី មុនិន្ទ	ព្រះរាជអាជ្ញារង
១២.	លោក លឹម ប៊ុនហេង	ព្រះរាជអាជ្ញារង
១៣.	លោក ចៃ សុង	ព្រះរាជអាជ្ញារង
១៤.	លោក សឿ ឡុងឌី	ព្រះរាជអាជ្ញារង
១៥.	លោកស្រី សុង ឆវ័ន្ត	ព្រះរាជអាជ្ញារង
១៦.	លោក សំម ឫទ្ធីវ៉ាសនា	ព្រះរាជអាជ្ញារង
១៧.	លោក ឆាយ ហុង	ព្រះរាជអាជ្ញារង
១៨.	លោក សេង ហៀង	ព្រះរាជអាជ្ញារង
១៩.	លោក ទុង រតនា	ព្រះរាជអាជ្ញារង

២. អយ្យការអមតុលាការយោធា

២.១. ប្រវត្តិអយ្យការអមតុលាការយោធា

តាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវអំពីប្រវត្តិអយ្យការអមតុលាការយោធា ក្រុមយើងខ្ញុំសូមបង្ហាញអំពីប្រវត្តិ រចនាសម្ព័ន្ធ តួនាទី និងការអនុវត្តជាក់ស្តែងរបស់ព្រះរាជអាជ្ញានៅទីនោះ ។

អយ្យការអមតុលាការយោធា បង្កើតឡើងវិញក្រោយរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យដែលជារបបប្រល័យពូជសាសន៍ និងបានសម្លាប់ប្រជារាស្ត្រខ្មែរប្រហែលជាង១លាននាក់ ។ អយ្យការអមតុលាការយោធាបង្កើតឡើងក្នុងសម័យសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជាក្នុងឆ្នាំ១៩៨១ ដែលមានទីតាំងស្ថិតនៅសង្កាត់បឹងរាំង ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ ។ រហូតដល់ឆ្នាំ២០០៥ អយ្យការអមតុលាការយោធា បានប្តូរទីតាំងទៅសង្កាត់ទួលស្វាយព្រៃទី១ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ ។

បច្ចុប្បន្នអយ្យការអមតុលាការយោធា មានទីតាំងស្ថិតនៅ តុលាការយោធាលេខ១៥ ផ្លូវ៦២០ ភូមិដំណាក់ សង្កាត់ភ្នំពេញថ្មី ខណ្ឌសែនសុខ រាជធានីភ្នំពេញ[30] ។

២.១.២ ប្រវត្តិថ្នាក់ដឹកនាំអយ្យការអមតុលាការយោធា

ព្រះរាជអាជ្ញា ដែលជាថ្នាក់ដឹកនាំនៅអយ្យការអមតុលាការយោធា ចាប់ពីឆ្នាំ១៩៨០ រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្នមាន ៖

១. នាយឧត្តមសេនីយ៍ សៅ សុខ រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងការពារជាតិ (បច្ចុប្បន្ន)

២. ឧត្តមសេនីយ៍ឯក ព្រំ សានថុន

២.១.៣ តួនាទី និងតំណាងអយ្យការអមតុលាការយោធា

ព្រះរាជអាជ្ញាមានអំណាច និងតួនាទី ចោទប្រកាន់នូវរាល់ប្រព្រឹត្តកម្មនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌនានាក្នុងនាម តំណាងអង្គការអយ្យការជាអ្នកទទួលខុសត្រូវលើការសុំឲ្យអនុវត្តទណ្ឌកម្ម និងធានារ៉ាប់រងសេចក្តីសម្រេចខាងព្រហ្មទណ្ឌនៅចំពោះមុខតុលាការព្រហ្មទណ្ឌ មានន័យថាអង្គការអយ្យការជាអ្នកធានារ៉ាប់រង និងទទួលខុសត្រូវចំពោះសេចក្តីសន្និដ្ឋានមួយក្នុងនាមចៅក្រមអយ្យការ ដើម្បីឲ្យតុលាការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចខាងព្រហ្មទណ្ឌទៅតាមគោលការណ៍ដែនអនុវត្តនៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ ។

ដើម្បីធានារ៉ាប់រងកិច្ចការគ្រប់យ៉ាងនូវដែនអនុវត្តនៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ ក៏ដូចជាសេចក្តីសម្រេចខាងព្រហ្មទណ្ឌ ប្រកបដោយយុត្តិធម៌ ។

---

[30] ប្រវត្តិតុលាការយោធាពីឆ្នាំ ១៩៥៤-២០២០

២.២ រចនាសម្ព័ន្ធ របស់អយ្យការអមតុលាការយោធា

២.២.១ អយ្យការអមតុលាការយោធា

អយ្យការតុលាការយោធា ដឹកនាំដោយព្រះរាជអាជ្ញា ០១ រូប និងព្រះរាជអាជ្ញារង ១៨ រូប ព្រមទាំងក្រឡាបញ្ជីមួយចំនួន ។

ខាងក្រោមនេះ គឺជាតំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ៖

១.	ឧត្តមសេនីយ៍ឯក ព្រុំ សនថុន	ព្រះរាជអាជ្ញា
២.	ឧត្តមសេនីយ៍ទោ សក់ ផារិន	ព្រះរាជអាជ្ញារង
៣.	ឧត្តមសេនីយ៍ទោ ម៉ែន ហុង	ព្រះរាជអាជ្ញារង
៤.	ឧត្តមសេនីយ៍ទោ ម៉ក់ សីហា	ព្រះរាជអាជ្ញារង
៥.	ឧត្តមសេនីយ៍ទោ ព្រុំ សន្ធូណៅរ៉ូ	ព្រះរាជអាជ្ញារង
៦.	ឧត្តមសេនីយ៍ទោ ហួន សែមសារ	ព្រះរាជអាជ្ញារង
៧.	ឧត្តមសេនីយ៍ទោ ណាវ៉េត ប៊ុណារ៉ាត់	ព្រះរាជអាជ្ញារង
៨.	ឧត្តមសេនីយ៍ត្រី អៀង សុទ្ធរិទ្ធ	ព្រះរាជអាជ្ញារង
៩.	ឧត្តមសេនីយ៍ត្រី ហ៊ុន សុខុម	ព្រះរាជអាជ្ញារង
១០.	ឧត្តមសេនីយ៍ត្រី ព្រុំ ដារ៉ា	ព្រះរាជអាជ្ញារង
១១.	ឧត្តមសេនីយ៍ត្រី វ័ន្ន សារុន	ព្រះរាជអាជ្ញារង
១២.	ឧត្តមសេនីយ៍ត្រី សាវ សាវេត	ព្រះរាជអាជ្ញារង
១៣.	ឧត្តមសេនីយ៍ត្រី អ៊ុន សំអន	ព្រះរាជអាជ្ញារង
១៤.	ឧត្តមសេនីយ៍ត្រី ឡាន ចន្ទ័ដារ៉ា	ព្រះរាជអាជ្ញារង
១៥.	ឧត្តមសេនីយ៍ត្រី នង ខេមរា	ព្រះរាជអាជ្ញារង
១៦.	ឧត្តមសេនីយ៍ត្រី ម៉ន ប៉ាន់	ព្រះរាជអាជ្ញារង
១៧.	វរសេនីយ៍ឯក ទឹម ហៃមរ៉ា	ព្រះរាជអាជ្ញារង
១៨.	វរសេនីយ៍ឯក ថុន សាម៉ីឌី	ព្រះរាជអាជ្ញារង
១៩.	វរសេនីយ៍ឯក គួយ ឈឿន	ព្រះរាជអាជ្ញារង

ជំពូកទី៣

នីតិវិធី និងចំណាត់ការរបស់អយ្យការក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ

ផ្នែកទី១៖ នីតិវិធីស៊ើបអង្កេត

ការស៊ើបអង្កេត គឺជានីតិវិធីមួយដែលត្រូវបានដឹកនាំដោយព្រះរាជអាជ្ញា ហើយត្រូវធ្វើឡើងដោយការសម្ងាត់ ។ ការស៊ើបអង្កេតនេះ ត្រូវបានចែកចេញជាពីរផ្នែក គឺការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែង (១) និងការស៊ើបអង្កេតបឋម (២) ។

១. ការស៊ើបអង្កេតករណីជាក់ស្តែង

យោងតាមមាត្រា ៨៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ យើងអាចកំណត់ពីបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែងបានដោយមានលក្ខខណ្ឌមួយចំនួន ។ លក្ខខណ្ឌកំណត់បទល្មើសទាំងនោះមានដូចជា ជាបទល្មើសដែលកំពុងប្រព្រឹត្ត បទល្មើសដែលទើបប្រព្រឹត្តរួចភ្លាម កាលណានៅក្រោយពេលមានបទល្មើសបន្តិច ជនដែលគេសង្ស័យត្រូវបានសាធារណៈជនស្រែកដេញប្រដាប់ចាប់ប្រកីង បុគ្គលដែលត្រូវរកឃើញថាមានវត្ថុ ឬមានស្លាកស្នាម ឬតម្រុយច្បាស់លាស់ ហើយស៊ីចង្វាក់ផ្សេងៗទៀត ដែលអាចនាំឲ្យគេសន្និដ្ឋានបានថាបុគ្គលនោះបានប្រព្រឹត្តឬបានចូលរួមប្រព្រឹត្តបទល្មើស ។

ក្នុងករណីមានបទឧក្រិដ្ឋ ឬមជ្ឈិមបានកើតឡើងនៅក្នុងទីកន្លែងមួយដែលអ្នកកាន់កាប់នៅទីនោះ សុំឲ្យព្រះរាជអាជ្ញា ឬមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ចូលមកពិនិត្យ ឬភ្នាក់ងារនគរបាល នោះក៏អាចចាត់ទុកថាជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬមជ្ឈិមជាក់ស្តែងដែរ ។

១.១ ការឆែកឆេរ

ការឆែកឆេរ ជាវិធីមួយដែលបង្កើតឡើងក្នុងការរុករក និងប្រមូលនូវភស្តុតាងដើម្បីធ្វើការដាក់បន្ទុក ។ ក្នុងករណីបទល្មើសជាក់ស្តែងនេះ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើការស៊ើបអង្កេតបាន តែត្រូវទទួលការអនុញ្ញាតពីព្រះរាជអាជ្ញា ទោះបីជាការអនុញ្ញាតនោះដោយផ្ទាល់មាត់ក៏ដោយ ។ ការឆែកឆេរនេះ ត្រូវតែធ្វើឡើងដោយ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ហើយត្រូវធ្វើការឆែកឆេរចំពោះមុខអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬសាក្សីពីរនាក់ដែលមិនមែនជាសមត្ថកិច្ចដែលមិនមែនកងកម្លាំងរួមប្រតិបត្តិការជាមួយ ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ អាចធ្វើការឆែកឆេរបានទៅតាមម៉ោងនីត្យានុកូលដែលច្បាប់បានកំណត់ ចាប់ពីម៉ោង៦ព្រឹក ដល់ម៉ោង១៨ល្ងាច ប៉ុន្តែក៏អាចធ្វើការឆែកឆេរបាននៅ

ក្រោយម៉ោងដែលបានកំណត់ដែរ ក្នុងករណីបទល្មើសជាក់ស្តែង មានសម្រែកឲ្យជួយពីក្នុងទីកន្លែង ។ ការឆែកឆេរនៅទីកន្លែងណាមួយត្រូវធ្វើឡើងដោយបើកចំហរដល់សាធារណៈ និងករណីឆែកឆេរទីកន្លែងដែលផលិត រក្សាទុក ជួញដូរ ចែកចាយ និងប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន ។

១.២ ការឃាត់ខ្លួន

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ អាចធ្វើការឃាត់ខ្លួនបុគ្គលណាមួយដែលសង្ស័យថាបានប្រព្រឹត្ត ឬចូលរួមប្រព្រឹត្តបទល្មើស ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការចាំបាច់នៃការស៊ើបអង្កេត ប៉ុន្តែរាល់ការឃាត់ខ្លួន មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវរាយការណ៍ភ្លាមទៅកាន់ព្រះរាជអាជ្ញា ព្រមទាំងបញ្ជូននូវភស្តុតាងទាំងអស់ដែលតម្រូវឲ្យមានការឃាត់ខ្លួននោះ ។ ការឃាត់ខ្លួន មានចិរវេលា ៤៨ (សែសិបប្រាំបី) ម៉ោង[31] ដោយគិតពីពេលដែលសាមីខ្លួនមកដល់អង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ។ ក្នុងករណីរកឃើញថាមានពិរុទ្ធលើបុគ្គលដែលឃាត់ខ្លួននោះ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចពន្យារពេលឃាត់ខ្លួនបានប្រសិនបើជាការចាំបាច់ តែការពន្យារពេលនេះត្រូវសុំទៅព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ និងអនុញ្ញាតដោយធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។

ចំពោះការឃាត់ខ្លួនលើបុគ្គលណាម្នាក់ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវឲ្យដំណឹងជាបន្ទាន់អំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនលើបុគ្គលនោះដោយប្រាប់ពីមូលហេតុនៃការឃាត់ខ្លួននោះ ។ ពិសេសមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវប្រាប់សាមីខ្លួនអោយបានដឹងថា ខ្លួនមានសិទ្ធិរកជំនួយមេធាវី ។ ក្នុងករណីចាំបាច់ព្រះរាជអាជ្ញា ឬមន្ត្រីនគរបាល ក៏អាចហៅអ្នកបកប្រែ និងជំនួយពីគ្រូពេទ្យឲ្យធ្វើការពិនិត្យទៅលើបុគ្គលដែលឃាត់ខ្លួននោះបានដែរ ។

ប្រសិនបើបុគ្គលដែលត្រូវឃាត់ខ្លួនជាអនីតិជន មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវប្រើគ្រប់មធ្យោបាយទាំងអស់ដើម្បីជូនដំណឹងដល់អាណាព្យាបាលរបស់បុគ្គលនោះ ហើយមិនអាចពន្យាពេលនៃការឃាត់ខ្លួនបានទេ ចំពោះអនីតិជន ។

១.៣ ការបញ្ជូនខ្លួន

នៅពេលដែលផុតកំណត់នៃការឃាត់ខ្លួន បុគ្គលដែលឃាត់ខ្លួននោះត្រូវបានបញ្ជូនទៅព្រះរាជអាជ្ញា ឬដោះលែងឲ្យមានសេរីភាពវិញ ដោយសេចក្តីសម្រេចនេះត្រូវធ្វើឡើងដោយព្រះរាជអាជ្ញា ។ ប្រសិនបើបុគ្គលដែលត្រូវឃាត់ខ្លួន ត្រូវបានបញ្ជូនខ្លួនទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដូច្នេះបុគ្គលនោះត្រូវបានគេនាំខ្លួនយកទៅចំពោះមុខព្រះរាជអាជ្ញាភ្លាម ។ ក្នុងករណីថាការបង្ហាញខ្លួននៃបុគ្គលដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួន ពុំអាចធ្វើឡើងនៅថ្ងៃតែមួយបានដោយសារតែ

មានមូលហេតុពិសេសដែលបណ្តាលមកពីការលំបាកក្នុងការដឹកជញ្ជូន ព្រះរាជអាជ្ញានឹងទទួលបាននូវរយៈពេលដ៏ឆាប់បំផុតតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ។

២. ការស៊ើបអង្កេតបឋម

ការស៊ើបអង្កេតបឋមនេះ មានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នាទៅនឹងការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែងដែរ ដោយធ្វើការស្វែងរកនូវភស្តុតាងក្នុងការដាក់បន្ទុក និងធ្វើឡើងដោយពុំបានកំណត់នូវពេលវេលាជាក់លាក់ទេ ។ ការស៊ើប

[31] មាត្រា៩៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

អង្កេតបឋម អាចដំណើរការទៅបានដោយមានការផ្តួចផ្តើមពីមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬតាមការស្នើរសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ក្នុងករណីដែលមានបទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម បទលហុ ឬករណីដែលចិរវេលានៃការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែងបានកន្លងផុតទៅ ។

២.១ ការឆែកឆេរ

ការឆែកឆេរក្នុងករណីស៊ើបអង្កេតបឋមនេះ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវស្ថិតនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌទទួលបានការយល់ព្រម និងពិតប្រាកដពីអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ដោយការយល់ព្រមនោះ ត្រូវធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរថែមទាំងត្រូវសរសេរដោយដៃអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងផ្ទាល់ ។ ក្នុងករណីបើអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងមិនចេះអក្សរនោះនៅក្នុងកំណត់ហេតុ ក៏ត្រូវសរសេរឲ្យបានច្បាស់លាស់ថាអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងពុំចេះអក្សរ និងយល់ព្រមឲ្យមានការឆែកឆេរ ។

បើសិនជាអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងអវត្តមាន ឬបដិសេធមិនព្រមឲ្យមានការឆែកឆេរ ប្រធានសាលាដំបូងដែលមានសមត្ថកិច្ចដែនដី អាចចេញដីការអនុញ្ញាតឲ្យឆែកឆេរ តាមការស្នើរសុំពីព្រះរាជអាជ្ញា ហើយព្រះរាជអាជ្ញា ជាអ្នកដឹកនាំដោយផ្ទាល់នូវការឆែកឆេរនោះ ។

២.២ ការបញ្ជាឲ្យចូលខ្លួន

ការបញ្ជាឲ្យចូលខ្លួនត្រូវបានអនុវត្តទៅលើបុគ្គលណាដែលត្រូវបានសង្ស័យថា បានចូលរួមប្រព្រឹត្តបទល្មើស ហើយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើការស្តាប់ចម្លើយ និងប្រមូលនូវព័ត៌មានរឿងហេតុនោះ ពីពួកគេ ។

បុគ្គលដែលកោះហៅចាំបាច់ត្រូវតែចូលទៅបង្ហាញខ្លួន ប្រសិនបើបុគ្គលណាមួយមានការរឹងទទឹងមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវជូនដំណឹងដល់ព្រះរាជអាជ្ញាដែលអាចចេញបញ្ជាឲ្យចូលខ្លួន ។ ការបញ្ជាឲ្យចូលខ្លួននេះ អនុញ្ញាតឲ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ប្រើប្រាស់នូវកងកម្លាំងសាធារណៈ ដើម្បីបង្ខំបុគ្គលនោះឲ្យចូលខ្លួន ហើយការបញ្ជាឲ្យចូលខ្លួននេះ ត្រូវមានចុះអត្តសញ្ញាណបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ កាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខាដោយព្រះរាជអាជ្ញា រួមទាំងបោះត្រា ។

ផ្នែកទី២៖ នីតិវិធីស៊ើបសួរ

១. ការអនុវត្តដីការបស់តុលាការ

នៅក្នុងកិច្ចនីតិវិធីនេះ នឹងធ្វើការសិក្សាពីដីការបស់តុលាការដែលជាការសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរក្នុងនោះមានដូចជា ដីកាសន្និដ្ឋានរឿងឲ្យស៊ើបសួរ (១.១) ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន (១.២) និងដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន (១.៣) ។

១.១ ដីកាសន្និដ្ឋានរឿងឲ្យស៊ើបសួរ

ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ ជាប្រភេទមួយនៃបណ្ដឹងអាជ្ញាក្នុងការចោទប្រកាន់ដែលតំណាងអយ្យការប្រើសម្រាប់បញ្ជូនសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ មានន័យថាការស៊ើបសួរ ត្រូវបានបើកដោយព្រះរាជអាជ្ញា តាមរយៈដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ ។ ដោយឡែក បើសិនជាពុំមានដីកានេះទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចបំពេញនូវកិច្ចស៊ើបសួរណាមួយបានឡើយ ហើយការស៊ើបសួរនេះ អាចបើកប្រឆាំងលើបុគ្គលម្នាក់ ឬច្រើននាក់ ដោយមានចង្អុលបង្ហាញឈ្មោះ ឬប្រឆាំងទៅលើអញ្ញាតជន ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ មានសិទ្ធិស៊ើបសួរតែអំពីអង្គហេតុដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានរឿងឲ្យស៊ើបសួរតែប៉ុណ្ណោះ ។

ក្នុងករណីបើមានលេចឡើងនូវអង្គហេតុថ្មីដែលជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌនៅក្នុងពេលស៊ើបសួរ នោះចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវជូនព័ត៌មានអំពីអង្គហេតុនោះទៅកាន់ព្រះរាជអាជ្ញា ។ រីឯព្រះរាជអាជ្ញា អាចប្ដឹងសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើការស៊ើបសួរលើអង្គហេតុថ្មីនេះ តាមដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរបន្ថែម ប៉ុន្តែប្រសិនបើគ្មានដីកាបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរទេនោះ ចៅក្រមស៊ើបសួរក៏ពុំមានអំណាចក្នុងការស៊ើបសួរអំពីអង្គហេតុថ្មីនេះដែរ ។

១.២ ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន

ចៅក្រមស៊ើបសួរមានសិទ្ធិក្នុងការចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន ដោយការចេញដីកានេះ អាចត្រូវធ្វើទៅលើជនត្រូវចោទ ឬបុគ្គលណាម្នាក់ដែលមានតម្រុយពិរុទ្ធភាព ។ ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួននេះ ជាវិធានការមួយបង្ខិតបង្ខំដល់ជនត្រូវចោទ ដើម្បីឲ្យជននោះមានវត្តមានក្នុងតុលាការ ។ ដីកានេះ គឺជាការបញ្ជាដល់កងកម្លាំងសាធារណៈឲ្យស្រាវជ្រាវរកចាប់ និងនាំខ្លួនបុគ្គលនោះទៅក្នុងពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ហើយជាបញ្ជាដល់ប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួនឲ្យទទួល និងឃុំខ្លួនបុគ្គលនោះ ។

យោងតាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា១៩៦ ចែងថា ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួនបានលុះត្រាតែ បទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិម ដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារ ឬបុគ្គលដែលបានពាក់ព័ន្ធ បានគេចខ្លួនមិនដឹងថាស្ថិតនៅទីកន្លែងណា ឬស្ថិតនៅក្រៅដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ជាគោលការណ៍ មុននឹងចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវជូនដំណឹងនេះទៅកាន់ព្រះរាជអាជ្ញាជាមុនសិន ដើម្បីឲ្យព្រះរាជអាជ្ញាពិនិត្យ និងផ្តល់យោបល់ ។ ក្រោយពីបានទទួលយោបល់ពីព្រះរាជអាជ្ញា ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួនដោយបញ្ជាក់ពីមូលហេតុ ។ ដីកានេះ ត្រូវបានអនុវត្តដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ។

១.៣ ដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន

ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន ដែលដីកានេះ ជាការបញ្ជាដល់ប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌល ឃុំខ្លួនឲ្យទទួលឃុំជនត្រូវចោទ ហើយចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួនបានលុះត្រាតែជនត្រូវចោទជាកម្មវត្ថុ

នៃដីកាសម្រេចឲ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន មានន័យថាការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នរបស់ជនត្រូវចោទនោះអាចជាភាពចាំបាច់ដូចជា ៖ ដើម្បីបញ្ចប់បទល្មើស ឬបង្កាបទល្មើសកុំឲ្យកើតមានជាថ្មី រារាំងកុំឲ្យមានការគាបសង្កត់លើសាក្សី ជនរងគ្រោះ ឬមានការត្រូវរ៉ូវគ្នារវាងជនត្រូវចោទ និងអ្នកសមគំនិត រក្សាភស្តុតាង ឬតម្រុយជាសម្ភារៈ ធានារក្សាជនត្រូវចោទ ទុកជូនតុលាការចាត់ការតាមនីតិវិធី ការពារសន្តិសុខឲ្យជនត្រូវចោទ និងដើម្បីធានារក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈកុំឲ្យមានការច្របូកច្របល់ ដែលបណ្តាលមកពីបទល្មើស ។

ប្រធានពន្ធនាគារ ត្រូវតែទទួល និងឃុំខ្លួនបុគ្គល ដែលមានដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួនរហូតទាល់តែបានទទួលដំណឹងអំពីការដោះលែងឲ្យមានសេរីភាពវិញ ។

២. ស្នើសុំឲ្យបំពេញកិច្ច

ជាគោលការណ៍ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចត្រូវបានភាគីនៃរឿងក្តី ស្នើសុំឲ្យមានការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ប្រសិនបើគេយល់ឃើញថា ការបំពេញកិច្ចណាមួយនោះមានប្រយោជន៍ដល់រឿងក្តី ។ អ្នកដែលមានសិទ្ធិស្នើសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរការបំពេញកិច្ចមានដូចជា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងជនត្រូវចោទ ។

ដូចគ្នានេះដែរ ព្រះរាជអាជ្ញាក៏អាចស្នើសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរបានផងដែរ កាលណាព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថា ការបំពេញនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានធ្វើការឆ្លើយតបក្នុងរយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃទេនោះ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្តឹងទៅកាន់សភាស៊ើបសួរដោយផ្ទាល់តាមរយៈពាក្យសុំដើម្បីឲ្យមានការសម្រេចជំនួស ។

៣. ស្នើសុំឲ្យដោះលែង

ជាគោលការណ៍នៃវិធាននិរន្តរាយ ជនត្រូវចោទត្រូវមានសេរីភាពជានិច្ច ។ បន្ទាប់ពីមានការសម្រេចឃុំខ្លួនជាបណ្តោះអាសន្ន ចៅក្រមស៊ើបសួរក៏អាចដាក់ឲ្យជនត្រូវចោទស្ថិតនៅក្រៅឃុំជាបណ្តោះអាសន្នវិញផងដែរ កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរយល់ឃើញថាមានមូលហេតុសមរម្យ ឬក្រោយពីទទួលបានបណ្តឹងស្នើសុំពីជនត្រូវចោទ ។ ការដោះលែងនេះ ត្រូវធ្វើឡើងក្រោយពីព្រះរាជអាជ្ញាបានពិនិត្យសំណុំរឿង ហើយបានការផ្តល់យោបល់ទៅកាន់ចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ ។

ក្នុងនេះផងដែរ ព្រះរាជអាជ្ញាមានតួនាទីដ៏សំខាន់មួយពោលគឺ ស្នើសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរមានការដោះលែងជន-ត្រូវចោទ ។ ការស្នើសុំនេះ ធ្វើឡើងតាមរយៈពាក្យបណ្តឹងទៅកាន់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ។ ក្នុងករណីពុំមានការឆ្លើយតបដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបានទទួលបណ្តឹង ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើការស្នើសុំទៅកាន់សភាស៊ើបសួរឲ្យសម្រេចជំនួសវិញ ។

៤. ស្នើសុំឲ្យដាក់ក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

ជនត្រូវចោទដែលត្រូវបានគេចោទប្រកាន់អំពីបទល្មើសណាមួយ ហើយត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារអាចត្រូវបានគេដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោយការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ប៉ុន្តែអនីតិជន មិនអាចត្រូវបានគេដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការឡើយ ។ ការដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ គឺជាការដាក់ឲ្យជនត្រូវចោទស្ថិតនៅក្រៅឃុំដោយគោរពតាមកាតព្វកិច្ចមួយឬច្រើន ដែលតុលាការបានជ្រើសរើស និងកំណត់នៅក្នុងដីកាបង្គាប់ឲ្យដាក់ក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ។ ក្រៅពីគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរផ្ទាល់ ព្រះរាជអាជ្ញាក៏អាចដាក់ឲ្យជនត្រូវចោទឲ្យស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់តុលាការផងដែរ តាម រយៈសេចក្តីសន្និដ្ឋានសរុបរបស់ខ្លួន។ បន្ទាប់ពីចៅក្រមស៊ើបសួរ បានទទួលនូវបណ្តឹងតាមសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាហើយនោះ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញសេចក្តីសម្រេចក្នុងរយៈពេល ៥(ប្រាំ) ថ្ងៃ។ ផ្ទុយមកវិញ ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរ ពុំបានចេញសេចក្តីសម្រេចបន្ទាប់ពីរយៈពេល ៥ថ្ងៃ ទេនោះ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្តឹងសុំទៅកាន់សភាស៊ើបសួរឲ្យធ្វើសេចក្តីសម្រេចជំនួស។

ដូចដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ ព្រះរាជអាជ្ញាមានតួនាទីអាចស្នើសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរដាក់ជនត្រូវចោទក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ។ បន្ថែមពីលើនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាក៏អាចប្តឹងសុំឲ្យមានការលើកលែង ឬកែប្រែការត្រួតពិនិត្យដោយតុលាការ ហើយការកែប្រែវិញនោះ គឺសំដៅដល់ការកែប្រែខ្លឹមសារនៃកាតព្វកិច្ច ដោយក្នុងនោះរួមមាន ការលុបចោលកាតព្វកិច្ច និងការបញ្ចូលកាតព្វកិច្ចថ្មី ។ ដូចគ្នាទៅនឹងការស្នើសុំឲ្យដាក់ក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការដែរ បណ្តឹងសុំឲ្យកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការដោយព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវមានការឆ្លើយតបមកវិញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរក្នុងរយៈពេល ៥(ប្រាំ) ថ្ងៃបន្ទាប់ពីទទួលបានបណ្តឹង បើពុំដូច្នោះទេ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្តឹងទៅកាន់សភាស៊ើបសួរឲ្យធ្វើការសម្រេចជំនួសវិញ ។

៥. ប្រគល់វត្ថុចាប់យក

ព្រះរាជអាជ្ញា មានសមត្ថកិច្ចនៅក្នុងការបង្គាប់ឲ្យប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកទៅឲ្យម្ចាស់ដើមវិញ កាលណាព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថា វត្ថុដែលចាប់យកមិនមានផលប្រយោជន៍ដល់ដំណើរការនៃការស្វែងរកការពិតនៅក្នុងរឿងក្តីទេនោះ ។ ដោយឡែក ចំពោះវត្ថុគ្រោះថ្នាក់ ឬខុសច្បាប់ ព្រះរាជអាជ្ញាមិនអាចប្រគល់ត្រឡប់មកវិញទេ ដោយព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើការរឹបអូស រក្សាទុកជាសម្បត្តិរដ្ឋ ឬបំផ្លាញចោល ។ ព្រះរាជអាជ្ញា មិនមានសមត្ថកិច្ចប្រគល់វត្ថុចាប់យកឡើយ កាលណាការចោទប្រកាន់ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយយុត្តាធិការស៊ើបសួរ ឬយុត្តាធិការស៊ើបសួរ ឬយុត្តាធិការជំនុំជម្រះ ។ ការប្រគល់វត្ថុចាប់យកនេះ ក្នុងករណីនេះអាចធ្វើទៅបាន ដរាបណាការស៊ើបសួរត្រូវបានបញ្ចប់ដោយសេចក្តីសម្រេចលើកលែងចោទជាស្ថាពរតែប៉ុណ្ណោះ ។ ការសម្រេចនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើឡើងដោយការសម្រេចដោយឯកឯង ។

៦. ការឆែកឆេរ និងការធ្វើកោសលវិច័យ

៦.១ ការឆែកឆេរ

នៅក្នុងដំណាក់កាលនេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបើកការស៊ើបសួរដោយការឆែកឆេរ ។ ការឆែកឆេរនេះត្រូវបានធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីនគរបាលដែលដឹកនាំដោយព្រះរាជអាជ្ញា បន្ទាប់ពីចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើសេចក្តីសម្រេចឲ្យធ្វើការឆែកឆេរ ។ ការឆែកឆេរក្នុងដំណាក់កាលនេះ ក៏មិនមានលក្ខណៈខុសគ្នាពីការឆែរឆេរក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតដែរ គឺការឆែកឆេរត្រូវធ្វើឡើងចំពោះមុខអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬបើគ្មានអ្នកកាន់កាប់ទេនោះ ត្រូវធ្វើឡើងនៅចំពោះមុខសាក្សី ២ (ពីរ) នាក់ ដែលខ្លួនចាត់តាំង ប៉ុន្តែសាក្សីនោះមិនអាចជានគរបាល ឬជាកងរាជអាវុធហត្ថដែលជាកម្លាំងរួមប្រតិបត្តិការក្នុងការឆែកឆេរនោះបានឡើយ ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការឆែកឆេរ ដោយមានចុះហត្ថលេខារបស់ខ្លួន និងក្រឡាបញ្ជី រួមជាមួយអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬសាក្សី ២ (ពីរ) នាក់ ។

៦.២ ការធ្វើកោសលវិច័យ

ហេតុដែលនាំឲ្យមានការធ្វើកោសលវិច័យ គឺអាស្រ័យទៅលើករណីមួយចំនួនផ្នែកបញ្ហាបច្ចេកទេសបានកើតឡើង នោះចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបង្គាប់ឲ្យធ្វើកោសលវិច័យដោយឯកឯង ឬតាមការស្នើសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ជនត្រូវចោទ ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។ ការធ្វើកោសលវិច័យនេះ ត្រូវធ្វើឡើងដោយអ្នកជំនាញដែលមានឈ្មោះក្នុងបញ្ជីថ្នាក់ជាតិ ឬដោយអ្នកជំនាញដែលចេញពីការចាត់តាំង ។

ក្នុងករណី ចៅក្រមស៊ើបសួរបដិសេធមិនព្រមធ្វើតាមពាក្យសុំធ្វើកោសលវិច័យទេ នោះចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវសម្រេចតាមដីកាដែលមានសំអាងហេតុ ។ ដីកាសម្រេចនោះ ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេល ៥(ប្រាំ)ថ្ងៃ បើពាក្យសុំចេញដោយព្រះរាជអាជ្ញា និង ១(មួយ) ខែ បើសិនពាក្យសុំនោះចេញពីជនត្រូវចោទ ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដោយត្រូវជូនដំណឹងឲ្យអ្នកប្តឹងសុំជាបន្ទាន់នូវដីកាសម្រេចនោះ ។

នៅពេលដែលការធ្វើកោសលវិច័យបានបញ្ចប់ អ្នកជំនាញត្រូវធ្វើរបាយការណ៍អំពីការធ្វើកោសលវិច័យនោះ ដែលត្រូវពណ៌នាយ៉ាងច្បាស់លាស់អំពីប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន ហើយធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ។ បន្ទាប់ពីរបាយការណ៍កោសលវិច័យត្រូវបានធ្វើរួចរាល់ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវជូនព័ត៌មានទៅដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

៧. ប្តឹងមោឃភាព និងប្តឹងមោឃកម្ម

ការប្តឹងមោឃភាព និងការប្តឹងមោឃកម្មមិនដូចគ្នាទេ ។ ការប្តឹងមោឃភាព សំដៅដល់ការប្តឹងចំពោះទម្រង់លិខិតនៃនីតិវិធី ។ ចំណែកឯការប្តឹងមោឃកម្ម គឺសំដៅដល់ការប្តឹងចំពោះកិច្ចនៃនីតិវិធី ។ ទម្រង់លិខិត ឬកិច្ចនៃនីតិវិធីដែលមានមោឃភាព គឺជាទម្រង់លិខិតទាំងឡាយណាដែលធ្វើឡើងដោយមានការបំពានទៅនឹងវិធានឬទម្រង់ការសំខាន់ៗដែលបានចែងដោយច្បាប់ និងជាពិសេសវាបានធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិការពារខ្លួននៃភាគីដែលបានរងការបំពាន ។ នៅក្នុងវិធាននរន្តរាយ ព្រះរាជអាជ្ញាមានសមត្ថកិច្ចនៅក្នុងការប្តឹងឲ្យសភាស៊ើបសួរឲ្យធ្វើមោឃភាព ឬមោឃកម្មទៅលើលិខិត និងកិច្ចនៃនីតិវិធីណាមួយ ដែលខ្លួនយល់ឃើញថា លិខិត ឬកិច្ចនោះ

មានមោឃភាព ។ ការប្ដឹងនេះត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈពាក្យសុំដែលមានសំអាងហេតុ បញ្ជូនទៅកាន់សភាស៊ើបសួរ បន្តការស៊ើបសួរដោយខ្លួនឯងតែម្ដង ។

៨. ការធ្វើសេចក្ដីសន្និដ្ឋានស្ថាពរ

ក្រៅពីធ្វើការចោទប្រកាន់ និងបញ្ជូនជនជាប់ចោទទៅកាន់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ព្រះរាជអាជ្ញាមានតួនាទីសំខាន់មួយទៀតគឺ ការធ្វើសេចក្ដីសន្និដ្ឋានស្ថាពរ ក្រោយពីធ្វើចៅក្រមស៊ើបសួរ បានបិទបញ្ចប់ការស៊ើបសួរ ។ ថ្វីត្បិត តួនាទីនេះត្រូវប្រព្រឹត្តិឡើងនៅក្នុងដំណាក់កាលនៃវិធាននរន្តរាយក៏ដោយ តែវាពិតជាមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់ដល់ប្រសិទ្ធិភាពកិច្ចនីតិវិធី និងសិទ្ធិសេរីភាពរបស់ជនជាប់ចោទ ពោលគឺនៅក្នុងដំណាក់កាលនេះ បានបើកសិទ្ធិឲ្យព្រះរាជអាជ្ញាសារជាថ្មីម្ដងទៀត នៅក្នុងពិនិត្យ ឆ្លើយតប ឬស្នើសុំឲ្យមានការស៊ើបសួរម្ដងទៀត ។

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរយល់ឃើញថាកិច្ចស៊ើបសួរបានបញ្ចប់ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវជូនដំណឹងទៅកាន់ភាគីនៃរឿងក្ដី និងព្រះរាជអាជ្ញា ។ បន្ទាប់ពីមានការជូនដំណឹងរយៈពេល ២ថ្ងៃ ចៅក្រមស៊ើបសួរនឹងបង្វិលសំណុំរឿងទាំងមូលទៅកាន់ព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីធ្វើការពិនិត្យ និងធ្វើសេចក្ដីសន្និដ្ឋានស្ថាពរ ។ ក្រោយពីទទួលបាននូវសំណុំរឿង ក្នុងករណីព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថា មានភាពចាំបាច់ក្នុងការស៊ើបសួរម្ដងទៀត ព្រះរាជអាជ្ញាអាចស្នើសុំចៅក្រមស៊ើបសួរឲ្យបំពេញកិច្ចណាមួយដែលខ្លួនយល់ថាប្រយោជន៍ ។ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបង្វិលសំណុំរឿងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ រយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីទទួលបានសំណុំរឿង ក្នុងករណីជនជាប់ចោទជាប់ឃុំ និង ៣០(សាមសិប) ថ្ងៃ ក្នុងករណីជនជាប់ចោទស្ថិតនៅក្រៅឃុំ ។

ចំពោះករណីព្រះរាជអាជ្ញាមានការយល់ឃើញដូចគ្នានឹងចៅក្រមស៊ើបសួរដែរថា ការស៊ើបសួរត្រូវបញ្ចប់បន្ទាប់ពីពិនិត្យសំណុំរឿងរួច នោះព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើសេចក្ដីសន្និដ្ឋានស្ថាពរដោយមានសំអាងហេតុ និងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។ ក្នុងដំណាក់កាលនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាក៏អាចធ្វើការប្ដឹងសុំឲ្យបញ្ជូនជនជាប់ចោទទៅកាន់តុលាការ ឬលើកលែងការចោទប្រកាន់ផងដែរ ។

ផ្នែកទី៣៖ នីតិវិធីជំនុំជម្រះ

១. កោះហៅ

១.១ កោះហៅជនជាប់ចោទ

ក្នុងករណីដីកាបញ្ជូនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសភាស៊ើបសួរ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវកោះហៅជនជាប់ចោទឲ្យចូលសវនាការ តាមរយៈដីកាកោះហៅ ។ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើដីកាកោះហៅជនជាប់ចោទ ដោយមាននិទ្ទេសដូចជាអត្តសញ្ញាណជនជាប់ចោទ កាលបរិច្ឆេទ និងទីកន្លែងកំណើតនៃជនជាប់ចោទ លំនៅដ្ឋាននៃជនជាប់ចោទ ការយោងដីកា ឬសាលដីកាបញ្ជូនរបស់តុលាការដែលត្រូវទទួលបណ្ដឹងដើម្បជំនុំជម្រះ ទីកន្លែង កាលបរិច្ឆេទ និងម៉ោងសវនាការ កាលបរិច្ឆេទ និងហត្ថលេខារបស់ព្រះរាជអាជ្ញា និងបញ្ជាក់អំពីសិទ្ធិមានមេធាវីការពារខ្លួន ។

ដីកាកោះហៅ អាចត្រូវបានប្រគល់ជូនជនជាប់ចោទដោយផ្ទាល់ដៃរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។ ក្នុងករណីនេះព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើការប្រគល់ចុងដីកាកោះឲ្យជនជាប់ចោទ ដោយព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវចុះនិទ្ទេសលើដើមដីកាអំពីកាលបរិច្ឆេទ និងទីកន្លែងនៃការប្រគល់ ព្រមទាំងឲ្យជនជាប់ចោទចុះហត្ថលេខានៅលើដើមដីកានោះផងដែរ ។

ការប្រគល់ដីកាកោះហៅដល់ជនជាប់ចោទ ក៏អាចធ្វើបានតាមរយៈមធ្យោបាយផ្សេងៗដែលមានចែងដោយក្រមព្រហ្មទណ្ឌដែរ ជាអាទិ៍ តាមរយៈអាជ្ញាសាលា ក្រឡាបញ្ជី អាជ្ញាធរពន្ធនាគារ ។ ល ។ ចំពោះរយៈពេលនៃការបញ្ជូនដីកាកោះវិញនោះ ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវគោរពតាមវិធានរយៈពេលស្របតាមទីកន្លែងរស់នៅជាក់ស្តែងរបស់ជនជាប់ចោទដែលច្បាប់បានកំណត់ ។

១.២ កោះហៅដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬជនរងគ្រោះ

នៅក្នុងដំណាក់កាលនៃនីតិវិធីជំនុំជម្រះ ការកោះហៅដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬជនរងគ្រោះ ក៏ជាតួនាទីនិងភារកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាដែរ ។ ដូចគ្នាទៅនឹងជនជាប់ចោទដែរ ព្រះរាជអាជ្ញាកោះហៅដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឬជនរងគ្រោះតាមរយៈដីកាកោះហៅ ។ ការកោះហៅជនរងគ្រោះត្រូវធ្វើឡើង កាលណាជនរងគ្រោះមិនបានធ្វើការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

ដីកាកោះហៅនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវមាននិទ្ទេសដូចជា អត្តសញ្ញាណដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬជនរងគ្រោះលំនៅឋានដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬជនរងគ្រោះឈ្មោះជនជាប់ចោទ និងបទល្មើសដែលចោទប្រកាន់តុលាការដែលត្រូវជំនុំជម្រះ ទីកន្លែង កាលបរិច្ឆេទ ពេលវេលានៃសវនាការ កាលបរិច្ឆេទ និងហត្ថលេខារបស់ព្រះរាជអាជ្ញា បញ្ជាក់អំពីឋានៈជាជនរងគ្រោះ ។

នីតិវិធីនៃការប្រគល់ដីកាកោះហៅដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬជនរងគ្រោះ ត្រូវធ្វើឡើងដូចគ្នាទៅនឹងការប្រគល់ដីកាកោះហៅដល់ជនជាប់ចោទដែរ ។

១.៣ កោះហៅអ្នកពាក់ព័ន្ធ

ការកោះហៅអ្នកពាក់ព័ន្ធមកកាន់សវនាការពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់ ចំពោះសក្ខីកម្មនៃរឿងក្តី និងដំណើរការជំនុំជម្រះ ។ ហេតុដូចនេះហើយ ក្រៅពីការកោះហៅជនជាប់ចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬជនរងគ្រោះ ការកោះហៅជនពាក់ព័ន្ធក៏ជាតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាដែរ ។ អ្នកពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងចំណុចនេះគឺសំដៅដល់សាក្សី អ្នកជំនាញ អ្នកបកប្រែ និងអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ។ ដីកាកោះហៅជនពាក់ព័ន្ធខាងលើនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវមាននិទ្ទេសដូចជា អត្តសញ្ញាណ លំនៅដ្ឋាន ឈ្មោះជនជាប់ចោទ តុលាការដែលត្រូវជំនុំជម្រះ ទីកន្លែង កាលបរិច្ឆេទ និងម៉ោងសវនាការ កាលបរិច្ឆេទ និងហត្ថលេខារបស់ព្រះរាជអាជ្ញា និងបញ្ជាក់អំពីឋានៈនៃអ្នកពាក់ព័ន្ធ ហើយចំពោះអ្នកដែលមានឋានៈជាសាក្សី ត្រូវបញ្ជាក់បន្ថែមអំពីលក្ខខណ្ឌដែលអាចត្រូវបានផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ ។

នីតិវិធីនៃការប្រគល់ដីកាកោះហៅអ្នកពាក់ព័ន្ធ ធ្វើឡើងដូចគ្នាទៅនឹងការប្រគល់ដីកាកោះហៅដល់ជនជាប់ចោទ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬជនរងគ្រោះដែរ ។

២. អញ្ជើញមេធាវី

មេធាវី ជាបុគ្គលចាំបាច់មួយនៅក្នុងអង្គសវនាការក្នុងនាមជាអ្នកការពារសិទ្ធិសេរីភាពរបស់ភាគី កាលណាជន-ត្រូវចោទមានមេធាវីអម ដូចនេះរាល់ពេលដែលដីកាត្រូវបានជូនដំណឹងដល់ជនត្រូវចោទ ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ព្រះរាជអាជ្ញាក៏ត្រូវជូនដំណឹងនេះដល់មេធាវីផងដែរ ។ ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវកោះអញ្ជើញមេធាវី តាមផ្លូវប្រៃសណីយ៍ ឬតាមផ្លូវរដ្ឋបាល ហើយក្នុងលក្ខខណ្ឌចាំបាច់ ការកោះហៅអាចធ្វើបានតាមគ្រប់មធ្យោបាយចំណែកឯវិធីហៅ និងកាលបរិច្ឆេទនៃការកោះហៅ ត្រូវចុះនិទ្ទេសដោយក្រឡាបញ្ជីនៅក្នុងសំណុំរឿង។

៣. ដេញដោល

នៅក្នុងអំឡុងពេលពិភាក្សាដេញដោលនៃសវនាការ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យលើកសំណួរសួរទៅកាន់ជនជាប់ចោទ ។ ក្រៅពីនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាក៏អាចចោទជាសំណួរទៅកាន់អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ជនរងគ្រោះ សាក្សី អ្នកជំនាញ មន្ត្រី និងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ផងដែរ ។ គ្រប់សំណួរទាំងឡាយដែលត្រូវបានចោទសួរ ត្រូវតែបានការអនុញ្ញាតពីប្រធានសវនាការ វៀរលែងតែមានការតវ៉ា នោះប្រធានសវនាការអាចធ្វើការសម្រេចដោយឥស្សរចិត្តរបស់ខ្លួនថាសំណួរណាមួយនោះ មានភាពចាំបាច់ក្នុងការចោទឡើងដែរឬទេ ។

៤. ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន

បន្ទាប់ពីកិច្ចពិភាក្សាដេញដោលត្រូវបានបញ្ចប់ ព្រះរាជអាជ្ញាមានតួនាទីនៅក្នុងការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានប្តឹងសុំ ។ នៅក្នុងដំណើរការនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាក៏អាចឆ្លើយតបទៅកាន់មេធាវីរបស់អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី និងជនជាប់ចោទបានផងដែរ ។ លើសពីនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាក៏អាចធ្វើការប្តឹងសុំទៅកាន់ប្រធានសវនាការនៅពេលដែលខ្លួនឡើងធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន កាលណាខ្លួនយល់ឃើញថា ការប្តឹងសុំនោះមានភាពសមស្រប និងមានប្រយោជន៍ដល់យុត្តិធម៌នៃរឿងក្តី ។

ផ្នែកទី៤៖ នីតិវិធីដោយឡែក

១. អធិការកិច្ចពន្ធនាគារ

ព្រះរាជអាជ្ញា មិនត្រឹមតែមានមុខងារក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីប៉ុណ្ណោះទេ ពោលគឺព្រះរាជអាជ្ញានៅមានតួនាទី និងភារកិច្ចនៅក្នុងពន្ធនាគារថែមទៀតផង ។ ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវមានភារកិច្ចនៅក្នុងការធ្វើអធិការកិច្ចជាប្រចាំលើពន្ធនាគារ ។ ក្នុងកាលៈទេសៈពន្ធនាគារបានជួបនឹងឧប្បត្តិហេតុធ្ងន់ធ្ងរ ត្រូវធ្វើការជូនដំណឹងទៅកាន់ព្រះរាជអាជ្ញាជាបន្ទាន់ និងជាពិសេសកាលណាមានទណ្ឌិតណាម្នាក់បានរត់ចេញពីពន្ធនាគារ មណ្ឌលឃុំខ្លួន ព្រះរាជអាជ្ញា

ត្រូវចេញបញ្ជាស្វែងរកចាប់ខ្លួន តាមរយៈដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន ដែលធ្វើឡើងដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ដោយការជូនដំណឹង និងផ្តល់យោបល់ដោយព្រះរាជអាជ្ញា។

២. ការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ

ព្រះរាជអាជ្ញា ក៏បានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងការដោះលែងទណ្ឌិតណាម្នាក់ ដោយមានលក្ខខណ្ឌផងដែរ ។ ថ្វីត្បិត ការដោះលែងនេះត្រូវបានធ្វើឡើងដោយប្រធានតុលាការជាន់ដំបូងក៏ដោយ ប៉ុន្តែដើម្បីធ្វើការស្នើសុំនេះទៅបាន នៅពេលណាដែលប្រធានតុលាការស្នើសុំយោបល់ពីព្រះរាជអាជ្ញាជាមុនសិន ទើបប្រធានតុលាការធ្វើការដាក់សំណើរជូនទៅកាន់ប្រធានតុលាការ អំពីការដោះលែងទណ្ឌិតណាម្នាក់ដោយមានលក្ខខណ្ឌ ២យ៉ាងគឺ ៖ លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងគំនិតមាយាទ (២.១) និងលក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងថេរវេលានៃទោសដែលបានអនុវត្តរួច (២.២) ។

២.១ លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងគំនិតមាយាទ

ទណ្ឌិតណាម្នាក់អាចត្រូវបានគេដោះលែងឲ្យមានសេរីភាពឡើងវិញ ប្រសិនបើគេបានពិនិត្យឃើញថាទណ្ឌិតនោះមានគំនិតមាយាទ និងមានសម្បទានគ្រប់គ្រាន់ សមល្មម ដែលអាចបញ្ចូលទៅជាសមាជិកនៃសង្គមវិញបាន ។

២.២ លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងថិរវេលានៃទោសដែលបានអនុវត្តរួចរាល់

ទណ្ឌិតណាម្នាក់អាចត្រូវបានគេដោះលែងឲ្យមានសេរីភាពឡើងវិញ ប្រសិនបើទណ្ឌិតនោះបានអនុវត្តទោសចំនួនពាក់កណ្តាលនៃទោសសរុប ទោសតិចជាង ឬស្មើមួយឆ្នាំ)ំ២ ឬ ទណ្ឌិតបានអនុវត្តទោសចំនួន (/៣ នៃទោស ក្នុងករណីផ្សេងពីនេះ ។ ចំពោះទណ្ឌិតដែលត្រូវអនុវត្តទោសអស់មួយជីវិត ក៏អាចមានឱកាសទទួលបានការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌដែរ ប្រសិនទណ្ឌិតនោះបានអនុវត្តទោស ២០ ឆ្នាំរួច[32] (ម្តៃ)។ ចំពោះទណ្ឌិតដែលជាប់ពីបទឧក្រិដ្ឋប្រល័យពូជសាសន៍ បទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំងមនុស្សជាតិ បទឧក្រិដ្ឋសង្គ្រាម គ្មានការបន្ធូបន្ថយទោស ឬការដោះលែងតាមលក្ខខណ្ឌនេះបានទេ ។

៣. ការផ្តល់នីតិសម្បទាឡើងវិញតាមផ្លូវតុលាការ

ទណ្ឌិតដែលធ្លាប់បានប្រកាសទោសដោយសាលក្រម អាចទទួលបានសម្បទានឡើងវិញតាមផ្លូវតុលាការកាលណាទណ្ឌិតនោះបានបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌរយៈពេលទៅតាមប្រភេទទោសរបស់ខ្លួន ហើយបានធ្វើពាក្យសុំឲ្យមានការផ្តល់នីតិសម្បទាឡើងវិញទៅកាន់ព្រះរាជអាជ្ញា ដោយបានដាក់ជូននូវភស្តុតាងចាំបាច់ដែលទាមទារ ។ ប្រសិនបើបានផ្តល់នីតិសម្បទាឡើងវិញដល់ទណ្ឌិតដែលបានស្នើសុំ ព្រះរាជអាជ្ញាមានភារកិច្ចត្រូវចាត់ការស៊ើប

[32] មាត្រា ៥១៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

អង្កេតអំពីសីលធម៌របស់ទណ្ឌិតនោះ នៅគ្រប់ទីកន្លែងដែលទណ្ឌិតធ្លាប់បានរស់នៅ តាំងពីពេលដែលបានដោះលែងឲ្យមានសេរីភាពវិញ ។ ក្រោយពីបានធ្វើការស៊ើបអង្កេតហើយនោះ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅកាន់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីធ្វើការសម្រេច ដោយមានយោបល់ និងសំអាងហេតុភ្ជាប់ទៅជាមួយ ។ បន្ទាប់ពីទទួលបានសំណុំរឿងពីព្រះរាជអាជ្ញា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវប្តឹងទៅកាន់សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ដោយហេតុថាមានតែសភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ប៉ុណ្ណោះ ដែលមានសមត្ថកិច្ចសម្រេចផ្តល់នីតិសម្បទាឡើងវិញតាមផ្លូវតុលាការ[33] ។

[33] មាត្រា ៥៣៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងផ្តល់យោបល់

ឆ្លងកាត់តាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវតាមរយៈបទបញ្ញត្តិច្បាប់ និងឯកសារផ្សេងៗទាក់ទងជាមួយនឹងស្ថាប័នអយ្យការ ដែលផ្តោតសំខាន់លើខ្លឹមសាររបស់ ប្រវត្តិស្ថាប័នអយ្យការ ក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញា រចនាសម្ព័ន្ធ និងគោលការណ៍នៃអង្គការអយ្យការ, មុខងារ និងតួនាទីអង្គការអយ្យការនៅអមតុលាការនីមួយៗ នីតិវិធី និងចំណាត់ការរបស់អយ្យការក្នុងសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ដែលជាស្នូលដ៏សំខាន់ក្នុងការសិក្សាស្វែងយល់លម្អិតលើប្រធានបទទាំងមូលទាក់ទងនឹងការដោះស្រាយរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ។

មានលក្ខខណ្ឌជាច្រើនទៀត ដែលតម្រូវឲ្យតំណាងអយ្យការត្រូវតែគោរពតាមបទបញ្ញត្តិជាចាំបាច់ចំពោះចំណាត់ការលើបណ្តឹងរបស់ខ្លួន ។ រវាងការចោទប្រកាន់ និងការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ គឺជាជម្រើសមួយដែលតំណាងអយ្យការត្រូវថ្លឹងថ្លែងឲ្យបានម្មត់ចត់ជាទីបំផុត នៅមុនពេលដែលធ្វើសេចក្តីសម្រេច ។ ជារួមការអនុវត្តតួនាទី សិទ្ធិអំណាចរបស់តំណាងអយ្យការត្រូវបានគោរពតាមបទបញ្ញត្តិច្បាប់យ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន ទើបបានជាការមុខងារជាក់ស្តែងបង្ហាញនូវភាពស៊ីសង្វាក់គ្នាជាមួយបទបញ្ញត្តិដែលមានជាធរមាន ។ ជាក់ស្តែងព្រះរាជអាជ្ញាពុំមានបញ្ហានៃការកកស្ទះសំណុំរឿងក្នុងការអនុវត្តមុខងារនោះទេ ។ តែផ្ទុយទៅវិញគាត់ជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់ក្នុងការជួយសម្រួលបញ្ហាខាងនីតិវិធី ការចោទប្រកាន់តាមរយៈការបញ្ជូនរឿងទៅចៅក្រមដើម្បីជម្រះផ្ទាល់ តាមនីតិវិធីការបញ្ជូនទៅជម្រះផ្ទាល់ និងការបង្ហាញខ្លួនភ្លាមសម្រាប់បទមជ្ឈិមដែលត្រូវបានអនុញ្ញាត ។ ម៉្យាងវិញទៀត តំណាងអយ្យការជាតួអង្គដ៏សំខាន់ ក្នុងការការពារសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និងការពារផលប្រយោជន៍សង្គម ការពារផលប្រយោជន៍ទូទៅ ។ ដូចនេះតំណាងអយ្យការត្រូវបំពេញការងារដោយមានឆន្ទៈ មានទំនួលខុសត្រូវ និងមានមនសិកាខ្ពស់ដើម្បីស្វែងរកយុត្តិធម៌ជូនសង្គមជាតិ ។

ជាទីបញ្ចប់ ក្រុមសិក្សាស្រាវជ្រាវ លើគម្រោងការសរសេរបញ្ចប់សិក្សានេះ បានស្តែងចេញនូវលទ្ធផលនៃការស្វែងយល់បន្ថែមជាមួយនឹងកម្រងរបាយការណ៍ដែលបានទទួលចំណេះដឹងផ្ទាល់ពីកន្លែងចុះកម្មសិក្សា និងឆ្លុះបញ្ចាំងពីការរកឃើញអំពីចំណុចខ្វះចន្លោះ ឬរបបគំហើញនៃចំណេះដឹងថ្មីដែលធ្វើឲ្យយើងស្វែងយល់កាន់តែច្បាស់ជាមួយនឹងអនុសាសន៍យល់ឃើញជាមួយលើប្រធានបទ ។ ក្រុមយើងខ្ញុំ មានសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា ប្រសិនបើអ្នកអនុវត្តច្បាប់ទាំងអស់ចូលរួមចំណែកសាមគ្គីគ្នាបម្រើសង្គមតាមរយៈការផ្តល់ភាពយុត្តិធម៌ មានឆន្ទៈដោះស្រាយប្រកបដោយមនសិការនោះពិតជាអាចដោះស្រាយបានរាល់នូវបញ្ហាទាំងឡាយជាក់ជាមិនខាន មិនតែប៉ុននោះវាថែមទាំងអាចកាត់បន្ថយនូវភាពអយុត្តិធម៌ និងទទួលបាននូវទំនុកចិត្តរបស់ប្រជាជនលើវិស័យយុត្តិធម៌កាន់តែមានភាពល្អប្រសើរឡើងវិញ ។

ដើម្បីចូលរួមចំណែកក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តឲ្យបានល្អប្រសើរប្រកបដោយភាពយុត្តិធម៌ ក្រុមស្រាវជ្រាវ សូមជូននូវយោបល់ខ្លះៗចំពោះការបំពេញការងាររបស់តំណាងអយ្យការដូចខាងក្រោម ៖

ក. នៅគ្រប់ពេលដែលធ្វើចំណាត់ការសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ តំណាងអយ្យការគប្បីធ្វើការស៊ើបអង្កេតផ្ទាល់ដល់ទីកន្លែងកើតហេតុភ្លាមៗ ប្រមូលភស្តុតាងឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់មុននឹងធ្វើដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរ ។ ព្រោះជាក់ស្តែងតំណាងអយ្យការពុំសូវបានចុះស៊ើបអង្កេតផ្ទាល់ពេលរឿងហេតុកើតឡើងភ្លាមៗនោះទេ ដោយលោកច្រើនប្រមូលភស្តុតាង ឬឲ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ជាអ្នកដែលចុះដល់ទីកន្លែងកើតហេតុ ។

ខ. ត្រូវបំពេញមុខងារដោយផ្អែកលើគោលការណ៍សុចរិតភាព និងភាពស្មោះត្រង់

គ. តំណាងអយ្យការផ្អែកលើគោលការណ៍សុចរិតភាព និងភាពស្មោះត្រង់

ឃ. តំណាងអយ្យការគួរពង្រឹងទំនាក់ទំនងល្អជាមួយយុត្តាធិការស៊ើបសួរ នគរបាលយុត្តិធម៌ ឬមន្ត្រីសាធារណៈដទៃទៀតដែលពាក់ព័ន្ធលើការអនុវត្តមុខងាររបស់ខ្លួន

ង. គ្រប់សេចក្តីផ្អែកលើបទបញ្ញត្តិដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ជាធរមាន និងគួរគប្បីបញ្ជាក់សំអាងហេតុត្រឹមត្រូវដើម្បីធ្វើការចោទប្រកាន់ ឬសេចក្តីសម្រេចណាមួយ ដើម្បីធានាថាភាគីនៃរឿងក្តីដែលខ្លួនកំពុងធ្វើចំណាត់ការទទួលបានយុត្តិធម៌ និងទទួលយកនូវការអនុវត្តនោះ

ច. តំណាងអយ្យការគួរតែមានឯករាជ្យភាពដូចចៅក្រមជំនុំជម្រះដែរ ក្នុងការអនុវត្តបណ្តឹងអាជ្ញាដោយពុំទាមទារឲ្យមានគោលការណ៍ឋានានុក្រមដូចច្បាប់បានកំណត់នោះទេ ។

អនុសាសន៍

តបតាមការសិក្សាខាងលើ និងដោយបានមើលឃើញពីសារៈសំខាន់នៃតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងនាមយើងខ្ញុំជានិស្សិតផ្នែកនីតិសាស្ត្រ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច សូមសំណូមពរដល់មន្ត្រីដែលជាអ្នកប្រតិបត្តិផ្នែកច្បាប់ ជាពិសេសព្រះរាជអាជ្ញាគួរណាគប្បីនូវ ៖

១. ការបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនប្រកបដោយអនាគតិទាំង៤យ៉ាង គឺ ឆន្ទាគតិ ទោសាគតិ ភយាគតិ និងមោហាគតិ ដើម្បីការពារថែរក្សានូវតម្លៃច្បាប់ និងលើកកម្ពស់ជំនឿទុកចិត្តពីសាធារណៈជន ពោលគឺ ធ្វើការសម្រេចដោយសេចក្ដីមិនលំអៀង ឈរលើគោលការណ៍ច្បាប់ មិនស៊ីសំណូក មិនទទួលការគាបសង្កត់ ការគំរាមកំហែង ការជ្រៀតជ្រែក ឬការបំភិតបំភ័យ ការបង្គាប់បញ្ជាដោយផ្ទាល់ក្ដី ឬដោយប្រយោលក្ដី ដើម្បីបង្ហាញឲ្យគេមើលឃើញថា ជាបុគ្គលមានចរិតយុត្តិធម៌ ។

២. ត្រូវបំពេញកាតព្វកិច្ចដោយយកចិត្តទុកដាក់ និងម្មត់ចត់ចំពោះគ្រប់នីតិវិធីទាំងឡាយ ដោយប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលការណ៍សេរីភាពជាចម្បង ដោយជៀងវាងឲ្យបានពីស្លាកស្នាមទុរយសនៃការឃុំខ្លួនមុនការជម្រះក្ដី ការចោទប្រកាន់ និងការផ្ដន្ទាទោស ព្រមទាំងពីផលមិនល្អដែលកើតមានពីការដាក់ឲ្យជាប់ពន្ធនាគារ ។

៣. ត្រូវធ្វើការចោទប្រកាន់ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាន និងភស្តុតាងសមរម្យ ដោយអាចជឿជាក់បានថា ភស្តុតាង និងមូលដ្ឋានទាំងអស់នោះបានមកពីវិធីស្របច្បាប់ ហើយពុំបានកើតចេញពីការរំលោភបំពានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើសិទ្ធិមនុស្ស ដូចជា ការធ្វើទារុណកម្ម ទណ្ឌកម្ម អំពើឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬអំពើបន្ទាបបន្ថោកនានា ។

ជារួមមក ព្រះរាជអាជ្ញាគួរគប្បីបំពេញតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ខ្លួនឲ្យបានត្រឹមត្រូវ ម៉ឺងម៉ាត់ ឆាប់រហ័សប្រកបទៅដោយស្មារតីទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ ត្រូវគោរព និងការពារសេចក្ដីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្ស លើកកម្ពស់សិទ្ធិមនុស្ស និងត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់នូវក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួនជានិច្ច ។

ឯកសារយោង

- រដ្ឋធម្មនុញ្ញរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ឆ្នាំ១៩៧៦
- រដ្ឋធម្មនុញ្ញរបបសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៨១
- រដ្ឋធម្មនុញ្ញសម័យរដ្ឋកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៨៩
- រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៩៣
- ក្រមពិភាក្សាព្រហ្មទណ្ឌ ឆ្នាំ១៩៣៧
- ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ឆ្នាំ២០០៧
- ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ ឆ្នាំ២០១៤
- ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ឆ្នាំ២០១៤
- ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងប្រព្រឹត្តទៅនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម ឆ្នាំ២០១៤
- ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ចុះថ្ងៃទី០២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤
- ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០១០៥/០១៩ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៥
- អនុក្រឹត្យលេខ៩ ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០២ និងព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០១០៥/០១៩ ចុះថ្ងៃទី ២១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៥
- អនុក្រឹត្យលេខ ១១៧ អនក្របក ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៨
- អនុក្រឹត្យលេខ ១១៨ អនក្របក ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៨
- សៀវភៅស្តីពីអយ្យការ : ប្រវត្តិ និងការសិក្សាប្រៀបធៀប (កុយនាម និង ឡុង បញ្ញារុធ ឆ្នាំ២០០៦)
- សេចក្តីផ្តើមនីតិ
- ប្រវត្តិតុលាការយោធាពីឆ្នាំ ១៩៥៤-២០២០ បោះពុម្ពផ្សាយឆ្នាំ២០២០

ឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធទី១[34]

[34] សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៨១៨៧, ចុះថ្ងៃទី២២ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០, លេខ ៤២៩ អ.យ.ដ, របស់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អយ្យការអម
សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ
សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៨១៨៧
ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០

ក្រឡាបញ្ជី ថេង វិធី
បន្ទប់ "ក" ជាន់ទី២

<u>ដីកាកោះ</u>

យើង **តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ**

អញ្ជើញឈ្មោះ :

អាសយដ្ឋាន : ផ្ទះលេខ HE១៤ ផ្លូវលេខ ២៦៥ សង្កាត់ទឹកល្អក់ទី៣ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ ។

អោយចូលទៅកាន់ : អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ (ជាន់ទី២ បន្ទប់ "ក")

នៅថ្ងៃទី : ...១១... ខែ ...មករា... ឆ្នាំ ២០២១ វេលាម៉ោង ...០៩:០០... ព្រឹក

ដើម្បី : ឆ្លើយបំភ្លឺ

ពីដំណើររឿង : ឆបោក
តាមបណ្តឹងរបស់ក្រុមហ៊ុនមានកម្រិត
( ) គ្រុប ដែលមានអ្នកតំណាងឈ្មោះ ( )

សាមីខ្លួនត្រូវអញ្ជើញ តាមលិខិតអញ្ជើញនេះអោយបានទាន់ពេលវេលា និងយកលិខិតផ្សេងៗ ដែលទាក់ទងនឹងរឿងខាងលើមកជាមួយផង ប្រសិនបើមាន ។

ថ្ងៃ ច័ន្ទ ១២កើត ខែ [illegible] ឆ្នាំ ជូត ទោស័ក ព.ស. ២៥៦៤

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី [illegible] ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ២០២០

តំណាងអយ្យការ

ស៊ិត-ចន្ណា:
ព្រះរាជអាជ្ញារង

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អយ្យការអមសាលាដំបូង
រាជធានីភ្នំពេញ

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៨១៨៧
ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០
លេខ ៤៣៩ អ.យ.ង

ដីកាតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ

យើង **ស៊ិន ចន្ទ្ធា** តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ។

- បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៨១៨៧ ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ របស់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ។

ក្រោយពីបានពិនិត្យឯកសារខាងលើ

យល់ឃើញថា:

០១. អវត្តមានបទល្មើស
- ☐ ១.១.អវត្តមានបទល្មើស

០២. ធាតុផ្សំបទល្មើសមិនគ្រប់គ្រាន់
- ☑ ២.១.ធាតុផ្សំបទល្មើសមិនគ្រប់គ្រាន់

០៣. មូលហេតុគតិយុត្ត
- ☐ ៣.១.ការដកពាក្យបណ្តឹង
- ☐ ៣.២.ការលើកលែងទោសជាទូទៅ
- ☐ ៣.៣.មរណភាពជនល្មើស
- ☐ ៣.៤.ផុតអាជ្ញាយុកាល
- ☐ ៣.៥.និរាករណ៍នៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ
- ☐ ៣.៦.អាជ្ញាអស់ជំនុំ
- ☐ ៣.៧.ការសម្របសម្រួលជាមួយរដ្ឋ
- ☐ ៣.៨.ការបង់ប្រាក់ពិន័យសរុប ឬពិន័យសម្របសម្រួល
- ☐ ៣.៩.អភ័យឯកសិទ្ធិ
- ☐ ៣.១០.អនិយ័តភាពនៃនីតិវិធី
- ☐ ៣.១១.ការរួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវរបស់ជនល្មើស[1]

០៤. ការចោទប្រកាន់មិនផ្តល់ប្រយោជន៍

[1] ដូចជាមូលហេតុវិកលចរិត ការការពារស្របច្បាប់ ការបង្ខំស្ថានភាពចាំបាច់

អាសយដ្ឋាន: អគារលេខ ២៥ ផ្លូវលេខ ២១៧ សង្កាត់វាលវង់ ខណ្ឌ ៧ មករា, ភ្នំពេញ
Address: #25, Street 217, Sangkat Vealvong, Khan 7makara, Phnom Penh, Cambodia.
ទូរសារ-ទូរស័ព្ទ: (៨៥៥)-២៣ ៨៨ ២០ ៥៩
Fax-Phone : (855) - 23 88 20 59

☐ ៤.១.ការស្វែងរកមិនបានផល
☐ ៤.២.ការបោះបង់ពាក្យបណ្ដឹងរបស់ដើមបណ្ដឹង[2]
☐ ៤.៣.ស្ថានភាពវិបល្លាសស្មារតីដែលបន្ថយនូវការដឹងខុសត្រូវ
☐ ៤.៤.ការខកខានរបស់ដើមបណ្ដឹង
☐ ៤.៥.អាកប្បកិរិយារបស់ជនរងគ្រោះ
☐ ៤.៦.ជនរងគ្រោះមិនចាប់អារម្មណ៍នឹងបទល្មើស
☐ ៤.៧.និយ័តកម្មដោយឯកឯង[3]
☐ ៤.៨.ព្យសនកម្ម ឬការរំខានតិចតួចបង្កដោយបទល្មើស

០៥. នីតិវិធីជាជម្រើសអនុវត្តដោយព្រះរាជអាជ្ញា
☐ ៥.១.ការផ្សះផ្សាការខូចខាតដោយ/ដល់អនីតិជន
☐ ៥.២.សន្ទានកម្ម[4]
☐ ៥.៣.អធិបញ្ញាផ្ដល់ការព្យាបាល
☐ ៥.៤.ជនរងគ្រោះ/ដើមបណ្ដឹងបោះបង់បណ្ដឹងតាមការស្នើសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា
☐ ៥.៥.និយ័តកម្មតាមសំណើរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា
☐ ៥.៦.ការរំលឹកពីអត្ថបទច្បាប់/ការព្រមាន[5]
☐ ៥.៧.ការកំណត់ទិសដៅចំពោះរចនាសម្ព័ន្ធនៃសុខភាពនៃសង្គម ឬនៃវិជ្ជាជីវៈ
☐ ៥.៨.ការសម្រុះសម្រួលព្រហ្មទណ្ឌ[6]

០៦. នីតិវិធីជាជម្រើសអនុវត្តដោយអាជ្ញាធរផ្សេងទៀត
☐ ៦.១.ការចោទប្រកាន់ ឬទណ្ឌកម្មផ្សេងទៀតមិនមែនព្រហ្មទណ្ឌ

០៧. ជនល្មើសមិនត្រូវបានស្គាល់
☐ ៧.១.ជនល្មើសមិនត្រូវបានស្គាល់

០៨. ជំនួយការអប់រំ
☐ ៨.១.ការផ្ដល់ជំនួយការអប់រំជំនួសការចោទប្រកាន់

ការសង្កេតផ្សេងៗ ៖ កាលពីថ្ងៃទី ១២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ឈ្មោះ ------ ជាតំណាងក្រុមហ៊ុន --------- បានចុះកិច្ចសន្យាជាមួយក្រុមហ៊ុន ------ មានអ្នកតំណាងឈ្មោះ -------- ស្តីពីការផ្ទេរសិទ្ធិដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចទំហំ ៨៧១៤,៩៦ ហិកតា ស្ថិតនៅឃុំស្រែជិះ ,ឃុំរលួសមានជ័យ និងឃុំក្បាលដំរី ស្រុកសំបូរ ខេត្តក្រចេះ ។ បន្ទាប់ពីចុះកិច្ចសន្យារួចមកឈ្មោះ ------ បានកក់ប្រាក់ឲ្យទៅឈ្មោះ ----- ចំនួនពីរលើកសរុបមានចំនួន ២,២២២,៣១៤.៩២ $ (**ពីរលានពីរសែនពីរម៉ឺនពីរពាន់បីរយដប់បួនដុល្លារអាមេរិក និងកៅសិបពីរសេន**) តាមខ្លឹមសារនៃកិច្ចសន្យា រួចឈ្មោះ ----- ពុំបានបំពេញកាតព្វកិច្ចឲ្យបានពេញលេញតាមខ្លឹមសារនៃកិច្ចសន្យា ទើបឈ្មោះ ---- ជាអ្នកតំណាងក្រុមហ៊ុន -----

ដាក់ពាក្យប្ដឹងតែម្ដង ។

---

[2] ដើមបណ្ដឹងឈប់ប្ដឹង
[3] សកម្មភាពដែលជនល្មើសបានបញ្ឈប់បទល្មើស និងស្តារស្ថានភាពឡើងវិញ
[4] ករណីចែងដោយច្បាប់
[5] ព្រះរាជអាជ្ញាប្រាប់អំពីអំពើដែលជាបទល្មើសតាមកំណត់ច្បាប់ និងធ្វើការព្រមាន ឱ្យឈប់ប្រព្រឹត្ត
[6] ករណីចែងដោយច្បាប់

<u>បានឃើញ</u>

-ពាក្យបណ្តឹងចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ របស់ឈ្មោះ_ _ _ _ . ជាអ្នកតំណាងក្រុមហ៊ុនមានកម្រិតវិនិយោគទុនប្រកពជីវស្វាហាប់អន្តរជាតិ (   ) ។

-ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ _ _ _ _ បានឆ្លើយបំភ្លឺនៅដំណាក់កាលអយ្យការថា ៖ ពាក្យបណ្តឹងចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ ជាពាក្យបណ្តឹងរបស់ខ្លួនប្រាកដមែន សូមរក្សាទុកខ្លឹមសារ និងឯកសារភ្ជាប់ទុកជាបានការតាមផ្លូវច្បាប់ ។ ខ្លួនសូមជម្រាបជូនថា ៖ ឈ្មោះ _ _ _ _ ជាតំណាងក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ អះអាងថាក្រុមហ៊ុនខ្លួនមានដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចទំហំ ៨៧១៤,៥៦ ហិកតា ស្ថិតនៅឃុំល្វេសមានជ័យ និងឃុំក្បាលដំរី ស្រុកសំបូរ ខេត្តក្រចេះ មានបំណងលក់សិទ្ធិអភិវឌ្ឍន៍ឲ្យមកក្រុមហ៊ុនខ្លួន (ក្រុមហ៊ុនមានកម្រិតវិនិយោគទុនប្រកពជីវស្វាហាប់អន្តរជាតិ   ) ក្នុងតម្លៃមួយហិកតា ៥២០ $ **(ប្រាំរយម្ភៃដុល្លារអាមេរិក)** និងមានការណែនាំបញ្ចុះបញ្ចូលពីបក្ខពួកដែលជាដៃជើងរបស់ឈ្មោះ _ _ _ _ ផងនោះធ្វើឲ្យខ្លួនយល់ព្រមចុះកិច្ចសន្យាទិញសិទ្ធិអភិវឌ្ឍន៍ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចនេះ ដោយបានឲ្យឈ្មោះ _ _ _ _ ធ្វើជាតំណាងក្រុមហ៊ុនចុះកិច្ចសន្យាជាមួយឈ្មោះ _ _ _ _ នៅថ្ងៃទី ១៤ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ និងបានធ្វើការប្រគល់ប្រាក់ឲ្យទៅឈ្មោះ _ _ _ _ ជាបន្តបន្ទាប់សរុបចំនួន ២,២២២,៣១៤.៩២ $ **(ពីរលានពីរសែនពីរម៉ឺនពីរពាន់បីរយដប់បួនដុល្លារអាមេរិក និងកៅសិបពីរសេន)** ។ ក្រោយពីឈ្មោះ _ _ _ ទទួលប្រាក់កក់រួច ឈ្មោះ _ _ _ _ មិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ចដូចដែលបានចុះក្នុងកិច្ចសន្យានោះទេ ខាងក្រុមហ៊ុនខ្លួនបានព្យាយាមឲ្យឈ្មោះ _ _ _ _ បំពេញកាតព្វកិច្ចក្នុងកិច្ចសន្យាតែឈ្មោះ _ _ _ _ ចេះតែគេចវេស ជាចុងក្រោយឈ្មោះ _ _ _ _ មិនមានដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចខាងលើសម្រាប់ប្រគល់សិទ្ធិមកឲ្យក្រុមហ៊ុនខ្លួនធ្វើការវិនិយោគឡើយ ដែលបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ថាឈ្មោះ _ _ _ _ ពិតជាមានគំនិតទុច្ចរិតឆបោកយកប្រាក់ពីក្រុមហ៊ុនខ្លួនយ៉ាងពិតប្រាកដដែលធ្វើឲ្យក្រុមហ៊ុនខ្លួនទទួលរងនូវការខូចខាតប្រយោជន៍យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដែលមិនអាចអត់ឱនឲ្យបានឡើយ ។ ដូចបានជម្រាបជូនខាងលើខ្លួនសូមប្តឹងពីឈ្មោះ _ _ _ _ និងបក្ខពួកពីបទ "ឆបោក" សំណូមពរចាប់ឃាត់ខ្លួនឈ្មោះ _ _ _ _ និងបក្ខពួកយកទៅផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារឲ្យបានតឹងរ៉ឹងតាមផ្លូវច្បាប់ និងទាមទារឲ្យឈ្មោះ ហុង ម៉ុងហេង ធ្វើការទូទាត់សងប្រាក់ទាំងអស់ចំនួន ២,២២២,៣១៤.៩២ $ **(ពីរលានពីរសែនពីរម៉ឺនពីរពាន់បីរយដប់បួនដុល្លារអាមេរិក និងកៅសិបពីរសេន)** ឲ្យមកខ្លួនវិញ និងទាមទារសំណងជម្ងឺចិត្ត ការខាតបង់ពេលវេលា និងថ្លៃសេវាកម្មមេធាវីជាប្រាក់ចំនួន ៥០០,០០០ $ **(ប្រាំសែនដុល្លារអាមេរិក)** ។

-ឈ្មោះ _ _ _ _ បានឆ្លើយបំភ្លឺនៅដំណាក់កាលអយ្យការថា ៖ នៅថ្ងៃទី ១២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ខ្លួនតំណាងឲ្យក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ បានចុះកិច្ចសន្យាផ្ទេរសិទ្ធិភាគហ៊ុនក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ (ក្រុមហ៊ុនទទួលបានសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចទំហំ ៨.៧១៤,៥៦ ហិកតា ដែលមានទីតាំងដីស្ថិតនៅឃុំស្រែជិះ ឃុំល្វេសមានជ័យ និងឃុំក្បាលដំរី ស្រុកសំបូរ ខេត្តក្រចេះ ពីរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាតាមរយៈលិខិតលេខ ១៤១១ សជណ ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ របស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី) ជាមួយនឹងក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ តំណាងដោយឈ្មោះ _ _ _ _ ក្នុងតម្លៃ ៤,៤៤៤,៦២៩.៦០ $ (បួនលានបួនសែនបួនម៉ឺនបួនពាន់

ប្រាំមួយរយម្ភៃប្រាំបួនដុល្លារអាមេរិកនិងហុកសិបសេន) លក់ទិញភាគហ៊ុន ១០០ % (មួយរយភាគរយ) របស់ក្រុមហ៊ុនឈ្មោះ _ _ _ _ _ ។ ចំពោះការលក់ភាគហ៊ុនចំនួន ១០០ % (មួយរយភាគរយ) ឲ្យក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ នេះ ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ តំណាងដោយខ្លួនបានបង្ហាញឯកសារទាំងអស់ពាក់ព័ន្ធនឹងសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចដូចមានបញ្ជាក់ទំហំ និងទីតាំងខាងលើ ហើយក៏បានជូនភាគីអ្នកទិញភាគហ៊ុនចុះទៅពិនិត្យមើលទីតាំងដី ដោយធ្វើការចំណាយពេលប្រហែលជាង ០១ ខែកន្លះមុននឹងក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ សម្រេចចិត្តទិញភាគហ៊ុនចំនួន ១០០ % (មួយរយភាគរយ) របស់ក្រុមហ៊ុនឈ្មោះ _ _ _ _ _ ។ នៅក្នុងរឿងលក់ទិញនេះខ្លួនជាតំណាងឲ្យក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ បានទទួលប្រាក់កក់ចំនួន ០២ លើកសរុបចំនួន ៥០ % (ហាសិបភាគរយ) ស្មើនឹងទឹកប្រាក់ចំនួន ២,២២២,៣១៤.៩២ $ (ពីរលានពីរសែនពីរម៉ឺនពីរពាន់បីរយដប់បួនដុល្លារអាមេរិក និងកៅសិបពីរសេន) ពីក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ តំណាងដោយឈ្មោះ _ _ _ _ ។ ហើយប្រាក់កក់ចំនួន ៥០ % (ហាសិបភាគរយ) ខាងលើខ្លួនបានទូទាត់ជូនម្ចាស់ភាគហ៊ុនដើមក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ ចំនួន ០២ លើករួមមាន ៖ លើកទី ១ ចំនួន ២០២,៦៧៤ $ (ពីរសែនពីរពាន់ប្រាំមួយរយចិតសិបបួនដុល្លារអាមេរិក) និងលើកទី ២ ចំនួន ១,៤១៨,៧១៨ $ (មួយលានបួនសែនមួយម៉ឺនប្រាំបីពាន់ប្រាំពីររយដប់ប្រាំបីដុល្លារអាមេរិក) ចូលទៅក្នុងគណនីធនាគារលេខ _ _ _ _ _ របស់ឈ្មោះ _ _ _ _

ដូចមានបញ្ជាក់ក្នុងលិខិតដោះលែងប្រាក់តម្កល់ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ចំណែកឯប្រាក់ដែលសេសសល់ជាប្រាក់កម្រៃជើងសាររបស់ខ្លួន ដើម្បីបំពេញនីតិវិធីចុះបញ្ជីលើដីទំហំ ៨.៧៦០,៦៤ ហិកតា ស្មើនឹងចំនួន ១៣ ប័ណ្ណ ។ ក្រោយពេលចុះកិច្ចសន្យាផ្ទេរភាគហ៊ុនចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ បានរួចរាល់ និងគូភាគីបានអនុវត្តកាតព្វកិច្ចតាមខ្លឹមសារនៃកិច្ចសន្យានេះរយៈពេលជាង ០៦ ខែក្រោយមកគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា មានការប្រែប្រួលទើបសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចនេះត្រូវបានរដ្ឋដកហូតយកទៅវិញតាមរយៈលិខិតលេខ ១៧៥៥ សជណ ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ របស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី និងលិខិតលេខ ៥២៥៣/៣៤៨ កសក.នជ.ផក ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៥ របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។ ពាក់ព័ន្ធនឹងករណីខាងដូចលើនេះក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ មានឈ្មោះ _ _ _ _ ជាតំណាងធ្លាប់បានដាក់ពាក្យបណ្តឹងប្តឹងប្រឆាំងនឹងខ្លួនម្តងរួចហើយ នៅថ្ងៃទី ០២ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៧ ពីបទ "ឆបោក" មានសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៧២៨៥ ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៧ ប៉ុន្តែក្រោយមកតំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញយល់ឃើញថាករណីខាងលើជារឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណី ហើយតំណាងអយ្យការសម្រេចតម្កល់សំណុំរឿងទុកឥតចាត់ការតាមដីកាលេខ ២១០ អ.យ.ព ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៨ លុះមកដល់ថ្ងៃទី ២១ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ បានលើកយកអង្គហេតុ និងភស្តុតាងដដែលដោយគ្រាន់តែប្តូរអ្នកតំណាងក្រុមហ៊ុនទៅជាឈ្មោះ _ _ _ _ ហើយបន្តដាក់ពាក្យប្តឹងខ្លួនពីបទ ឆបោក ប្រព្រឹត្តកាលពីថ្ងៃទី ១២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤

ដដែលសាជាថ្មីម្តងទៀត ។ រឿងពិតជាក់ស្តែងក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ ពិតជាទទួលបាននូវសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ដែលមានទំហំ និងបញ្ជាក់ទីតាំងខាងលើដូចមានក្នុងលិខិតលេខ ១៤១១ សជណ ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ របស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ហើយក៏បានលក់ភាគហ៊ុនក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ ឲ្យក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ ចំនួន ១០០ % (មួយរយភាគរយ) ដោយបានផ្ទេរភាគហ៊ុនរបស់ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ ចំនួន ៧០ % (ចិតសិបភាគរយ) បន្ទាប់ពីក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ តំណាងដោយខ្លួនបានទទួលប្រាក់តែចំនួន ៥០ % (ហាសិបភាគរយ) ស្មើនឹងទឹកប្រាក់ចំនួន ២,២២២,៣១៤.៩២ $ (ពីរលានពីរសែនពីរម៉ឺនពីរពាន់បីរយដប់បួនដុល្លារអាមេរិក និងកៅសិបពីរសេន) ដូចមានក្នុងលក្ខន្តិកៈថ្មីរបស់ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ហើយឈ្មោះ _ _ _ _ _ ក៏មានឈ្មោះក្នុងលក្ខន្តិកៈថ្មីនេះបានដាក់លិខិតទៅកាន់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដើម្បីសុំសិទ្ធិប្រទាន និងសុំចុះកិច្ចសន្យាសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចកាលពីថ្ងៃទី ១៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤ ផងដែរ ប៉ុន្តែដោយរដ្ឋមានការកែប្រែគោលនយោបាយថ្មី ហើយសម្រេចដកយកដីនេះវិញតាមលិខិតលេខ **១៧៥៥ សជណ** ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ របស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី (សម្រេចមិនឲ្យបន្ត និងនិរាករណ៍គម្រោងវិនិយោគរបស់ក្រុមហ៊ុន) និងលិខិតលេខ **៥២៥៣/៣៤៨ កសក.នជ.ផក** ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៥ របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទបណ្តាលឲ្យខូចខាតនូវផលប្រយោជន៍របស់ម្ចាស់ភាគហ៊ុននីមួយៗនៅក្នុងលក្ខន្តិកៈថ្មីរបស់ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរហើយរឿងរដ្ឋដកហូតយកដីនេះខ្លួន និងក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ បានសុំឲ្យស្ថានទូតនៃសាធារណៈរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាមប្រចាំកម្ពុជាជួយអន្តរាគមន៍ ដាក់ជាលិខិតជាលាយលក្ខណ៍អក្សររហូតដល់ទៅ ០២ លើកដោយលើកទី ១ នៅថ្ងៃទី ០៩ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៥ និងលើកទី ២ នៅថ្ងៃទី ១៤ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៥ ប៉ុន្តែពុំទទួលបានលទ្ធផលអ្វីឡើយ ។ ចំពោះប្រាក់ដែលខ្លួនបានទទួលពីក្រុមហ៊ុនចិននោះ ខ្លួនមិនអាចខ្ទាត់ត្រឡប់ទៅវិញបានទេ ដោយហេតុថាពេលបានទទួលប្រាក់មក ខ្លួនបានបញ្ជូនប្រាក់នេះទៅឲ្យក្រុមហ៊ុនវៀតណាមភ្លាម ហើយខ្លួនបានសហការជាមួយស្ថានទូតវៀតណាមធ្វើការតវ៉ាទៅរាជរដ្ឋាភិបាលដល់ទៅពីរលើក តែមិនបានសម្រេច ហើយសូម្បីតែភាគីខាងក្រុមហ៊ុនចិនក៏បានដាក់ពាក្យសុំសិទ្ធិប្រទានទៅរាជរដ្ឋាភិបាលដែរ ក៏នៅតែមិនបានទៀតដែលបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់មិនមែនជាកំហុសរបស់ខាងក្រុមហ៊ុនខ្លួននោះឡើយ ។ នៅក្នុងរឿងក្តីនេះដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីធ្លាប់បានប្តឹងចោទប្រកាន់រូបខ្លួនពីបទ **"ឆបោក"** ម្តងរួចមកហើយ ដែលមានសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ **៧២៨៥** ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៧ ប៉ុន្តែត្រូវបានតំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញតម្កល់សំណុំរឿងទុកដោយឥតចាត់ការតាមដីកាតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការលេខ ២១០ អ.យ.ព ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៧ ។ ហើយការលក់ទិញភាគហ៊ុនបានប្រព្រឹត្តទៅនៅថ្ងៃទី ១២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ឯថ្ងៃដាក់ពាក្យបណ្តឹងប្រឆាំងនិងអង្គហេតុខាងលើថ្ងៃទី ២១ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ ដូច្នេះបើគិតពីថ្ងៃលក់ទិញភាគហ៊ុនមកដល់ថ្ងៃដាក់ពាក្យបណ្តឹង គឺមានចំរវេលាជាង ៦ ឆ្នាំទៅហើយយោងមាត្រា ១០ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌអាជ្ញាយុកាលនៃបទល្មើសមជ្ឈិមមានត្រឹម ៥ ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ ។ តាមអង្គហេតុ និងភស្តុតាងដែលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានយកមកធ្វើជាទឡ្ហីករប្តឹងប្រឆាំងនឹងរូបខ្លួននាពេលនេះ គឺអង្គហេតុ និងភស្តុតាងចាស់ដដែលៗ ដោយពុំមានអង្គហេតុ និងភស្តុតាងថ្មីដើម្បីនាំឲ្យមានការកែប្រែលទ្ធផលនៃដីកាតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការមុន

នោះឡើយ ។ សំណូមពរស្នើសុំ **តុលាការកំពូលព្រះរាជអាជ្ញា** មេត្តាសម្រេចតម្កល់សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ **៨១៨៧** ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ របស់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ទុកជាយឥតចាត់ការ តទៅដោយសេចក្តីអនុគ្រោះ ។

-ឈ្មោះ _ _ _ _ បានឆ្លើយបំភ្លឺនៅចំណាក់កាលអយ្យការថា ៖ នៅពេលដែលក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ ទទួលបានសដណ ប្រគល់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចពីរាជរដ្ឋាភិបាលមក នោះខ្លួនមិនបានលក់គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងសដណនោះទេ គឺខ្លួនលក់តែភាគហ៊ុនឲ្យទៅដៃគូដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍លើគម្រោងនៃសដណនោះ ព្រោះខ្លួនបានដឹងច្បាស់ថារាជរដ្ឋាភិបាលមិនអនុញ្ញាតឲ្យក្រុមហ៊ុនខ្លួនលក់គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចនោះទេ ។ ខ្លួនមិនដឹងថារាជរដ្ឋាភិបាលដកហូតដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចនេះដោយមូលហេតុអ្វីទេ ព្រោះគម្រោងរបស់ខ្លួនកំពុងដំណើរការ ហើយដៃគូដែលជាដើមបណ្តឹងក៏កំពុងដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍ជាមួយគ្នា ។ រយៈពេលដែលខ្លួនដឹងថារាជរដ្ឋាភិបាលដកហូតដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចនេះវិញ គឺមានរយៈពេលបីខែ បន្ទាប់ពីដើមបណ្តឹងចុះហត្ថលេខាលើលិខិតស្នើសុំទៅក្រសួងកសិកម្មដើម្បីចុះកិច្ចសន្យាដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច (ថ្ងៃទី **១៥** ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤) និងមានសដណលុបថ្ងៃទី **២៦** ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ រយៈពេល ០៦ ខែ ។ ខ្លួនមិនដឹងថារយៈពេលប៉ុន្មានដែលរាជរដ្ឋាភិបាលដកហូតដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចនៃសដណនេះ នៅពេលដែលក្រុមហ៊ុនរបស់ខ្លួនអនុវត្តកាតព្វកិច្ចមិនត្រឹមត្រូវតាមលក្ខន្តិកៈនោះទេ ។

-លិខិតលេខ **១៤១១ សដណ** ចុះថ្ងៃទី **០៧** ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ របស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ។

-កិច្ចសន្យារបស់ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ ផ្ទេរភាគហ៊ុនឲ្យក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ។

-លិខិតលេខ **១៧៥៥ សដណ** ចុះថ្ងៃទី **២៦** ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ របស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ។

-លិខិតលេខ **៥២៥៣/៣៤៨ កសក.នជ.ផក** ចុះថ្ងៃទី **១២** ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៥ របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

-ពាក្យបណ្តឹងរបស់ឈ្មោះ _ _ _ _ ជាមេធាវីតំណាង និងការពារសិទ្ធិឲ្យឈ្មោះ _ _ _ _ ចុះថ្ងៃទី ០២ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៧ ។

-ដីកាតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការលេខ **២១០** អ.យ.ព ចុះថ្ងៃទី **២៦** ខែ មករា ឆ្នាំ **២០១៧** របស់តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ។

-លិខិតរបស់ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _

ប្រគល់សិទ្ធិឲ្យឈ្មោះ _ _ _ _ ចុះថ្ងៃទី ០៣ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ ។

-លិខិតបំភ្លឺរបស់ឈ្មោះ _ _ _ _ ចុះថ្ងៃទី **១១** ខែ មករា ឆ្នាំ ២០២១ ។

-ពាក្យស្នើសុំកែតម្រូវរបស់ឈ្មោះ _ _ _ _ ចុះថ្ងៃទី **១៩** ខែ មករា ឆ្នាំ ២០២១ ។

-ពាក្យសុំតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការរបស់ឈ្មោះ _ _ _ _ និងឈ្មោះ _ _ _ _ ជាមេធាវីតំណាង និងការពារសិទ្ធិឲ្យឈ្មោះ **ហុង ម៉ុងហេង** ចុះថ្ងៃទី **២២** ខែ មករា ឆ្នាំ ២០២១ ។

-លិខិតបំភ្លឺរបស់ឈ្មោះ _ _ _ ជាមេធាវីការពារ និងតំណាងឲ្យឈ្មោះ _ _ _ ចុះថ្ងៃទី ០៥ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០២១ ។

-ឯកសារពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទាក់ទងនឹងរឿងនេះ ។

យល់ឃើញថា

-កាលពីថ្ងៃទី **១២** ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ឈ្មោះ _ _ _ _ ជាអ្នកតំណាងក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ បានចុះកិច្ចសន្យាផ្ទេរភាគហ៊ុនឲ្យក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ ដែលមានអ្នកតំណាងឈ្មោះ _ _ _ _ នូវដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចទំហំ **៨៧១៤,៩៦** ហិកតា ស្ថិតនៅឃុំស្រែជិះ ,ឃុំល្ហួសមានជ័យ និងឃុំក្បាលដំរី ស្រុកសំបូរ ខេត្តក្រចេះ ។ បន្ទាប់ពីចុះកិច្ចសន្យារួចមក គោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលមានការប្រែប្រួល រាជរដ្ឋាភិបាលក៏បានចេញលិខិតលេខ **១៧៥៥ សជណ** ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ សម្រេចមិនឲ្យបន្តនីតិវិធី និងនិរាករណ៍គម្រោងវិនិយោគរបស់ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ បណ្តាលឲ្យខូចខាតនូវផលប្រយោជន៍ដល់ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ ទើបឈ្មោះ _ _ _ _ ជាអ្នកតំណាងក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ ដាក់ពាក្យប្តឹងតែម្តង ។

-តាមអង្គហេតុ ,តាមចម្លើយគូភាគី និងតាមការពិនិត្យឯកសារនានាជាភស្តុតាងដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿងរួចមកឃើញថា ៖ ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ ពិតជាទទួលបាននូវសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ដែលមានទំហំ និងបញ្ជាក់ទីតាំងខាងលើដូចមានក្នុងលិខិតលេខ **១៤១១ សជណ** ចុះថ្ងៃទី **០៧** ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ របស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីប្រាកដមែន ។ លុះក្រោយមកដោយសារគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលមានការប្រែប្រួល រាជរដ្ឋាភិបាលក៏បានចេញលិខិតលេខ **១៧៥៥ សជណ** ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ សម្រេចមិនឲ្យបន្តនីតិវិធី និងនិរាករណ៍គម្រោងវិនិយោគរបស់ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ ទើបបណ្តាលឲ្យខូចខាតផលប្រយោជន៍ដល់ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ ។

-ចំពោះអង្គហេតុដែលឈ្មោះ _ _ _ _ បានលើកយកមកប្តឹងនេះ ដូចគ្នានឹងអង្គហេតុនៅក្នុងសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ **៧២៨៥** ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៧ របស់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ដែលតំណាងអយ្យការបានសម្រេចតម្កល់រឿងឥតចាត់ការតាមដីកាតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការលេខ **២១០** អ.យ.ព ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៨ ម្តងរួចទៅហើយ ជាហេតុធ្វើឲ្យតំណាងអយ្យការមិនអាចលើកយកអង្គហេតុដដែលនេះ មកចាត់ការម្តងទៀតឡើយ ។

-តាមអង្គហេតុខាងលើនេះ គឺកើតឡើងនៅថ្ងៃទី **១២** ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ មកម្ល៉េះ រហូតមកដល់ថ្ងៃដាក់ពាក្យបណ្តឹងចុះថ្ងៃទី **១៩** ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ មានរយៈពេល ៦ ឆ្នាំ មកហើយ ជាហេតុធ្វើឲ្យបណ្តឹងរបស់ឈ្មោះ ផុតអាជ្ញាយុកាលនៃបទល្មើសតាមបញ្ញត្តិមាត្រា **១១** នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ហើយបណ្តឹងអាជ្ញាត្រូវរលត់តាមមាត្រា **៧** នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

-តាមអង្គហេតុ ,តាមចម្លើយគូភាគី និងតាមការពិនិត្យឯកសារនានាជាភស្តុតាងដែលមានក្នុងសំណុំរឿង រួចមកឃើញថា ៖ ពុំមានធាតុផ្សំបទល្មើសគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីឲ្យតំណាងអយ្យការបើកការស៊ើបសួរលើឈ្មោះ _ _ _ ពីបទ ឆបោក បានឡើយ ។

-គប្បីតំណាងអយ្យការពិនិត្យ ពិចារណាសំរេចតាមច្បាប់ ។

<u>ហេតុដូច្នេះសម្រេច</u>

-តម្កល់សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ **៨១៨៧** ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ ទុកឥតចាត់ការតទៅ ។

-បង្គាប់ឲ្យក្រឡាបញ្ជីជូនដំណឹងដល់ភាគីដើមបណ្តឹងដើម្បីបើកសិទ្ធិប្តឹងតវ៉ាក្នុងកំណត់ច្បាប់ ។

ថ្ងៃ សុក្រ ៦រោច ខែ ផល្គុន ឆ្នាំ ជូត ត្រីស័ក ព.ស. ២៥៦៥

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៥ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០២១

ព្រះរាជអាជ្ញារង

ស៊ុត-ចន្ធា:

ព្រះរាជអាជ្ញារង

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អយ្យការអមសាលាដំបូង
រាជធានីភ្នំពេញ
សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៨១៨៧
ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០

<u>កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយ</u>

ឆ្នាំ ឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស. ពីរពាន់ប្រាំរយហុកសិបប្រាំ ខែ ជេស្ឋ ថ្ងៃ ព្រហស្បតិ៍ មួយរោច
ឆ្នាំពីរពាន់ម្ភៃមួយ ខែ ឧសភា ថ្ងៃទី ម្ភៃប្រាំពីរ វេលាម៉ោង ដប់ និងម្ភៃនាទីព្រឹក
យើង _ _ _ _ តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ
ដោយមានលោក _ _ _ _ ជាក្រឡាបញ្ជីអមផង បានសួរកត់យកចម្លើយឈ្មោះ _ _ _ _ជាជនសង្ស័យ ដោយមានលោកស្រី _ _ _ _ និងលោកស្រី _ _ _ ⁄ ជាមេធាវីការពារក្តីដូចខាងក្រោមនេះ ៖

សួរ-ឆ្លើយ ៖ ខ្ញុំបាទឈ្មោះ អាយុ ៥០ ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ សាសនាព្រះពុទ្ធ ទីកន្លែងកំណើតភូមិផ្សារឆ្នាំង ឃុំផ្សារឆ្នាំង ស្រុករលាប្អៀរ ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ HE១៤ ផ្លូវលេខ ២៦៥ សង្កាត់ទឹកល្អក់ទី៣ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ មុខរបរពាណិជ្ជករ ឪពុកឈ្មោះ _ _ "ស្លាប់" ម្តាយឈ្មោះ _ _ _ "រស់" ប្រពន្ធឈ្មោះ _ _ _ "លែងលះ" មានកូន ០២ នាក់ ទោសពីមុនគ្មាន ជានីតិជន ទូរស័ព្ទទំនាក់ទំនងលេខ _ _ _ _ _ ។

សួរ-ឆ្លើយ ៖ ខ្ញុំបាទសូមទទួលយកលោកស្រី _ _ _ និងលោកស្រី _ _ _ ធ្វើជាមេធាវីការពារឲ្យខ្ញុំបាទនៅក្នុងសំណុំរឿងនេះ ។

សួរ ៖ តើលោកមានដឹងថារាជរដ្ឋាភិបាលដកហូតដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចនេះដោយមូលហេតុអ្វីទេ ?

ឆ្លើយ ៖ ខ្ញុំបាទមិនដឹងមូលហេតុអ្វីទេ ព្រោះគម្រោងរបស់ខ្ញុំបាទកំពុងដំណើរការ ហើយដៃគូដែលជាដើមបណ្តឹងក៏កំពុងដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍ជាមួយគ្នា ។

ឆ្លើយ ៖ រយៈពេលដែលខ្ញុំបាទដឹងថារាជរដ្ឋាភិបាលដកហូតដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចនេះវិញ គឺមានរយៈពេលបីខែបន្ទាប់ពីដើមបណ្តឹងចុះហត្ថលេខាលើលិខិតស្នើសុំទៅក្រសួងកសិកម្មដើម្បីចុះកិច្ចសន្យាដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច (ថ្ងៃទី ១៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤) ។ ចាប់តាំងពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចសន្យាលក់ភាគហ៊ុនថ្ងៃទី ១២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ រហូតដល់ថ្ងៃដែលរាជរដ្ឋាភិបាលលុបនៅថ្ងៃទី ២៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ គឺមានរយៈពេល ០៦ ខែ ។

សួរ ៖ តើលោកមានដឹងថារយៈពេលប៉ុន្មានដែលរាជរដ្ឋាភិបាលដកហូតដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចនៃសជណនេះ នៅពេលដែលក្រុមហ៊ុនរបស់លោកអនុវត្តកាតព្វកិច្ចមិនត្រឹមត្រូវតាមលក្ខន្តិកៈ ?

សួរ ៖ ខ្ញុំបាទមិនដឹងទេ ។

ចំណាំខ្ញុំអស់តែប៉ុណ្ណេះ ។

ឈប់សួរ បានអានឲ្យស្តាប់សាមីខ្លួនឆ្លើយថាត្រឹមត្រូវហើយ ហើយសុខចិត្តចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតម្រាមដៃជាមួយយើង ។

អ្នកឆ្លើយ	**មេធាវី**	**ក្រឡាបញ្ជី**	**តំណាងអយ្យការ**

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អយ្យការអមសាលាដំបូង
រាជធានីភ្នំពេញ
សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៨១៨៧
ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០

កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយ

ឆ្នាំ ឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស. ពីរពាន់ប្រាំរយហុកសិបប្រាំ ខែ ជេស្ឋ ថ្ងៃ ព្រហស្បតិ៍ មួយរោច
ឆ្នាំពីរពាន់ម្ភៃមួយ ខែ ឧសភា ថ្ងៃទី ម្ភៃប្រាំពីរ វេលាម៉ោង ប្រាំបួន និងម្ភៃនាទីព្រឹក
យើង _ _ _ _ . តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ
ដោយមានលោក _ _ _ _ ជាក្រឡាបញ្ជីអមផង បានសួរកត់យកចម្លើយឈ្មោះ _ _ _ _ ជាជនសង្ស័យ ដោយមានលោកស្រី _ _ _ _ និងលោកស្រី _ _ _ _ ជាមេធាវីការពារក្តីដូចខាងក្រោមនេះ ៖

សួរ-ឆ្លើយ ៖ ខ្ញុំបាទឈ្មោះ _ _ _ _ _ អាយុ ៥០ ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ សាសនាព្រះពុទ្ធ ទីកន្លែងកំណើតភូមិផ្សារឆ្នាំង ឃុំផ្សារឆ្នាំង ស្រុករលាប្អៀរ ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ HE១៤ ផ្លូវលេខ ២៦៥ សង្កាត់ទឹកល្អក់ទី៣ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ មុខរបរពាណិជ្ជករ ឪពុកឈ្មោះ _ _ _ "ស្លាប់" ម្តាយឈ្មោះ _ _ _ "រស់" ប្រពន្ធឈ្មោះ _ _ _ "លែងលះ" មានកូន ០២ នាក់ ទោសពីមុនគ្មាន ជានីតិជន ទូរស័ព្ទទំនាក់ទំនងលេខ _ _ _ _ _ ។

សួរ-ឆ្លើយ ៖ ខ្ញុំបាទសូមទទួលយកលោកស្រី _ _ _ _ និងលោកស្រី _ _ _ _ ធ្វើជាមេធាវីការពារឲ្យខ្ញុំបាទនៅក្នុងសំណុំរឿងនេះ ។

សួរ-ឆ្លើយ ៖ នៅពេលដែលក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ ទទួលបានសដណប្រគល់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចពីរាជរដ្ឋាភិបាលមកនោះខ្ញុំបាទមិនបានលក់គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងសដណនោះទេ គឺខ្ញុំបាទលក់តែភាគហ៊ុនឲ្យទៅដៃគូដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍លើគម្រោងនៃសដណនោះ ព្រោះខ្ញុំបាទបានដឹងច្បាស់ថារាជរដ្ឋាភិបាលមិនអនុញ្ញាតឲ្យក្រុមហ៊ុនខ្ញុំបាទលក់គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចនោះទេ ។

ចំណាំខ្ញុំអស់តែប៉ុណ្ណេះ ។

ឈប់សួរ បានអានឲ្យស្តាប់សាមីខ្លួនឆ្លើយថាត្រឹមត្រូវហើយ ហើយសុខចិត្តចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតម្រាមដៃជាមួយយើង ។

អ្នកឆ្លើយ	មេធាវី	ក្រឡាបញ្ជី	តំណាងអយ្យការ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាឧទ្ធរណ៍ភ្នំពេញ
រាជធានីភ្នំពេញ
សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៨១៨៧
ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០

កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយ

ឆ្នាំ ជូត ទោស័ក ព.ស ពីរពាន់ប្រាំរយហុកសិបបួន ខែ បុស្ស ថ្ងៃ ០ទូ ដប់បីកេច

ឆ្នាំពីរពាន់ម្ភៃមួយ ខែ មករា ថ្ងៃទី ដប់មួយ វេលាម៉ោង ប្រាំបួន និងម្ភៃនាទីព្រឹក

យើង _ _ _ _ តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ដោយមានលោក _ _ _ ជាក្រឡាបញ្ជីអមផង បានស្តាប់យកចម្លើយឈ្មោះ _ _ _ _ ជាជនសង្ស័យ ដោយមានលោកស្រី _ _ _ _ និងលោកស្រី _ _ _ _ ជាមេធាវីការពារក្តីដូចខាងក្រោមនេះ ៖

សួរ-ឆ្លើយ ៖ ខ្ញុំបាទឈ្មោះ _ _ _ _ អាយុ ៥០ ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ សាសនាព្រះពុទ្ធ ទីកន្លែងកំណើតភូមិផ្សារឆ្នាំង ឃុំផ្សារឆ្នាំង ស្រុករលាប្អៀរ ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ អ៩១៤ ផ្លូវលេខ ២៦៥ សង្កាត់ទឹកល្អក់ទី៣ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ មុខរបរពាណិជ្ជករ ឪពុកឈ្មោះ _ _ _ "ស្លាប់" ម្តាយឈ្មោះ _ _ _ "រស់" ប្រពន្ធឈ្មោះ _ _ _ _ "លែងលះ" មានកូន ០២ នាក់ ទោសពីមុនគ្មាន ជានីតិជន ខ្សែទូរស័ព្ទទំនាក់ទំនងលេខ _ _ _ _ _ _ ។

សួរ-ឆ្លើយ ៖ ខ្ញុំបាទសូមទទួលយកលោកស្រី _ _ _ _ និងលោកស្រី _ _ _ _ ធ្វើជាមេធាវីការពារឲ្យខ្ញុំបាទនៅក្នុងសំណុំរឿងនេះ ។

សួរ-ឆ្លើយ ៖ នៅថ្ងៃទី ១២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ខ្ញុំបាទតំណាងឲ្យក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ _ _ បានចុះកិច្ចសន្យាផ្ទេរសិទ្ធិភាគហ៊ុនក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ (ក្រុមហ៊ុនទទួលបានសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចទំហំ ៨.៧១៤,៩៦ ហិកតា ដែលមានទីតាំងដីស្ថិតនៅឃុំស្រែជិះ ឃុំល្ហួសមានជ័យ និងឃុំក្បាលដំរី ស្រុកសំបូរ ខេត្តក្រចេះ ពីរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា តាមរយៈលិខិតលេខ ១៤១១ សជណ ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ របស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី) ជាមួយនឹងក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ តំណាងដោយឈ្មោះ _ _ _ _ _ ក្នុងតម្លៃ ៤,៤៤៤,៦២៩.៦០ $ (បួនលានបួនសែនបួនម៉ឺនបួនពាន់ប្រាំមួយរយ ម្ភៃប្រាំបួនដុល្លារអាមេរិកនិងហុកសិបសេន) លក់ទិញភាគហ៊ុន ១០០ % (មួយរយភាគរយ) របស់ក្រុមហ៊ុនឈ្មោះ _ _ _ _ _ _ ។ ចំពោះការលក់ភាគហ៊ុនចំនួន ១០០ % (មួយរយភាគរយ) ឲ្យក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ _ នេះក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ តំណាងដោយខ្ញុំបាទបានបង្ហាញឯកសារទាំងអស់ពាក់ព័ន្ធនឹងសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចដូចមានបញ្ជាក់ទំហំ និងទីតាំងខាងលើ ហើយក៏បានជូនភាគីអ្នកទិញភាគហ៊ុនចុះទៅពិនិត្យមើលទីតាំងដីដោយធ្វើការចំណាយពេលប្រហែលជាង ០១ ខែកន្លះ មុននឹងក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ សម្រេចចិត្តទិញភាគហ៊ុនចំនួន ១០០ % (មួយរយភាគរយ) របស់ក្រុមហ៊ុនឈ្មោះ _ _ _ _ _ _ ។ នៅក្នុងរឿងលក់ទិញនេះខ្ញុំបាទជាតំណាងឲ្យក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ បានទទួលប្រាក់កក់ចំនួន ០២ លើកសរុបចំនួន ៥០ % (ហាសិបភាគរយ) ស្មើនឹង...

ប្រាក់ចំនួន ២,២២២,៣១៤.៩២ $ (**ពីរលានពីរសែនពីរម៉ឺនពីរពាន់បីរយដប់បួនដុល្លារអាមេរិក និងកៅសិបពីរសេន**) ពីក្រុមហ៊ុន ______

តំណាងដោយឈ្មោះ ____ ។ ហើយប្រាក់កក់ចំនួន **៥០ % (ហាសិបភាគរយ)** ខាងលើខ្ញុំបាទបានទូទាត់ជូនម្ចាស់ភាគហ៊ុនដើមក្រុមហ៊ុន ____ **ស៊ីហ្សឺរ** ចំនួន ០២ លើករួមមាន ៖ លើកទី ១ ចំនួន **២០២,៦៧៨ $ (ពីរសែនពីរពាន់ប្រាំមួយរាយចិតសិបប្រាំបួនដុល្លារអាមេរិក)** និងលើកទី ២ ចំនួន **១,៤១៨,៧១៨ $ (មួយលានបួនសែនមួយម៉ឺនប្រាំបីពាន់ប្រាំពីររយដប់ប្រាំបីដុល្លារអាមេរិក)** ចូលទៅក្នុងគណនីធនាគារលេខ **០០១០០០២៨២៣៩៣៧** របស់ឈ្មោះ ______ ដូចមានបញ្ជាក់ក្នុងលិខិតដោះលែងប្រាក់តម្កល់ចុះថ្ងៃទី **៣០** ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ចំណែកឯប្រាក់ដែលសេសសល់ជាប្រាក់កម្រៃជើងសាររបស់ខ្ញុំបាទ ដើម្បីបំពេញនីតិវិធីចុះបញ្ជីលើដីទំហំ **៨.៧៦០,៦៤** ហិកតា ស្មើនឹងចំនួន **១៣** ប័ណ្ណ ។ ក្រោយពេលចុះកិច្ចសន្យាផ្ទេរភាគហ៊ុនចុះថ្ងៃទី **១២** ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ បានរួចរាល់ និងគូភាគីបានអនុវត្តកាតព្វកិច្ចតាមខ្លឹមសារនៃកិច្ចសន្យានេះរយៈពេលជាង ០៦ ខែក្រោយមកគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា មានការប្រែប្រួលទើបសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចនេះត្រូវបានរដ្ឋដកហូតយកទៅវិញតាមរយៈលិខិតលេខ **១៧៥៥ សជណ** ចុះថ្ងៃទី **២៦** ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ របស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីនិងលិខិតលេខ **៥២៥៣/៣៤៨ កសក.នផ.ផក** ចុះថ្ងៃទី **១២** ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៥ របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

សួរ-ឆ្លើយ ៖ ពាក់ព័ន្ធនឹងករណីខាងដូចលើនេះក្រុមហ៊ុន ______ មានឈ្មោះ _____ ជាតំណាងធ្លាប់បានដាក់ពាក្យបណ្តឹងប្តឹងប្រឆាំងនឹងខ្ញុំបាទម្តងរួចហើយ នៅថ្ងៃចុះថ្ងៃទី **០២** ខែ តុលា ឆ្នាំ **២០១៧** ពីបទ **"ឆបោក"** មានសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ **៧២៨៥** ចុះថ្ងៃទី **១៦** ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ **២០១៧** ប៉ុន្តែក្រោយមកតំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញយល់ឃើញថា ករណីខាងលើជារឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណី ហើយតំណាងអយ្យការសម្រេចតម្កល់សំណុំរឿងទុកឥតចាត់ការតាមដីកាលេខ **២១០** អ.យ.ព ចុះថ្ងៃទី **២៦** ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៨ លុះមកដល់ថ្ងៃទី **២១** ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ ក្រុមហ៊ុន ______ បានលើកយកអង្គហេតុ និងភស្តុតាងដដែលដោយគ្រាន់តែប្តូរអ្នកតំណាងក្រុមហ៊ុនទៅជាឈ្មោះ ____ ហើយបន្តដាក់ពាក្យប្តឹងខ្ញុំបាទពីបទ **"ឆបោក"** ប្រព្រឹត្តកាលពីថ្ងៃទី **១២** ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ដដែលសាជាថ្មីម្តងទៀត ។

សួរ-ឆ្លើយ ៖ រឿងពិតជាក់ស្តែងក្រុមហ៊ុន ______ ពិតជាទទួលបាននូវសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចដែលមានទំហំ និងបញ្ជាក់ទីតាំងខាងលើដូចមានក្នុងលិខិតលេខ **១៤១១ សជណ** ចុះថ្ងៃទី **០៧** ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ របស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ហើយក៏បានលក់ភាគហ៊ុនក្រុមហ៊ុន តែ ទីញ ក្រចេះ ស៊ីហ្សឺឲ្យក្រុមហ៊ុន ______ ចំនួន **១០០ % (មួយរយភាគរយ)** ដោយបានផ្ទេរភាគហ៊ុនរបស់ក្រុមហ៊ុន ________ ចំនួន **៧០ % (ចិតសិបភាគរយ)** បន្ទាប់ពីក្រុមហ៊ុន ______ តំណាងដោយខ្ញុំបាទបានទទួលប្រាក់តែចំនួន **៥០ % (ហាសិបភាគរយ)** ស្មើនឹងទឹកប្រាក់ចំនួន **២,២២២,៣១៤.៩២ $ (ពីរលានពីរសែនពីរម៉ឺនពីរពាន់បីរយដប់បួនដុល្លារអាមេរិក និងកៅសិបពីរសេន)** ដូចមានក្នុងលក្ខន្តិកៈថ្មីរបស់ក្រុមហ៊ុន _______ ចុះថ្ងៃទី **១៨** ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ហើយឈ្មោះ _______ ក៏មានឈ្មោះក្នុងលក្ខន្តិកៈថ្មីនេះបានដាក់លិខិតទៅកាន់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដើម្បីសុំសិទ្ធិប្រទាន និងសុំចុះកិច្ចសន្យាសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចកាលពីថ្ងៃទី **១៥** ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ **២០១៤** ផងដែរ ប៉ុន្តែដោយរដ្ឋមានការកែប្រែគោលនយោបាយថ្មី ហើយសម្រេចដកយកដីនេះវិញតាមលិខិតលេខ **១៧៥៥ សជណ** ចុះថ្ងៃទី **២៦** ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ របស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី **(សម្រេចមិនឲ្យបន្ត និងនិរាករណ៍គម្រោងវិនិយោគរបស់ក្រុមហ៊ុន)** និងលិខិតលេខ **៥២៥៣/៣៤៨ កសក.នផ.ផក** ចុះថ្ងៃទី **១២** ខែ សីហា ឆ្នាំ **២០១៥** របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទបណ្តាលឲ្យខូចខាតនូវផលប្រយោជន៍របស់ម្ចាស់ភាគហ៊ុននីមួយៗ នៅក្នុងលក្ខន្តិកៈថ្មី

របស់ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ យាងធូនំធូរ ហើយរឿងផ្ទេរកម្មសិទ្ធដីនេះខ្ញុំបាទ និងក្រុមហ៊ុន _ _ _ _

បានសុំឲ្យស្ថានទូតនៃសាធារណៈរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាមប្រចាំកម្ពុជាជួយអន្តរាគមន៍ ដាក់ជាលិខិតជាលាយលក្ខណ៍អក្សរហុតដល់ទៅ **០២** លើក ដោយលើកទី១ នៅថ្ងៃទី **០៩** ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៥ និងលើកទី២ នៅថ្ងៃទី **១៤** ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៥ ប៉ុន្តែពុំទទួលបានលទ្ធផលអ្វីឡើយ ។

សួរ-ឆ្លើយ ៖ ចំពោះប្រាក់ដែលខ្ញុំបាទបានទទួលពីក្រុមហ៊ុនចិននោះ ខ្ញុំបាទមិនអាចទូទាត់ត្រឡប់ទៅវិញបានទេ ដោយហេតុថាពេលបានទទួលប្រាក់មក ខ្ញុំបាទបានបញ្ជូនប្រាក់នេះទៅឲ្យក្រុមហ៊ុនវៀតណាមភ្លាម ហើយខ្ញុំបាទបានសហការជាមួយស្ថានទូតវៀតណាមធ្វើការតវ៉ាទៅរាជរដ្ឋាភិបាលដល់ទៅពីរលើក តែមិនបានសម្រេច ហើយសូម្បីតែភាគីខាងក្រុមហ៊ុនចិនក៏បានដាក់ពាក្យសុំសិទ្ធិប្រទានទៅរាជរដ្ឋាភិបាលដែរ ក៏នៅតែមិនបានទៀតដែលបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់មិនមែនជាកំហុសរបស់ខាងក្រុមហ៊ុនខ្ញុំបាទនោះឡើយ ។

ខ្ញុំបាទសូមបញ្ជាក់បន្ថែមថា ៖ នៅក្នុងរឿងក្តីនេះដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីធ្លាប់បានប្តឹងចោទប្រកាន់រូបខ្ញុំបាទពីបទ "ឆបោក" ម្តងរួចមកហើយដែលមានសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ **៧២៨៥** ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៧ ប៉ុន្តែត្រូវបានតំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញតម្កល់សំណុំរឿងទុកដោយឥតចាត់ការតាមដីកាតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការលេខ ២១០ អយព ចុះថ្ងៃទី **២៦** ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៧ ។ ហើយការលក់ទិញភាគហ៊ុន បានប្រព្រឹត្តទៅនៅថ្ងៃទី **១៧** ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ឯថ្ងៃដាក់ពាក្យបណ្តឹងប្រឆាំងនិងអង្គហេតខាងលើថ្ងៃទី ២១ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ ដូច្នេះបើគិតពីថ្ងៃលក់ទិញភាគហ៊ុនមកដល់ថ្ងៃដាក់ពាក្យបណ្តឹង គឺមានរយៈពេលជាង ៦ ឆ្នាំ ទៅហើយ យោងមាត្រា **១០** ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ អាជ្ញាយុកាលនៃបទល្មើសបទល្មើសមជ្ឈិមមានត្រឹម ៥ ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ ។

ខ្ញុំបាទសូមជម្រាបជូនថា ៖ តាមអង្គហេតុ និងភស្តុតាងដែលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានយកមកធ្វើជាទឡ្ហីករប្តឹងប្រឆាំងនឹងរូបខ្ញុំបាទនាពេលនេះ គឺអង្គហេតុ និងភស្តុងតាងចាស់ដដែលៗ ដោយពុំមានអង្គហេតុ និងភស្តុតាងថ្មីដើម្បីនាំឲ្យមានការកែប្រែលទ្ធផលនៃដីកាតម្កល់រឿងទុកដោយឥតចាត់មុននោះឡើយ ។

សំណូមពរស្នើសុំ **ឯកឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា** មេត្តាសម្រេចតម្កល់សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ **៨១៨៧** ចុះថ្ងៃទី **២២** ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ របស់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ទុកដោយឥតចាត់ការតទៅដោយសេចក្តីអនុគ្រោះ ។

ចំណាំខ្ញុំអស់តែប៉ុណ្ណេះ ។

ឈប់សួរ បានអានឲ្យស្តាប់សាមីខ្លួនឆ្លើយថាត្រឹមត្រូវហើយ ហើយសុខចិត្តចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតស្រាមដៃជាមួយយើង ។

អ្នកឆ្លើយ **មេធាវ** **ក្រឡាបញ្ជី** **តំណាងអយ្យការ**

ឧបសម្ព័ន្ធទី២[35]

[35] សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៣ (ក), ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២០, សាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ

សាលាដំបូង
ខេត្តឧត្ដរមានជ័យ
សាលក្រមលេខព្រហ្មទណ្ឌៈ ១៥ (ក)
ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ មេសា ឆ្នាំ២០២០

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

នាមនាមប្រជារាស្ត្រខ្មែរ
សាលាដំបូងខេត្តឧត្ដរមានជ័យ

បង្កើតឡើងតាមច្បាប់ស្ដីពីការចាត់តាំងតុលាការ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើតាមព្រះរាជក្រម លេខៈ នស/រកម/០៧១៨/០១៥ ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ។

បានបើកសវនាការជាសាធារណៈ នៅសាលាដំបូងខេត្តឧត្ដរមានជ័យ នាថ្ងៃទី ២៦ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០២០ និងប្រកាសជាសាធារណៈ ថ្ងៃទី ២៤ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០២០ នៅវេលាម៉ោងប្រាំបួនព្រឹក ដោយមានសមាសភាពដូចតទៅ៖

ចៅក្រមជំនុំជម្រះ

---------- ប្រធានសាលាដំបូងខេត្តឧត្ដរមានជ័យ

តំណាងអយ្យការ

-------- ព្រះរាជអាជ្ញារងអមសាលាដំបូងខេត្តឧត្ដរមានជ័យ

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ

លោក ---- ក្រឡាបញ្ជីសាលាដំបូងខេត្តឧត្ដរមានជ័យ

ដើម្បីជំនុំជម្រះលើសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខៈ ២៧៨ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ដែលមានជនជាប់ចោទ៖

១-ឈ្មោះ ---ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ មុខរបរ លក់ដូរ ទីកន្លែងកំណើតភូមិក្រសាំង ឃុំសំលាញ់ ស្រុកអង្គរជ័យ ខេត្តកំពត ទីលំនៅសព្វថ្ងៃនៅភូមិអូរស្មាច់ សង្កាត់អូរស្មាច់ ក្រុងសំរោង ខេត្តឧត្ដរមានជ័យ ប្ដីឈ្មោះ --------មានកូន៣នាក់ ឪពុកឈ្មោះ ----(ស) ម្ដាយឈ្មោះ --- (ស) ទោសពីមុខគ្មាន កម្រិតវប្បធ៌ម មិនចេះអក្សរ (ក្រៅឃុំ) ។

មានលោក ---- ជាមេធាវីការពារឲ្យជនជាប់ចោទ ។

ពីបទៈ **រំលោភលើទំនុកចិត្ត** ប្រព្រឹត្តនៅភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្ដរមានជ័យ កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្ដន្ទាទោសតាមមាត្រា ៣៩១ និងមាត្រា ៣៩២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

២-ឈ្មោះ ---- ភេទស្រី អាយុ៤៦ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ មុខរបរលក់ដូរ ទីកន្លែងកំណើតភូមិច្បារអំពៅ សង្កាត់ច្បារអំពៅ ខណ្ឌច្បារអំពៅ រាជធានីភ្នំពេញ ទីលំនៅសព្វថ្ងៃនៅភូមិអូរស្មាច់ សង្កាត់អូរស្មាច់ ក្រុងសំរោង ខេត្តឧត្ដរមានជ័យ ប្ដីឈ្មោះ ----- មានកូន នាក់ ឪពុកឈ្មោះ ---- (រ) ម្ដាយឈ្មោះ ---- (ស) ទោសពីមុខគ្មាន (ក្រៅឃុំ) ។

មានលោក សំ ទិត្យសីហា ជាមេធាវីការពារឲ្យជនជាប់ចោទ ។

ពីបទៈ **សមគំនិតក្នុងអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្ត** ប្រព្រឹត្តនៅភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា២៩, មាត្រា៣៩១និងមាត្រា៣៩២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ _ _ _ _ _ _ _ _ ភេទស្រី អាយុ ៥៦ ឆ្នាំ មុខរបរ ទីប្រឹក្សាគ្លីនិកកែរសម្ផស្ស សព្វថ្ងៃនៅទីក្រុងបាំងកក ប្រទេសថៃ។

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ _ _ _ _ _ ភេទប្រុស អាយុ ៤៥ ឆ្នាំ មុខរបរ ប្រធានក្រុមហ៊ុន កើតនៅភូមិបន្ទាយដែក ស្រុកកៀនស្វាយ ខេត្តកណ្តាល ។

មានលោក សុខ អ្នង ជាមេធាវីការពារឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

ដំណើររឿងរបស់ជនជាប់ចោទមានដូចតទៅ៖

កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ មានករណី **រំលោភលើទំនុកចិត្តនិងសមគំនិតក្នុងអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្ត** ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចភូមិជប់គរគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ដែលបង្កឡើងដោយជនសង្ស័យឈ្មោះ _ _ _ ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ ដោយដំបូងឡើយជនរងគ្រោះឈ្មោះ _ _ _ _ _ _ _ _ ជាជនជាតិថៃបានទិញដីមួយកន្លែងនៅភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ មានទទឹង១០០ម៉ែត្រនិងបណ្តោយ៥០០ម៉ែត្រ។ ដោយភាគីថៃមានការទុកចិត ភាគីថៃក៏បានឲ្យឈ្មោះ _ _ _ ឈរឈ្មោះជំនួសវិញ ដោយឈ្មោះ _ _ _ ចាន់សារ៉ាង និងឈ្មោះ _ _ _ _ _ បានផ្តិតមេដៃធ្វើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិឲ្យទៅឈ្មោះ _ _ _ នៅចំពោះអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ក៏បានយកទៅចុះហត្ថលេខានៅភូមិ-ឃុំ ហើយឯកសារទុកនៅឈ្មោះ _ _ _ ។ ក្រោយមកឈ្មោះ _ _ _ មិនបានយកឯកសារទៅឲ្យភាគីថៃទេ បែរជាលួចយកទៅធ្វើប្លង់រឹង និងបានយកទៅដាក់បញ្ចាំឲ្យឈ្មោះ _ _ _ _ . ភេទស្រី អាយុ៤៦ឆ្នាំ ជាប្រាក់ចំនួន ១៥,000,000(ដប់ប្រាំលាន)បាត។ បន្ទាប់មកភាគីថៃដឹងបានឲ្យឈ្មោះ _ _ _ យកប្លង់និងផ្ទេរសិទ្ធិឲ្យទៅឈ្មោះ _ _ _ _ _ វិញ ប៉ុន្តែឈ្មោះ _ _ _ ព្យាយាមគេចមិនដោះស្រាយ។

បានឃើញៈ ដីកាសន្និដ្ឋានស្ពាពរលេខៈ ០១៧ជសសព ចុះថ្ងៃទី១២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២០ របស់តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ ។

បានឃើញៈ ដីកាដំណោះស្រាយ(ដីកាបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ លេខៈ ០២២ ពស.ព្រទ/២០ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២០ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ។

បានឃើញៈ ដីកាចាត់តាំងចៅក្រមជំនុំជំរះលេខៈ ០៣០ ដចត/២០ របស់ប្រធានសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ ចុះថ្ងៃទី០២ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២០ ។

នាពេលសវនាការ ៖

-ក្រោយពីបានដំណើរការកិច្ចដេញដោល

-ក្រោយពីបានស្តាប់អំណានចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ _ _ _

-ក្រោយពីបានស្តាប់អំណានចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ _ _ _ _

-ក្រោយពីបានស្តាប់អំណានចម្លើយរបស់ដើមបណ្តឹងឈ្មោះ _ _ _ _ _ _ _

-ក្រោយពីបានស្តាប់ចម្លើយរបស់ដើមបណ្តឹងឈ្មោះ– – – – –

-ក្រោយពីបានស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឆ្លើយបំភ្លឺ

-ក្រោយពីបានស្តាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់តំណាងអយ្យការ

-ក្រោយពីបានស្តាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់មេធាវីការពារឲ្យជនជាប់ចោទ

-ក្រោយពីបានស្តាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់មេធាវីការពារឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

-ក្រោយពីបានស្តាប់សំណូមពររបស់ដើមបណ្តឹងប្បរដ្ឋវេណី

-ក្រោយពីបានពិនិត្យភស្តុតាង និង ពិចារណាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ហើយ

សាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ

យល់ឃើញថា ៖

-កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ មានករណី **រំលោភលើទំនុកចិត្តនិងសមគំនិតក្នុងអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្ត** ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចភូមិជប់គរគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ដែលបង្កឡើងដោយជនសង្ស័យឈ្មោះ– – – ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ ដោយជនរងគ្រោះឈ្មោះ – – – – – – – – ជាជនជាតិថៃ បានទិញដីមួយកន្លែងនៅភូមិជប់គរគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ មានទទឹង១០០ម៉ែត្រនិងបណ្តោយ៥០០ម៉ែត្រ។ ហើយភាគីថៃបានឲ្យឈ្មោះ – – – ឈរឈ្មោះជំនួសវិញ ក្រោយពីផ្តិតមេដៃធ្វើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិរួច ក៏បានយកទៅឲ្យចុះហត្ថលេខានៅភូមិ-ឃុំ តែពុះទាន់ចុះទេ ឯកសារនេះទុកនៅឈ្មោះ – – – ។ ក្រោយមកឈ្មោះ – – – – មិនបានយកឯកសារទៅឲ្យភាគីថៃទេ បែរជាលួចយកទៅធ្វើប្លង់រឹងនិងបានយកទៅដាក់បញ្ចាំឲ្យឈ្មោះ – – – – ភេទស្រី អាយុ៤៦ឆ្នាំ ជាប្រាក់ចំនួន ១៥,០០០,០០០(ដប់ប្រាំលាន)បាត។ បន្ទាប់មកភាគីថៃដឹងបានឲ្យឈ្មោះ– – – យកប្លង់ និង ផ្ទេរសិទ្ធិឲ្យឈ្មោះ– – – – – វិញប៉ុន្តែឈ្មោះ– – – ព្យាយាមគេចមិនដោះស្រាយ។

-តាមចម្លើយរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ – – – – បានឆ្លើយថា: នៅឆ្នាំ២០១២ ឈ្មោះ – – – – – – – – និងឈ្មោះ – – – – – – – – បានទិញដីនៅម្តុំជប់គរគីខាងលិច ក្រោយមកនៅឆ្នាំ២០១៤ ឈ្មោះ– – – – – – – – បានឲ្យឈ្មោះ– – – – – និងឈ្មោះ – – – – – – – – – ផ្ទេរសិទ្ធិដីខាងលើឲ្យទៅឈ្មោះ– – – ជាអ្នកកាន់កាប់ជំនួសវិញ ហើយបានយកឯកសារទៅផ្ទះមេភូមិចុះហត្ថលេខា តែត្រូវផ្អាកសិនដោយសារថ្នាក់លើផ្អាកទិញលក់ដីតំបន់នោះ និងបានឲ្យឈ្មោះ– – – – យកឯកសារប្រគល់ជូនម្ចាស់ដើមវិញ តែគាត់មិនបានប្រគល់ជូននោះទេ ហើយបានទៅលួចធ្វើប្លង់រឹងបន្ថែមទៀតផង។ រហូតដល់ភាគីថៃមកលក់ដីខាងលើនេះទើបដឹងថា ឈ្មោះ– – – បានលួចធ្វើប្លង់ ហើយបានយកទៅបញ្ចាំឲ្យគេទៀត ប៉ុន្តែតាមអំណានចម្លើយរបស់ឈ្មោះ– – – បានបញ្ជាក់ថា៖ ខ្លួនពុំដែលស្គាល់ឈ្មោះ– – – – – – – – ទេ នៅឆ្នាំ២០១៤ ខ្លួនបានទិញដីពីឈ្មោះ– – – – ក្នុងតំលៃ ២៥០,០០០ដុល្លា ខ្លួនបានប្រគល់ប្រាក់ឲ្យទៅឈ្មោះ– – – – – នៅភូមិជប់គរគីខាងលិច ដោយមានលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិហើយឈ្មោះ– – – – និងឈ្មោះ– – – – – – – – បានទៅផ្តិតមេដៃឲ្យខ្លួននៅផ្ទះមេភូមិដើម្បីផ្ទេរសិទ្ធិដីចំនួន៥ហិចតា ដោយមេភូមិប្រាប់ថាមិនអីទេមានតែស្នាមមេដៃប៉ុណ្ណឹងបានហើយ ចំណែកហត្ថលេខាចាំពេលក្រោយ រួចខ្លួនបានទុកឯកសារនោះ ក្រោយមកឈ្មោះ – – – បាន

ហៅខ្លួនទៅជួបនិង បានយកឯកសារនោះទុក ពេលដែលឈ្មោះ ---- បានប្តូរចេញពីខេត្តឧត្តរមានជ័យ ស្រាប់តែមានឈ្មោះ------ បានយកឯកសារមកឲ្យខ្លួន ពេលនោះខ្លួនបានរត់ការធ្វើប្លង់រឹងដោយខ្លួនឯង ខ្លួនបានយកឯកសារទៅឲ្យសុរិយោដី និងបានបង់ពន្ធដារទៀតផង ក្រោយមកបានយកប្លង់នោះទៅដាក់បញ្ចាំនឹងឈ្មោះ---- ប្តីឈ្មោះ----- ដើម្បីខ្ចីប្រាក់ចំនួន ៥០០,០០០ (ហាសិបម៉ឺន)ដុល្លា ។

-តាមចម្លើយរបស់សាក្សីឈ្មោះ---- បានបញ្ជាក់ថាៈ ខ្លួនពិតជាបានចុះហត្ថលេខាលើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់ដីធ្លីលេខ ១១៨៣/២០១២ ចុះថ្ងៃទី០១-តុលា-២០១២ ដោយឈ្មោះ----- បានលក់ដីមានទំហំ៥ហិចតា ១០០ម៉ែត្រគុណនឹង ៥០០ម៉ែត្រ មានទីតាំងស្ថិតនៅភូមិជប់គរគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ឲ្យទៅឈ្មោះ------ ប្រាកដមែន ចំពោះលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់ដីដែលមានស្នាមមេដៃឈ្មោះ--- ឈ្មោះ-----, ឈ្មោះ--------, ឈ្មោះ--- និងឈ្មោះ--- គឺមិនបានធ្វើនៅចំពោះមុខខ្លួនទេ ហើយខ្លួនក៏ពុំបានចុះហត្ថលេខាដែរ ចម្លើយនេះមានភាពស៊ីសង្វាក់នឹងចម្លើយរបស់ឈ្មោះ--- បានបញ្ជាក់ថាៈ ខ្លួនពិតជាបានលក់ដីខាងលើឲ្យទៅឈ្មោះ----- ប្រាកដមែន ក្នុងតម្លៃ ២៥០,០០០(ម្ភៃប្រាំម៉ឺន)ដុល្លា និងបានធ្វើលិខិតផ្ទេរដី និងប្លង់បង្ហាញទីតាំងចុះថ្ងៃទី០១-តុលា-២០១២ រួចហើយទើបទៅទទួលប្រាក់ នៅធនាគារអេស៊ីលីដា ក្រុងប៉ោយប៉ែតទាំងអស់គ្នា ក្រោយមកឈ្មោះ----- បានផ្ទេរសិទ្ធិដីឲ្យទៅឈ្មោះ--- ដោយអ្នកទាំងពីរផ្តិមេដៃចំពោះមុខខ្លួន តែមេភូមិពុំទាន់បានចុះហត្ថលេខានោះទេ ព្រោះគាត់មិនទាន់បានសុំយោបល់ពីថ្នាក់លើ ខ្លួនអត់បានឃើញគេប្រគល់ប្រាក់ឲ្យគ្នាទេ តែខ្លួនធ្លាប់ឧស្សាហ៍ឃើញឈ្មោះ--- ទៅមើលថែដីនោះ តែធ្លាប់ឮគេថាឈ្មោះ--- ទៅមើលថែដីឲ្យក្រុមហ៊ុនថៃ ដែលមានឈ្មោះ---

ជាអ្នកតំណាងឲ្យក្រុមហ៊ុន ។

-តាមអំណានចម្លើយជនជាប់ចោទឈ្មោះ---- ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ-----, សាក្សីឈ្មោះ---, ឈ្មោះ---- នឹងឯកសារជាភស្តុតាងនានាបានបញ្ជាក់ថាៈ នៅឆ្នាំ២០១៤ ឈ្មោះ------ និងឈ្មោះ --------- ពិតជាបានផ្តិតមេដៃលើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់ដីមួយកន្លែងទំហំ១០០ម៉ែត្រគុណនឹង៥០០ម៉ែត្រ មានទីតាំងស្ថិតនៅភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ឲ្យទៅឈ្មោះ---- ប្រាកដមែន ដោយពេលនោះអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានពុំបានចុះហត្ថលេខានៅឡើយ ដោយហេតុថាពុំទាន់ទទួលបានការអនុញ្ញាតពីថ្នាក់លើ ។ ដូច្នេះសកម្មភាពនេះតុលាការយល់ឃើញថាឈ្មោះ----- និងឈ្មោះ--- មានឆន្ទៈបង្កើតកិច្ចសន្យាលក់ទិញស្របនឹងបញ្ញត្តិមាត្រា ៥១៥ មាត្រា ៥១៦ និងមាត្រា ៥២៨ កថាខណ្ឌទី១នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ពុំមែនអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្តឡើយ ។

-តាមចម្លើយរបស់សាក្សីឈ្មោះ ----- បានបញ្ជាក់ថាៈ វិញ្ញាបនបត្រសម្គាល់អចលនវត្ថុលេខៈ ២២០២០១១៤----- ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ គឺពិតជាចេញដោយមន្ទីររៀបចំដែនដី នគរូបនីកម្ម សំណង់ និង សុរិយោដី ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ពិតប្រាកដមែន ចំពោះលិខិតនៃការចុះវិញ្ញាបនបត្រសម្គាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុនោះ គឺការិយាល័យភូមិបាលជាអ្នកទទួលបន្ទុកធ្វើ ដោយមានលោកម៉ៅ មឿនជាប្រធានការិយាល័យភូមិបាល និងលោក---- ជាអ្នកវាស់វែង ហើយការិយាល័យភូមិបាលស្រុកបញ្ជូនមកខាងមន្ទីររៀបចំដែនដី នគរូបនីកម្ម សំណង់ និង សុរិយោដី ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ឈ្មោះ

គាត់បានអះអាងថាបានទិញដីពីឈ្មោះ______ ហើយនៅពេលធ្វើកំណត់ហេតុលើទម្រង់បែបបទបំពេញទិន្នន័យនោះ គឺត្រូវមានវត្តមានអ្នកទិញដីទៅបង្ហាញទីតាំងព្រំផងដែរ ។

-យោងតាមសេចក្តីជូនដំណឹង លេខ: ២៥០/១៩ សបព ចុះថ្ងៃទី ១៣-មិថុនា-២០១៩ របស់អភិបាលស្រុកបន្ទាយអំពិល ស្តីពីការបិទផ្សាយជាសាធារណៈនូវឯកសារនៃការវិនិច្ឆ័យ ដែលមានខ្លឹមសារដូចតទៅ: សូមជូនដំណឹងដល់សាធារណៈជន ពិសេសអ្នកកាន់កាប់ដី ព្រមទាំងអ្នកតំណាងគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន មន្ទីរ អង្គភាព គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុដែលមានការពាក់ព័ន្ធនិងក្បាលដីចំនួន០១ ស្ថិតនៅភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ឲ្យបានជ្រាបថា ការិយាល័យរៀបចំដែនដី នគរូបនីកម្ម សំណង់ និង ភូមិបាល និងធ្វើការបិទផ្សាយជាសាធារណៈនូវឯកសារនៃការវិនិច្ឆ័យរួមមានផែនទីក្បាលដី គំនូសបង្ហាញទីតាំងក្បាលដី និងបញ្ជីឈ្មោះម្ចាស់ដីដែលផ្ទុកនូវទិន្នន័យប្រមូលបានកន្លងមកនៅឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល អាស្រ័យហេតុនេះសូមសាធារណៈជន អ្នកកាន់កាប់ដីព្រមទាំងអ្នកតំណាងគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន មន្ទីរ អង្គភាព គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុដែលមានការពាក់ព័ន្ធនិងក្បាលដីខាងលើ អញ្ជើញពិនិត្យទិន្នន័យក្នុងឯកសារ ដែលបានបិទផ្សាយដើម្បីបញ្ជាក់ភាពត្រឹមត្រូវ ឬខុសឆ្គង ដែលត្រូវកែតម្រូវ ឬជំទាស់តវ៉ា ក្នុងរយៈពេល៣០ថ្ងៃ ចាប់ពីថ្ងៃទី១៧-មិថុនា-២០១៩ ដល់ថ្ងៃទី ១៦-កក្កដា-២០១៩ ជាកំហិត នៅការិយាល័យរៀបចំ ដែនដី នគរូបនីកម្ម សំណង់ និង ភូមិបាលស្រុកបន្ទាយអំពិល ផុតរយៈពេលកំណត់ខាងលើ បើគ្មានការជំទាស់តវ៉ា ឬសុំកែតម្រូវទេ នោះទិន្នន័យដែលបានបិទផ្សាយត្រូវបានសន្មតថាមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវតាមផ្លូវច្បាប់ និងមិនអាចជំទាស់តវ៉ា ឬសុំកែតម្រូវនៅពេលក្រោយទៀតបានឡើយ ហើយសមត្ថកិច្ចជំនាញនឹងធ្វើរបាយការណ៍បូកសរុបលទ្ធផលនៃការបិទផ្សាយជាសាធារណៈនូវឯកសារនៃការវិនិច្ឆ័យជូនអភិបាលរាជធានី-ខេត្ត ពិនិត្យសម្រេចមុននឹងផ្តល់ប័ណ្ណសម្គាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុ/វិញ្ញាបនបត្រសម្គាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុជូនម្ចាស់សំណើរតាមការស្នើសុំ ។

-យោងតាមសេចក្តីជូនដំណឹងខាងលើនេះ ឃើញថាឈ្មោះ______ ពុំបានចូលខ្លួនមកប្តឹងជំទាស់តវ៉ាឡើយ ដូច្នេះតុលាការយល់ឃើញថា ឈ្មោះ______ ពិតជាបានលក់ដីឲ្យទៅឈ្មោះ

ពិតប្រាកដមែន ។

-តាមអំណានចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ____បានឆ្លើយថា: ក្រោយពីធ្វើប្លង់រួចខ្លួនពិតជាបានយកប្លង់ដីនេះ ពិតប្រាកដមែន ដោយខ្លួនបានយកលុយជាបណ្តើរៗ ក្រោយមកបានធ្វើកិច្ចសន្យាបញ្ចាំចុះថ្ងៃទី ២៦-សីហា-២០១៩ ខ្លួនខ្ចីដើម្បីទៅរកស៊ី ចម្លើយនេះមានភាពស៊ីសង្វាក់និងចម្លើយរបស់ឈ្មោះ____ បញ្ជាក់ថា: ឈ្មោះ___, ឈ្មោះ____ និង______បានមកជួបខ្លួននៅការិយាល័យភូមិបាលស្រុកបន្ទាយអំពិលដើម្បីឲ្យខ្លួនធ្វើសាក្សីដឹងឮថាឈ្មោះ___ បានយកប័ណ្ណលេខ 2202 0114-0003 មកបញ្ចាំឲ្យឈ្មោះ_____ និង______ នូវទឹកប្រាក់ចំនួន ៥០០,០០០ (ហាសិបម៉ឺន)ដុល្លា ដោយមានការអង្វរពីអ្នកទាំងបីខ្លួនក៏បានចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចសន្យាបញ្ចាំនោះ ដូច្នេះការឲ្យខ្ចីប្រាក់របស់ឈ្មោះ____ មិនមែនជាការសមគំនិតក្នុងអំពើរលោភលើទំនុកចិត្តឡើយ ។

-តំណាងអយ្យការបានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានថា៖ នៅឆ្នាំ២០១៤ ឈ្មោះ_____ និងឈ្មោះ________ ពិតជាបានផ្តិតមេដៃលើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់ដីមួយកន្លែងទំហំ១០០ម៉ែត្រគុណនឹង៥០០ម៉ែត្រ មានទីតាំងស្ថិតនៅភូមិជប់គរគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ឲ្យទៅឈ្មោះ___ ប្រាកដមែន ដោយពេលនោះអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានពុំបានចុះហត្ថលេខានៅឡើយ ដោយ

ហេតុថាពុំទាន់ទទួលបានការអនុញ្ញាតពីថ្នាក់លើ ។ អ្នកទាំងពីរអះអាងថាការផ្តិតមេដៃលើលិខិតខាងលើនេះគឺធ្វើឡើងដើម្បីឲ្យឈ្មោះ--- ធ្វើជាតំណាងនិងមើលការខុសត្រូវដីនោះជំនួសនិងដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការលក់ទិញប៉ុណ្ណោះ ពុំមែនជាការទិញលក់ទេ ប៉ុន្តែត្រូវបាន--- ឆ្លើយបដិសេធថា: ការផ្តិតមេដៃលើលិខិតខាងលើគឺជាការទិញលក់យ៉ាងពិតប្រាកដ ដូចមានបញ្ជាក់ខ្លឹមសារក្នុងលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិនោះស្រាប់ ដែលចម្លើយនេះមានភាពស៊ីសង្វាក់និងចម្លើយរបស់ឈ្មោះ---- ដែលជាអភិបាលស្រុកបន្ទាយអំពិល និងដែលបានផ្តិតមេដៃធ្វើជាសាក្សីលើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិនេះដែរ។ នៅឆ្នាំ២០១៩ ឈ្មោះ--- ក៏បានទំនាក់ទំនងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធដើម្បីធ្វើប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិលើដីនេះ រហូតនិតិវិធីនៃការចេញប័ណ្ណដោយមន្ទីររៀបចំដែនដីនគរូបនីយកម្ម សំណង់ និងសុរិយោដី បានចេញវិញ្ញាបនបត្រ័សម្គាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុលេខ: ២២០២០ ១១៤-000៣ ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ ដែលមានឈ្មោះ--- ជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ បន្ទាប់មក ឈ្មោះ បានយកប័ណ្ណនេះទៅដាក់បញ្ចាំនឹងឈ្មោះ---- ក្នុងទឹកប្រាក់៥០ម៉ឺនដុល្លាអាមេរិក ដោយបានធ្វើជាកិច្ចសន្យាបញ្ចាំ ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ ប្រាកដមែន។ ឈ្មោះ----- និងឈ្មោះ---------- បានឆ្លើយថា: ឈ្មោះ--- បានលួចធ្វើប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដោយមិនឲ្យខ្លួនបានដឹងជាមុនទេ។ ចំពោះកិច្ចសន្យាចុះថ្ងៃទី២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ នោះគ្រាន់តែជារូបភាពបំភ័ន្តការពិតតែប៉ុណ្ណោះ ការអះអាងនេះក៏ត្រូវឈ្មោះ--- បដិសេធផងដែរ ដោយលើកឡើងថា: ការធ្វើប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិនេះ គឺដោយសារឈ្មោះ----- និងឈ្មោះ-------- បានផ្តិតមេដៃលើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិរួចហើយ ចំពោះការដាក់បញ្ចាំដីនោះ គឺជារឿងពិតប្រាកដ និងដោយសារខ្លួនជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិលើដីនោះ ។ តាមដីកាដំណោះស្រាយរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ បានចោទប្រកាន់លើឈ្មោះ-----ពី បទ: **រំលោភលើទំនុកចិត្ត** តាមមាត្រា ៣៩១ និង៣៩២ និងប្តឹងចោទប្រកាន់លើឈ្មោះ-----ពីបទ: **សមគំនិតក្នុងអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្ត** តាមមាត្រា២៩, មាត្រា៣៩១ និងមាត្រា៣៩២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។ ប៉ុន្តែផ្អែកតាមចំណុចដូចបានលើកឡើងខាងលើ ឃើញថាបុគ្គលពាក់ព័ន្ធបានអះអាងអំពីអង្គហេតុ និងមានទឡ្ហីករណ៍បញ្ជាក់រៀងៗខ្លួន ដោយហេតុនេះ ស្នើសុំឱ្យលោកប្រធានពិនិត្យពិចារណា និង សម្រេចតាមនីតិវិធី ។

-លោក ចិត្ត សង្ហារ ជាមេធាវីការពារឲ្យជនជាប់ចោទឈ្មោះ---- បានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានថា៖ តាមចម្លើយកូនក្តីខ្លួន និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី គឺថាអ្នកទាំងពីរពុំដែលស្គាល់គ្នាឡើយ ដូច្នេះការដែលឈ្មោះ------------ អះអាងថាបានទិញដីទំហំ៥ហិចតា នៅភូមិជប់គរគីខាងលិច ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ហើយឲ្យកូនក្តីខ្លួនជាអ្នកឈរឈ្មោះជំនួសនោះ គឺមិនពិតនោះទេ ព្រោះអ្នកទាំងពីរពុំដែលស្គាល់គ្នា។ ដើមបណ្តឹងបានផ្តោតសំខាន់ទៅលើលិខិតពីរ ទី១-លិខិតផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់ដីធ្លីមានផ្តិតមេដៃ តែពុំមានចុះហត្ថលេខាទទួលស្គាល់ដោយអាជ្ញាធរ ទី២-លិខិតផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់ដីធ្លី មានផ្តិតមេដៃ ចុះថ្ងៃទី២-៧-២០១៤ មានចុះហត្ថលេខាទទួលស្គាល់ដោយអាជ្ញាធរ ថាជាធាតុផ្សំបទល្មើស ប៉ុន្តែខ្លឹមសារនៃលិខិតទាំងពីរនេះវិញឃើញថា ឈ្មោះ ------. និងឈ្មោះ --- បានព្រមព្រៀងគ្នាលក់ទិញដីទំហំ៥ហិចតា យ៉ាងពិតប្រាកដ ដែលសកម្មភាពនេះ ស្របនឹងបញ្ញត្តិមាត្រា ៣១១ មាត្រា ៣៣៦ កថាខណ្ឌទី១ មាត្រា ៥១៥ មាត្រា ៥១៦ និងមាត្រា ៥២៨ កថាខណ្ឌទី១នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី គឺមិនអាចចាត់ថាជាធាតុផ្សំនៃបទល្មើសនោះទេ ។ ពាក់ព័ន្ធនិងការចុះហត្ថលេខាដោយអាជ្ញាធរភូមិឃុំ ឬមិនអនុញ្ញាត្តិចុះហត្ថលេខា លើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់ដីនេះ វាគ្រាន់តែជាវិធានការណ៍មួយ ដែលស្ថិតក្នុងក្របខណ្ឌនិងសិទ្ធិអំណាចរបស់រដ្ឋបាលខេត្តប៉ុណ្ណោះ ធ្វើយ៉ាងណាឲ្យស្របគ្នានឹងគោលនយោបាយ

នីតិនគរូនីយកម្ម និងសំណង់។ ឯអង្គហេតុក្នុងសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌនេះ ពុំមានចរិតជាបទល្មើស រំលោភលើសេចក្ដីទុកចិត្ត តាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៣៩១ និងមាត្រា ៣៩២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌនោះទេ វាជាករណីនៃការលក់ទិញដីធ្លីរវាងកូនក្ដីខ្លួនជាមួយឈ្មោះ______ ។ ជាក់ស្ដែងខ្លឹមសារលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់ដី ចុះថ្ងៃទី០២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ឈ្មោះ ______ ភាគីអ្នកលក់បានបញ្ជាក់យ៉ាងមុតមាំថា (យើងខ្ញុំជាភាគីអ្នលលក់ សូមធានាថាបើថ្ងៃក្រោយសមត្ថកិច្ចជំនាញរកឃើញថាដីខាងលើនេះមានប័ណ្ណអចលនវត្ថុរួចហើយ ឬមានជនណាមកអះអាងថា ដីចំការនេះថាជាដីរបស់ខ្លួននោះ យើងខ្ញុំសុខចិត្តទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខច្បាប់)។ ការធានាដូចនេះ បាននាំឲ្យភាគីមានស្មារតីទទួលខុសត្រូវខ្ពស់នូវការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនជាបន្តបន្ទាប់ រហូតឈានដល់មានការផ្ទេរប្រគល់ដី និងចុះបញ្ជីអចលនវត្ថុជាសិទ្ធិរបស់អ្នកទិញចប់សព្វគ្រប់ស្របតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៥២៨ កថាខណ្ឌទី១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី នឹងមាត្រា ៦៤ មាត្រា ៦៥ ច្បាប់ភូមិបាលឆ្នាំ២០០១ ។ យោងតាមយុត្តិសាស្ត្រលេខ ០២កយសណន/០៥ ចុះថ្ងៃទី ៨-៨-២០០៥ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ និងតុលាការកំពូល បានកំណត់លិខិត៦ប្រភេទរួមមាន៖ កិច្ចសន្យាជួល, កិច្ចសន្យាផ្ញើទុក, កិច្ចសន្យាបញ្ចាំ, កិច្ចសន្យាឲ្យខ្ចីប្រើ, កិច្ចសន្យាអាណត្តិ និងកិច្ចសន្យាការងារ ថា ជាធាតុសម្ភារៈនៃធាតុផ្សំបទល្មើសបទរំលោភលើទំនុកចិត្ត ប៉ុន្តែអង្គហេតុក្នុងរឿងក្ដីនេះពុំឃើញមានឯកសារ ឬភស្តុតាងណាមួយអាចបញ្ជាក់បានជាធាតុសម្ភារៈ ដែលនឹងក្លាយជាធាតុផ្សំនៃបទល្មើសឡើយ ពោលគឺមានតែកិច្ចសន្យាផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់ដី ដោយការលក់ទិញដីនិងជាលិខិតស្នាមដែលទាក់ទងនិងការចុះបញ្ជីដីរបស់រដ្ឋបាលសុរិយោដីប៉ុណ្ណោះ បានន័យថានៅក្នុងសំណុំរឿងនេះពុំមានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីដាក់បន្ទុក ឬចោទប្រកាន់លើកូនក្ដីខ្លួន ពីបទរំលោភលើទំនុកចិត្តឡើយ ។

-លោក សុខ អួង ជាមេធាវីការពារឲ្យដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីបានធ្វើសេចក្ដីសន្និដ្ឋានថា៖ ខ្លួនទទួលស្គាល់កំណត់ហេតុបណ្ដឹងរបស់កូនក្ដីខ្លួន និងកិច្ចសន្យាចុះថ្ងៃទី០២-១១-២០១៩ រវាងឈ្មោះ__________ និងឈ្មោះ___ (ឯកសារសរសេរជាភាសាថៃ) ទុកជាត្រឹមត្រូវតាមទម្រង់ និងគតិច្បាប់។ នៅឆ្នាំ២០១២កូនក្ដីខ្លួនពិតជាបានទិញដីនៅម្ដុំជប់គរគីខាងលិច ហើយនៅឆ្នាំ២០១៤ កូនក្ដីខ្លួនបានផ្ទេរសិទ្ធិដីខាងលើឲ្យទៅឈ្មោះ___ ជាអ្នកកាន់កាប់ជំនួស មិនមែនផ្ទេរកម្មសិទ្ធិទេ តែឈ្មោះ____ បានយកឯកសារផ្ទេរសិទ្ធិនេះ ទៅលួចធ្វើប្លង់រឹង និងបានយកប្លង់ទៅបញ្ចាំឲ្យឈ្មោះ_____ ទៀតផង ដូច្នេះខ្លួនស្នើសុំឲ្យតុលាការផ្ដន្ទាទោសឈ្មោះ___, ឈ្មោះ_____ និងបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងរឿងនេះដាក់ពន្ធនាគារតាមច្បាប់, សុំឲ្យចេញដីកាចាប់ខ្លួនឈ្មោះ___ និងឈ្មោះ____ មកអនុវត្តទោសក្នុងពន្ធនាគារ និងបង្គាប់ឲ្យឈ្មោះ___ ផ្ដិតមេដៃប្រគល់ប្លង់ដីឲ្យមកកូនក្ដីខ្លួនវិញ ព្រមទាំងសំណងជម្ងឺចិត្តចំនួន ៥០,០០០(ប្រាំម៉ឺន)ដុល្លា។

-ជនជាប់ចោទឈ្មោះ___ ភេទស្រី អាយុ៥៩ ឆ្នាំ និងឈ្មោះ___ ភេទស្រី អាយុ៤៦ ឆ្នាំ ជានីតិជនមានស្មារតីទទួលខុសត្រូវ នឹងនិតិសម្បទាបរិបូរណ៍អាចពិចារណា និងយល់ដឹងអំពីផលវិបាកដែលកើតចេញពីអំពើរបស់ខ្លួន ។

-ក្រោយពីឆ្លងកាត់ការសួរដេញដោលនាពេលសវនាការ ការពិនិត្យឯកសារនានា សេចក្ដីសន្និដ្ឋានរបស់តំណាងអយ្យការ និងការសន្និដ្ឋានរបស់មេធាវីការពារឲ្យជនជាប់ចោទ តុលាការយល់ឃើញថា ពុំមានភស្តុតាងជាក់ស្ដែងច្បាស់លាស់ ស៊ីសង្វាក់ ដែលបង្ហាញឲ្យឃើញថាពិតជាមានពិរុទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់លើជនជាប់ចោទឈ្មោះ___ ភេទស្រី ពីបទៈ **រំលោភលើទំនុកចិត្ត** និងឈ្មោះ____ ពីបទៈ **សមគំនិតក្នុង អំពើរំលោភលើទំនុកចិត្ត** ប្រព្រឹត្តភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរ

មានជ័យ កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូត ដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា២៩, មាត្រា៣៩១ និងមាត្រា ៣៩២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌឡើយ ដូច្នេះគប្បីតុលាការសម្រេចឲ្យជនសង្ស័យឈ្មោះ ---- និង ឈ្មោះ ---- រួចផុតពីបទចោទ ។

-តាមដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន ឈ្មោះ ---- ភេទស្រី អាយុ៤៦ឆ្នាំ លេខ: ០០៥៣ស/ព្រទ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែមករា ឆ្នាំ ២០២០ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ ឃើញថាចៅក្រមស៊ើបសួរបានបំពេញដោយគោរពតាមទ្រឹស្តីអំពីភាពគ្រប់គ្រាន់នៃកិច្ចស៊ើបសួរ ប៉ុន្តែការចេញដីកាចាប់ខ្លួនឈ្មោះ ---- ភេទស្រី ក្នុងសំណុំរឿងនេះ ពុំមែនជាវិធានការចាំបាច់ឡើយ ព្រោះថាឈ្មោះ ---- បានចូលមកឆ្លើយបំភ្លឺនៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួររួចហើយ នៅថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ដូច្នេះគប្បីតុលាការពិចារណា បញ្ឈប់ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន ឈ្មោះ ---- តាមអំណាចសាលក្រមនេះ។

-វត្ថុតាងដែលចាប់យករួមមាន: អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណឈ្មោះ ---- និងឈ្មោះ ---- ចំនួន ០២សន្លឹក (មនុស្សតែមួយ), លិខិតឆ្លងដែនឈ្មោះ ---- ចំនួន ០១ ក្បាល, បណ្ណបើកបរមានឈ្មោះ ---- ចំនួន ០១ សន្លឹក និងទូរស័ព្ទដៃម៉ាក HAUWEI ពណ៌ប្រាក់ចំនួន០១គ្រឿង គប្បីតុលាការប្រគល់ឲ្យម្ចាស់ដើមវិញ ។

-ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ ---- និងឈ្មោះ ---- ដែលមានលោក សុខ អួង ជាមេធាវីការពារសិទ្ធិ បានទាមទារសំណងជម្ងឺចិត្តចំនួន ៥០,០០០ (ប្រាំម៉ឺន) ដុល្លារអាមេរិក តុលាការមិនអាចសម្រេចជូនបានទេ ព្រោះថាឈ្មោះ ---- និងឈ្មោះ ---- មិនមានកំហុសដែលធ្វើឲ្យមានព្យសនកម្មកើតឡើងឡើយ ។

<u>ហេតុដូច្នេះ សាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ</u>

<u>សម្រេច</u> ៖

១- **<u>ឲ្យរួចផុតពីបទចោទលើឈ្មោះ</u>** ៖

ក-ឈ្មោះ ---- ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ(សាវតាជាតិដូចខាងលើ) **ពីបទ: រំលោភលើទំនុកចិត្ត** ប្រព្រឹត្តនៅភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា៣៩១ និងមាត្រា ៣៩២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

ខ-ឈ្មោះ ---- ភេទស្រី អាយុ៤៦ឆ្នាំ ជាតិ ខ្មែរ(សាវតាជាតិដូចខាងលើ) **ពីបទ: សមគំនិតក្នុងអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្ត** ប្រព្រឹត្តនៅភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ២៩, មាត្រា៣៩១ និងមាត្រា ៣៩២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

២- <u>បញ្ឈប់</u>ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន លើឈ្មោះ ---- លេខ: ០០៥៣ស/ព្រទ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែមករា ឆ្នាំ ២០២០ ចាប់ពីពេលនេះតទៅ ។

៣- **<u>វត្ថុតាងដែលចាប់យករួមមាន:</u>** អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណឈ្មោះ ---- និងឈ្មោះ ---- ចំនួន ០២សន្លឹក(មនុស្សតែមួយ), លិខិតឆ្លងដែនឈ្មោះ ---- ចំនួន០១ក្បាល, បណ្ណបើកបរមានឈ្មោះ:

_ _ ... _ ចំនួន ០១ សន្លឹក និងទូរស័ព្ទដៃម៉ាក HAUWEI ព៌ណប្រាក់ចំនួន០១គ្រឿង ត្រូវប្រគល់ឲ្យម្ចាស់ដើមវិញ ចាប់ពីថ្ងៃប្រកាសសាលក្រមនេះតទៅ ។

៤- <u>សាលក្រម</u>នេះជំនុំជម្រះ នៅថ្ងៃទី២៦ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២០ និងប្រកាសជាសាធារណៈ នៅថ្ងៃទី២៤ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២០ ចំពោះមុខដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ _ _ _ _ _ កំបាំងមុខដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឈ្មោះ _ _ _ _ _ _ _ _ , ជនជាប់ចោទឈ្មោះ _ _ _ និងឈ្មោះ _ _ _ _ ទុកសិទ្ធិទាស់ និងប្តឹង ឧទ្ធរណ៍ តាមកំណត់ច្បាប់ ។

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ

ហត្ថលេខា និងត្រា ឯក ថាវី

ចៅក្រមជំនុំជម្រះ

ហត្ថលេខា និងត្រា ឃន សុភល

បានឃើញ

ប្រធានសាលាដំបូង

ឃន សុភល

បានចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម

ថ្ងៃសុក្រ ៣កើត ខែពិសាខ ឆ្នាំជូត ឯកស័ក ពុធសករាជ ២៥៦២

ឧត្តរមានជ័យ ថ្ងៃទី ២៤ ខែ មេសា ឆ្នាំ២០២០

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ

ឯក_ថាវី

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អយ្យការអម
សាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ
លេខ ..020....... ដប.ចខ

ដីកាបញ្ជាឲ្យចូលខ្លួន[១]

យើង ព្រះរាជអាជ្ញា នៃអយ្យការអមសាលាដំបូង ខេត្តឧត្តរមានជ័យ។

បានឃើញមាត្រា ១១៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលប្រកាសឲ្យប្រើប្រាស់តាមព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៨០៧/០២៤ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧។

-បានឃើញរបាយការណ៍លេខ ០២៩/១៩ រ.ប.ក ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ របស់ស្នងការដ្ឋាននគរបាលខេត្តឧត្តរមានជ័យ ផែនការងារនគរបាលព្រហ្មទណ្ឌ ការិយាល័យនគរបាលព្រហ្មទណ្ឌកំរិតស្រាល។

យល់ឃើញថា

-ជនជាប់សង្ស័យឈ្មោះ ហៅ ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ មុខរបរ លក់ដូរ សញ្ជាតិខ្មែរ ទីកន្លែងកំណើតភូមិក្រសាំង ឃុំសំឡាញ ស្រុកអង្គរជ័យ ខេត្តកំពត ទីលំនៅបច្ចុប្បន្នភូមិក្រសាំង ឃុំចំប៉ី ស្រុកអង្គរជ័យ ខេត្តកំពត ប្ដីឈ្មោះ រៀង មានកូន០៣នាក់ ឪពុកឈ្មោះ (......) ម្ដាយឈ្មោះ (.......)។

-បានប្រព្រឹត្តអំពើ រំលោភលើទំនុកចិត្ត និងកំហែងយក តាមមាត្រា៣៩១,មាត្រា៣៩២,មាត្រា៣៦៣ និងមាត្រា៣៦៤ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ នៅចំណុចខេត្តឧត្តរមានជ័យ នៅឆ្នាំ២០១៩ ។

បញ្ជា

១. ឲ្យចូលខ្លួនឈ្មោះ ហៅ ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្នភូមិក្រសាំង ឃុំចំប៉ី ស្រុកអង្គរជ័យ ខេត្តកំពត[២] ចូលទៅបង្ហាញខ្លួននៅស្នងការដ្ឋាននគរបាលខេត្តឧត្តរមានជ័យ ឲ្យបានមុនថ្ងៃទី០៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ ដើម្បីសាកសួរពីរឿង រំលោភលើទំនុកចិត្ត និងកំហែងយក។

២. បង្គាប់មក លោកស្នងការនគរបាលខេត្តឧត្តរមានជ័យ ចាត់ចែងអនុវត្តដីកានេះឲ្យបានសម្រេច។

៣. ដីកានេះមានអានុភាពអនុវត្តរយៈពេល០១ខែ គិតចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ។

ថ្ងៃអង្គារ ៨កើត ខែកត្តិក ឆ្នាំកុរ ឯកស័ក ព.ស.២៥៦៣
ឧត្តរមានជ័យ,ថ្ងៃទី០៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩
ព្រះរាជអាជ្ញា

កុយ ភាន់យ៉ា

---

(១) អនុលោមតាមមាត្រា១១៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ បញ្ជាឲ្យចូលខ្លួន អនុញ្ញាតឲ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ប្រើប្រាស់កម្លាំងសាធារណៈដើម្បីបង្ខំបុគ្គលនោះឲ្យចូលខ្លួន។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អយ្យការអម

សាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខៈ ២៧៨

ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩

កំណត់ហេតុសួរចម្លើយ

ឆ្នាំពីរពាន់ដប់ប្រាំបួន ខែវិច្ឆិកា ថ្ងៃទីដប់ វេលាម៉ោងពីរ និងសាមសិបនាទីរសៀល ។

យើង _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ ព្រះរាជអាជ្ញារង អមសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ មានលោក _ _ _ _ _ _ ជាក្រឡាបញ្ជីអមផង បានស្តាប់ចម្លើយឈ្មោះ _ _ _ ជា ជនសង្ស័យ ដោយមានលោកមេធាវី _ _ _ _ .ជាអ្នកការពារចូលរួមជាមួយ ។

សួរ-ឆ្លើយៈ នាងខ្ញុំឈ្មោះ _ _ _ _ ភេទស្រី អាយុ៦០ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ មុខរបរ លក់ដូរ ទីកន្លែងកំណើតនៅភូមិក្រសាំង ឃុំសំលាញ់ ស្រុកអង្គរជ័យ ខេត្តកំពត សាសនាព្រះពុទ្ធ ទីលំនៅសព្វថ្ងៃនៅភូមិគិរីមង្គល សង្កាត់អូរស្មាច់ ក្រុងសំរោង ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ប្តីឈ្មោះ _ _ _ _ _ មានកូន៣នាក់ ឪពុកឈ្មោះ _ _ _ (ស) ម្តាយឈ្មោះ _ _ _ _ (ស) ទោសពីមុន គ្មាន កម្រិតវប្បធម៌ មិនចេះអក្សរ ។

សួរ-ឆ្លើយៈ សមត្ថកិច្ចបានឃាត់ខ្លួននាងខ្ញុំ នៅថ្ងៃទី០៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ វេលាម៉ោង១០ព្រឹក សមត្ថកិច្ចឃាត់ខ្លួននាងខ្ញុំ មិនបានប្រាប់មូលហេតុការឃាត់ខ្លួននោះឡើយ ។

សួរ-ឆ្លើយៈ ចំពោះចម្លើយដែលនាងខ្ញុំ បានឆ្លើយ នៅចំពោះមុខសមត្ថកិច្ចនាងខ្ញុំ សូមរក្សាទុកដដែលដោយមិនមានការកែប្រែនោះទេ ។ មុនដំបូងឡើយឈ្មោះ _ _ _ និងនាងខ្ញុំជាអ្នកស្គាល់រាប់អានគ្នា បានបបួលនាងខ្ញុំទិញដីនៅម្តុំភូមិជប់គគី ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ទំហំ៥ហិចតា ប៉ុន្តែគ្មានលទ្ធភាពនាងខ្ញុំក៏មិនបានទិញដីនោះឡើយ លុះក្រោយមករំលងបានបីទៅបួនខែ នៅឆ្នាំមិនចាំឈ្មោះ _ _ _ _ _ _ បានលក់ដីខាងលើនេះមកឱ្យនាងខ្ញុំវិញក្នុងតំលៃ២៥០ ០០០ដុល្លា ដោយមិនបានធ្វើការកក់ប្រាក់ ឫធ្វើកិច្ចសន្យាលក់ទិញដីជាមួយគ្នានោះទេ ដោយឈ្មោះ _ _ _ ឱ្យនាងខ្ញុំមកទិញដីទើបនាងខ្ញុំទិញដីនោះតែម្តងទៅ ។ ពេលដែលនាងខ្ញុំប្រគល់ប្រាក់ថ្លៃទិញដីនោះគឺប្រគល់នៅក្នុងឡាន ជាមួយនិងឈ្មោះ _ _ _ _ _ តែម្តងដោយគ្មានសាក្សីនោះទេ ។

សួរ-ឆ្លើយៈ ក្រោយពីពេលដែលឈ្មោះ _ _ _ _ _ _ បានលក់ដីឱ្យនាងខ្ញុំហើយបានធ្វើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធកាន់កាប់ដីមកឱ្យនាងខ្ញុំ តែពេលនោះឱ្យអាជ្ញាធរភូមិ ឃុំ ស្រុក មិនបានចុះហត្ថលេខាលើដីដែលនាងខ្ញុំនិងឈ្មោះ _ _ _ _ _ លក់ទិញនោះទេ ព្រោះដោយគាត់បានអះអាងថា ដីនៅតំបន់នោះ គឺបានហាមឃាត់មិនឱ្យលក់ទិញរឺដោះដូរនោះទេ ។ បន្ទាប់នាងខ្ញុំបានយកឯកសារដែលផ្តិតមេដៃនោះ ប្រគល់ជូនឯកឧត្តម _ _ _ ដើម្បីរក្សាទុកលុះក្រោយមកពេលគាត់ផ្លាស់ចេញ លោក _ _ _ _ _ បានយកឯកសារនោះមកឱ្យនាងខ្ញុំ ហើយពេលនោះនាងខ្ញុំបានយកទៅធ្វើប្លង់រឹងវិញ្ញាបនបត្រសម្គាល់ម្ចាស់អចលវត្ថុលេខៈ ២២០២០១១៤-០០០៣ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ របស់មន្ទីររៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម សំណង់ និងសុរិយោដី ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ។

សួរ-ឆ្លើយ: [illegible] ៧៨ ០០០ ០០០([illegible]
លាន)បាត នៅក្រុងបាត់ដំបង ខេត្តបាត់ដំបង ដោយមានឈ្មោះ _ _ ភេទស្រី ប្រហែល៤០ឆ្នាំ រស់នៅក្រុងសំរោង ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ជាអ្នកជូនទៅបញ្ជាំ ហើយបានធានាបន្ថែមទៀត ។

សួរ-ឆ្លើយ: សំនូមពរសុំឲ្យលោកស្រីព្រះរាជអាជ្ញារង ជួយឱ្យនាងខ្ញុំបានត្រលប់ទៅផ្ទះវិញផង ។

បញ្ចប់កំណត់ហេតុនៅវេលាបី និងម្ភៃនាទីរសៀល នាថ្ងៃទីខែឆ្នាំដដែល បានអានឲ្យស្ដាប់សាម៉ីខ្លួនឆ្លើយថាត្រឹមត្រូវ ហើយបានសុខចិត្តចុះហត្ថលេខា ឬផ្ដិតមេដៃស្ដាំជាមួយយើង ។

អ្នកឆ្លើយ **មេធាវី** **ក្រឡាបញ្ជី** **ព្រះរាជអាជ្ញារង**

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អយ្យការអមសាលាដំបូង

ខេត្តឧត្តរមានជ័យ

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ: ២៧៨

ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩

លេខ: ....១៨៥....ដសបស

ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ

យើង _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ។

-បានឃើញពាក្យបណ្តឹងលេខ: ០៣១ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៩ របស់ស្នងការនគរបាលខេត្តឧត្តរមានជ័យ ។

ក្រោយពីបានពិនិត្យឯកសារខាងលើ

យល់ឃើញថា មានតម្រុយសន្មតបានថា៖

១-ឈ្មោះ _ _ _ ភេទស្រី អាយុ ៥៩ ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ ទីកន្លែងកំណើតភូមិក្រសាំង ឃុំសំលាញ់ ស្រុកអង្គជ័យ ខេត្តកំពត ទីលំនៅបច្ចុប្បន្នភូមិអូរស្មាច់ សង្កាត់អូរស្មាច់ ក្រុងសំរោង ខេត្តឧត្តរមានជ័យ មុខរបរ លក់ដូរ ប្តីឈ្មោះ _ _ _ _ _ _ មានកូន ០៣នាក់ ឪពុកឈ្មោះ _ _ _ _ "ស" ម្តាយឈ្មោះ _ _ _ _ "ស" ទោសពីមុនគ្មាន កំរិតវប្បធម៌ គ្មាន ទោសពីមុនគ្មាន។

បានប្រព្រឹត្តដូចតទៅ: កាលពីឆ្នាំ ២០១២ រហូតមកដល់ថ្ងៃទី ១៦ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៩ មានករណី រំលោភលើទំនុកចិត្ត ប្រព្រឹត្តនៅភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ដែលបង្កឡើងដោយជនសង្ស័យឈ្មោះ_ _ _ _ ភេទស្រី អាយុ ៥៩ ឆ្នាំ ។ ដោយដំបូងឡើងជនរងគ្រោះឈ្មោះ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ ជាជនជាតិថៃបានទិញដីនៅមួយកន្លែងនៅភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ដែលមានទទឹង ១០០ម៉ែត្រ និងបណ្តោយ ៥០០ម៉ែត្រ ។ ក្រោយមកភាគីថៃបានឲ្យឈ្មោះ _ _ _ _ ឈរឈ្មោះជំនួសវិញ ក្រោយពីផ្តិតមេដៃធ្វើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិរួច ក៏យកទៅចុះហត្ថលេខាភូមិឃុំ ហើយឯកសារទុកនៅឈ្មោះ _ _ _ _ ។ ក្រោយមកឈ្មោះ _ _ _ _មិនបានយកឯកសារទៅឲ្យខាងភាគីថៃទេ បែរជាលួចយកទៅធ្វើប្លង់រឹង និងបានយកទៅដាក់បញ្ចាំជាប្រាក់ចំនួន ១៥.០០០.០០០ បាត ។ បន្ទាប់មកខាងភាគីថៃដឹង និងបានឲ្យឈ្មោះ _ _ _ _ យកប្លង់និងផ្ទេរសិទ្ធិឲ្យឈ្មោះ _ _ _ _ _ វិញ ប៉ុន្តែឈ្មោះ _ _ _ ព្យាយាមគេចមិនដោះស្រាយ ។

អំពើខាងលើជាបទល្មើស: រំលោភលើទំនុកចិត្ត ប្រព្រឹត្តភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ កាលពីឆ្នាំ ២០១១ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលបញ្ញត្តិផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា <u>៣៩១.៣៩២</u> នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។

សម្រេច ៖

បើកការស៊ើបសួរលើអង្គហេតុខាងលើ និងស្នើសុំ៖

☑ ដាក់អោយស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យលើ:

ឈ្មោះ _ _ _ ភេទស្រី អាយុ ៥៩ឆ្នាំ ។

ពីបទ: រំលោភលើទំនុកចិត្ត។

☐ដាក់អោយស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ.................................

☑ដាក់អោយស្ថិតនៅក្រោមការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន:លើឈ្មោះខាងលើ

-ដើម្បីបញ្ចប់បទល្មើស ឬបង្ការបទល្មើសកុំអោយកើតមានសារជាថ្មី។

-ដើម្បីរារាំងកុំអោយមានការគាបសង្កត់លើសាក្សី ឬជនរងគ្រោះ ឬដើម្បីរារាំងកុំអោយមានការត្រូវរូវគ្នារវាងជនត្រូវចោទ និង អ្នកសមគំនិត។

-ដើម្បីរក្សាភស្តុតាង ឬតម្រុយជាសម្ភារ:។

-ដើម្បីធានារក្សាជនត្រូវចោទទុកជូនតុលាការចាត់ការតាមនីតិវិធី។

-ដើម្បីធានារក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណ:កុំអោយមានការច្របូកច្របល់ដែលបណ្តាលមកពីបទល្មើស។

ថ្ងៃអាទិត្យ ១៤កើត ខែកត្តិក ឆ្នាំកុរ ឯកស័ក ពស២៥៦៣

ធ្វើនៅឧត្តរមានជ័យ ថ្ងៃទី ១០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៩

តំណាងអយ្យការ

[illegible]

[illegible]

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អយ្យការអម

សាលាដំបូង ខេត្តឧត្ដរមានជ័យ

លេខ : ០១៧ ដសសា

ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរ

យើង _ _ _ _ _ _ _ _ _ ព្រះរាជអាជ្ញារងអមសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ

-បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ: ២៧៨ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ របស់តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ ។

-បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខ: ១៨៥ អ.យ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ របស់តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ ។

-បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ: ១៧៨ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ។

-បានឃើញលិខិតជូនព័ត៌មានអំពីការបញ្ចប់ការស៊ើបសួរលេខ: ០២៨ តព្រ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែមករា ឆ្នាំ២០២០ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ ។

-បានឃើញដីកាបញ្ជូនសំណុំរឿងឲ្យពិនិត្យលេខ: ០១៥ ត.ព្រ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែមករា ឆ្នាំ២០២០ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ ។

ក្រោយពីបានពិនិត្យសំណុំរឿងចប់សព្វគ្រប់

ឃើញថា:

១. ឈ្មោះ _ _ _ _ ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ មុខរបរ លក់ដូរ ទីកន្លែងកំណើតនៅភូមិក្រសាំង ឃុំសំលាញ់ ស្រុកអង្គរជ័យ ខេត្តកំពត សាសនាព្រះពុទ្ធ ទីលំនៅសព្វថ្ងៃនៅភូមិអូរស្មាច់ សង្កាត់អូរស្មាច់ ក្រុងសំរោង ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ប្ដីឈ្មោះ _ _ _ _ _ មានកូន៣នាក់ ឪពុកឈ្មោះ _ _ _ (ស) ម្ដាយឈ្មោះ _ _ _ _ _ (ស) ទោសពីមុន គ្មាន កម្រិតវប្បធម៌ មិនចេះអក្សរ ។

២. ឈ្មោះ _ _ _ _ _ ភេទស្រី អាយុ៤៦ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ មុខរបរ លក់ដូរ ទីកន្លែងកំណើតនៅភូមិច្បារអំពៅ សង្កាត់ច្បារអំពៅ ខណ្ឌច្បារអំពៅ រាជធានីភ្នំពេញ សាសនាព្រះពុទ្ធ ទីលំនៅសព្វថ្ងៃនៅភូមិអូរស្មាច់ សង្កាត់អូរស្មាច់ ក្រុងសំរោង ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ប្ដីឈ្មោះ _ _ _ _ _ មានកូន......នាក់ ឪពុកឈ្មោះ _ _ _ _ (រ) ម្ដាយឈ្មោះ _ _ _ _ (ស) ទោសពីមុន គ្មាន កម្រិតវប្បធម៌ ...... ។

ត្រូវបានដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យពីបទ: **រំលោភលើទំនុកចិត្ត** និងសមគំនិតក្នុងអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្ត ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ

កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលបញ្ញត្តិផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា២៩ មាត្រា៣៩១ និងមាត្រា៣៩២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

បានប្រព្រឹត្តដូចតទៅ៖ កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ មានករណីរំលោភលើទំនុកចិត្ត និងសមគំនិតក្នុងអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្ត ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចភូមិដប់គតីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ដែលបង្កឡើងជនសង្ស័យឈ្មោះ_____ ភេទប្រុស អាយុ៥៩ឆ្នាំ ដោយដំបូងឡើយជនរងគ្រោះឈ្មោះ _________ ជាជនជាតិថៃបានទិញដីមួយកន្លែងនៅភូមិដប់គតីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ មានទទឹង១០០ម៉ែត្រ និងបណ្តោយ៥០០ម៉ែត្រ ។ ក្រោយមកភាគីថៃបានឱ្យឈ្មោះ _____ ឈរឈ្មោះជំនួសវិញ ក្រោយពីផ្តិតមេដៃធ្វើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិរួច ក៏បានយកចុះហត្ថលេខាភូមិឃុំ ហើយឯកសារទុកនៅឈ្មោះ _____ ។ ក្រោយមកឈ្មោះ_____ មិនបានយកឯកសារទៅឱ្យភាគីថៃទេ បែរជាលួចយកទៅធ្វើប្លង់រឹង និងបានយកទៅដាក់បញ្ចាំឱ្យឈ្មោះ_____ ភេទស្រី អាយុ៤៦ឆ្នាំ ជាប្រាក់ចំនួន១៥ ០០០ ០០០(ដប់ប្រាំលាន)បាត ។ បន្ទាប់មកភាគីថៃដឹង បានឱ្យឈ្មោះ_____ យកប្លង់ និងផ្ទេរសិទ្ធិឱ្យឈ្មោះ_____ វិញ ប៉ុន្តែឈ្មោះ_____ ព្យាយាមគេចមិនដោះស្រាយ ។

ឃ្លាំងឃើញប្រាយការណ៍ ឬ កំណត់ហេតុផ្សេងៗទៀត

១/ ដំណាក់កាលនគរបាលយុត្តិធម៌:

-កំណត់ហេតុបណ្តឹងរបស់ឈ្មោះ _____ ភេទប្រុស អាយុ៤៥ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ។

-កំណត់ហេតុស្តាប់ការបំភ្លឺឈ្មោះ _____ ភេទប្រុស អាយុ៤៥ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ បានឆ្លើយថា: ឈ្មោះ _________ និងឈ្មោះ_________ នៅឆ្នាំ២០១២ បានទិញដីនៅម្តុំដប់គតីខាងលិច ចំនួន៥ហិចតា ក្រោយមកនៅឆ្នាំ២០១៤ ឈ្មោះ ________ បានឱ្យឈ្មោះ _____ និងឈ្មោះ _______ ផ្ទេរសិទ្ធិដីខាងលើឱ្យទៅឈ្មោះ _____ ជាអ្នកកាន់កាប់ជំនួសវិញ ក្រោយមកបានយកឯកសារទៅផ្ទះមេភូមិចុះហត្ថលេខា តែផ្អាកសិនដោយសារថ្នាក់លើផ្អាកទិញលក់ដីតំបន់នោះក្រោយ ហើយបានឱ្យឈ្មោះ_____ យកឯកសារប្រគល់ជូនម្ចាស់ដើមវិញ តែគាត់មិនបានប្រគល់ជូននោះទេ ហើយបានទៅលួចធ្វើប្លង់រឹងបន្ថែមទៀតផង។ រហូតដល់ភាគីថៃមកលក់ខាងលើនេះទើបដឹងថា ឈ្មោះ_____ បានលួចធ្វើប្លង់ដីហើយបានយកទៅបញ្ចាំឱ្យគេទៀត ។

-កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយឈ្មោះ _____ ភេទប្រុស អាយុ៤៤ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩។

-កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយឈ្មោះ _____ ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ បានឆ្លើយថា: នៅឆ្នាំ២០១៤ មានឈ្មោះ_____ បានលក់ដីមកឱ្យខ្លួនក្នុងតំលៃ២៥០ ០០០ដុល្លា ដោយមានលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិហើយឈ្មោះ_______ និងឈ្មោះ _________ បានទៅផ្តិតមេដៃផ្ទះមេភូមិផ្ទេរសិទ្ធិដីចំនួន៥ហិចតា ដោយមេភូមិប្រាប់ថាមិនអីទេមានតែស្នាមមេដៃប៉ុណ្ណឹងបានហើយ ចំណែកហត្ថលេខាចាំពេលក្រោយ រួចខ្លួនបានទុកឯកសារនោះ រួចក្រោយមកឈ្មោះ _____ បានហៅខ្លួនទៅជួបនិងបានយកឯកសារនោះទុក ពេលដែលឈ្មោះ ___ បានប្តូរចេញពីខេត្តឧត្តរមានជ័យ ស្រាប់តែមានឈ្មោះ:

[redacted] បានយកឯកសារមកឱ្យខ្លួនរត់ការធ្វើប្លង់ ក្រោយមកបានយកប្លង់នោះទៅបញ្ចាំឱ្យគេចំនួន ៥០០ ០០០ដុល្លារ ។

២/ ដំណាក់កាលអយ្យការ:

-កំណត់ហេតុសួរចម្លើយជនសង្ស័យឈ្មោះ [redacted] ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៩ បានឆ្លើយថា: មានឈ្មោះ[redacted] បានបបួលខ្លួនទៅទិញដីនៅម្តុំជប់គគីចំនួន៥ហិចតា តែគ្មានលទ្ធភាពក៏មិនបានទិញនោះទេ ក្រោយមកមានឈ្មោះ [redacted] បានលក់ដីខាងលើនេះមកឱ្យនាងខ្ញុំ ហើយបានធ្វើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិ តែអាជ្ញាធរមិនបានចុះហត្ថលេខានោះទេ បន្ទាប់មកស្រាប់តែលោក [redacted] បានផ្លាស់ប្តូរចេញពីខេត្តឧត្តរមានជ័យ លោក [redacted] បានហៅខ្លួនទៅយកប្លង់រឹងលើដីខាងលើនេះ ។

-កំណត់ហេតុទទួលវត្ថុចាប់យកលេខ: ១០៤ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ។

៣/ ដំណាក់កាលចៅក្រមស៊ើបសួរ

-កំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ៤៥ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ បានឆ្លើយថា: ខ្លួនមិនបានផ្ទេរសិទ្ធិលើការកាន់កាប់ដីចំនួន៥ហិចតាឱ្យទៅឈ្មោះ [redacted] នោះទេ ដោយពេលនោះគ្រាន់តែផ្ទេរឱ្យគាត់តំណាងឱ្យតែប៉ុណ្ណោះ ដោយគ្មានអាជ្ញាធរចុះហត្ថលេខាលើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិនោះខ្លួនបានឱ្យឈ្មោះ[redacted] យកឯកសារនោះទៅឱ្យឈ្មោះ[redacted]វិញ ។ ក្រោយមកមានឈ្មោះ [redacted] ចង់ទិញដីចំនួន៥ហិចតាខាងលើនេះ ខ្លួនក៏បានយកលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិ(ប្លង់ទន់) ឱ្យទៅគេមើល ស្រាប់តែឈ្មោះ [redacted] ទៅឆែកប្លង់នៅសុរិយោដី ស្រាប់តែដីខាងលើនេះជាកម្មសិទ្ធិរបស់ឈ្មោះ[redacted] ទៅវិញ ។ ដីខាងលើនេះខ្លួនមិនបានលក់ឱ្យទៅឈ្មោះ [redacted] នោះទេ គ្រាន់តែឱ្យឈរឈ្មោះជាតំណាងតែប៉ុណ្ណោះ ។

-កំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ [redacted] ភេទស្រី អាយុ៥៦ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ។

-កំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ៥១ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ។

-កំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ៤៣ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី១២ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ ។

-កំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ៥៤ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ ។

-កំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ៥៣ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ បានឆ្លើយថា: ខ្លួនបានឃើញឈ្មោះ [redacted] ផ្តិតមេដៃផ្ទេរសិទ្ធិឱ្យទៅឈ្មោះ [redacted] តែមិនឃើញឈ្មោះ[redacted] ឱ្យប្រាក់ទៅឈ្មោះ [redacted] វិញនោះទេ ដោយឈ្មោះ [redacted] គ្រាន់តែឈរឈ្មោះ ឱ្យក្រុមហ៊ុនថៃតែប៉ុណ្ណោះ ។

-កំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ៥២ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ ។

-កំណត់ហេតុស្ដីពីការស្ដាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ ---- ភេទប្រុស អាយុ៥៤ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ ។

-កំណត់ហេតុស្ដីពីការស្ដាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ ---- ភេទប្រុស អាយុ៥២ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ ។

-កំណត់ហេតុស្ដីពីការស្ដាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ --- ភេទប្រុស អាយុ៦៣ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ។

-កំណត់ហេតុស្ដីពីការស្ដាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ ---- ភេទស្រី អាយុ៤៦ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ។

-កំណត់ហេតុស្ដីពីការស្ដាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ ---- ភេទប្រុស អាយុ៥៨ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ។

-កំណត់ហេតុស្ដីពីការសួរចម្លើយជនត្រូវចោទឈ្មោះ --- ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ បានឆ្លើយថា: ខ្លួនបានយកឯកសារដែលគេផ្ទេរ ទៅធ្វើប្លង់ដីពិតប្រាកដមែន តាំងពីផ្ទេរសិទ្ធិហើយមកខ្លួនបានយកឯកសារទៅជួបលោក ---- ហើយគាត់ប្រាប់ថាធ្វើប្លង់មិនទាន់បាននោះទេ ក្រោយពេលលោក --- ត្រូវបានគេដកពីតំណែង ខ្លួនចាប់ផ្ដើមធ្វើប្លង់ដីថ្មីវិញ ពេលធ្វើប្លង់បានក៏យកទៅដាក់បញ្ចាំឱ្យគេសម្រាប់យកប្រាក់ ។

-កំណត់ហេតុស្ដីពីការសួរចម្លើយជនត្រូវចោទឈ្មោះ ---- ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ បានឆ្លើយថា: ខ្លួនបានទិញដីពីឈ្មោះ ------ លើដីទំហំ៥ហិចតា ក្នុងតំលៃ២៥០ ០០០ដុល្លា ដោយបានប្រគល់ប្រាក់ឱ្យគាត់តែម្ដង ហើយពេលទិញនោះខ្លួនមិនបានដឹងថាមេភូមិ មេឃុំ ធ្វើកិច្ចសន្យាទិញលក់អីអត់នោះទេ ចំពោះឈ្មោះ ------ ថាខ្លួនបានប្រគល់ឯកសារឱ្យគាត់វិញនោះគឺមិនពិតនោះទេ ព្រោះខ្លួនមិនដែលបានប្រគល់ឯកសាអ្វីនោះទេ ។ ក្រោយមកនាងខ្ញុំបានទៅជួបលោក ដើម្បីពិនិត្យឯកសារសម្រាប់ធ្វើការផ្ទេរសិទ្ធិ ក្រោយមកគាត់ប្រាប់ថាអាចផ្ទេរសិទ្ធិជាជនជាតិខ្មែរ ។

-ដីកាសម្រេចឲ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នលេខ: ១៤៣ ត.ព្រ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩។

-ដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នលេខ: ១៤៤ ត.ព្រ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ។

-ដីកាសម្រេចមិនអនុញ្ញាតឱ្យនៅក្រៅឃុំជាបណ្ដោះអាសន្នលេខ: ០០៤ ព្រ.ទ ចុះថ្ងៃទី០៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៩ ។

-សាលដីកាព្រហ្មទណ្ឌលេខ: ០៥ "ក្រ.VII.ភ.ស" ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមករា ឆ្នាំ២០២០ របស់សាលាឧទ្ធរណ៍ភ្នំពេញ ។

-ឯកសារផ្សេងៗ ដែលមានក្នុងសំណុំរឿង ។

<u>យល់ឃើញថា</u>

-នៅឆ្នាំ២០១២ រហូតមកដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ ពិតជាមានអំពើ រំលោភលើទំនុកចិត្ត និងសមគំនិតក្នុងអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្ត ប្រព្រឹត្តនៅភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ពិតប្រាកដមែន ដែលប្រព្រឹត្តដោយជនត្រូវចោទឈ្មោះ ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ បានធ្វើ

សកម្មភាពលួចទៅធ្វើប្លង់ដីទំហំ៥ហិចតា ដែលដីនេះគឺមានម្ចាស់កម្មសិទ្ធិឈ្មោះ ------ ហើយបានយកទៅដាក់បញ្ចាំឱ្យឈ្មោះ កែវ រិន ជា ភេទស្រី អាយុ៤៦ឆ្នាំ ដើម្បីយកប្រាក់ ។

-ឆ្លងតាមចម្លើយរបស់ជនត្រូវចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សាក្សី និងឯកសារនានា មានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នាដែលយើងអាចបញ្ជាក់បានថា ---- ដំបូងឡើយគ្រាន់តែជាអ្នកតំណាងឱ្យឈ្មោះ ----- ក្នុងការមើលថែរក្សាដីចំនួន៥ហិចតា ដោយអ្នកទាំងពីរមិនលក់ដូរនោះទេ ក្រោយពេលដែលមានលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិហើយក៏មិនបានចុះហត្ថលេខាដោយអាជ្ញាធរនោះដែរ ដោយលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិទាំងនោះឈ្មោះ ---- បានប្រគល់ជូនទៅម្ចាស់ដើមវិញទាំងអស់ លុះក្រោយមកស្រាប់តែឈ្មោះ ------ ត្រូវការលក់ដីហើយបានឱ្យគេទៅពិនិត្យមើលបញ្ជីឈ្មោះដីក្នុងមន្ទីររៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ស្រាប់តែដីចំនួន៥ហិចតាខាងលើនេះមានម្ចាស់កម្មសិទ្ធិឈ្មោះ ---- ដែលខ្លួនបានផ្ទេរឱ្យតំណាងមើលដីលើកមុនទៅវិញ ។ ទន្ទឹមនិងនេះផងដែរ បើយោងតាមចម្លើយរបស់ឈ្មោះ ---- បានឆ្លើយបដិសេធគ្រប់តំណាក់កាលនៃនីតិវិធីក៏មិនអាចរួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌបានដែរ បើផ្អែកតាមចម្លើយរបស់សាក្សីបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថាឈ្មោះ ----គ្រាន់តែតំណាងឱ្យឈ្មោះ ------ ក្នុងការមើលថែរក្សាដីតែប៉ុណ្ណោះ មិនមានសិទ្ធិលក់ រឺបញ្ចាំដីចំនួន៥ហិចតានោះទេ តែផ្ទុយទៅវិញឈ្មោះ --- បានយកលិខិតដែលអាជ្ញាធរមិនបានចុះហត្ថលេខាទៅលួចធ្វើប្លង់រឹងលើដីចំនួន៥ហិចតាខាងលើនេះ ទៅវិញហើយបានយកទៅដាក់បញ្ចាំឱ្យទៅឈ្មោះ ---- យកប្រាក់បន្ថែមទៀតផង ។ ចំនែកឈ្មោះ ----- តុលាការបានធ្វើការកោះហៅចូលតាមនីតិវិធីស្រាប់តែជននេះមិនចូលខ្លួនមកនោះទេ ដោយបានគេចវេសនូវទង្វើដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្តទៅវិញ ។

-អំពើរបស់ជនត្រូវចោទ បង្ហាញឲ្យឃើញពីចេតនាទុច្ចរិត ដោយបានដឹងថាអំពើរបស់ខ្លួនជាអំពើខុសច្បាប់ តែខ្លួននៅតែប្រព្រឹត្តដោយមានចេតនាបំពានលើច្បាប់ ប៉ះពាល់ដល់ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អ្នកដទៃ បង្កឲ្យមានការប៉ះពាល់ដល់របៀបរៀបរយសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និងសន្តិសុខសង្គម ដែលច្បាប់បានហាមឃាត់ និងតម្រូវឲ្យផ្តន្ទាទោស ។

-មានភស្តុតាង និងធាតុផ្សំបទល្មើសគ្រប់គ្រាន់លើជនត្រូវចោទឈ្មោះ --- ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ និងឈ្មោះ ---- ភេទស្រី អាយុ៤៦ឆ្នាំ ពីបទៈ **រំលោភលើទំនុកចិត្ត និងសមគំនិតក្នុងអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្ត** បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលបញ្ញត្តិផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា<u>២៩</u> មាត្រា <u>៣៩១</u> និងមាត្រា<u>៣៩២</u> នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ ។

-ក្រោយពីការស៊ើបសួរត្រូវបានបញ្ចប់ ផ្អែកតាមសំអាងហេតុនិងយោងសំអាងច្បាប់ខាងលើ ឃើញថាអំពើរបស់ជនត្រូវចោទបំពេញលក្ខខណ្ឌនូវធាតុផ្សំ នៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលតំណាងអយ្យការអាចធ្វើសច្ចធារណ៍លើការចោទប្រកាន់ពីបទចោទខាងលើ ។

<u>**ហេតុដូច្នេះសម្រេច**</u>

ប្តឹងសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេច៖

☑-បញ្ជូនជនត្រូវចោទលើ

១. ឈ្មោះ . _ _ ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ

ពីបទ: **រំលោភលើទំនុកចិត្ត** តាមមាត្រា ៣៩១ និងមាត្រា៣៩២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ **ទៅតុលាការជំនុំជម្រះ** ។

២.ឈ្មោះ _ _ _ ភេទស្រី អាយុ៤៦ឆ្នាំ

ពីបទ: **សមគំនិតក្នុងអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្ត** តាមមាត្រា<u>២៩</u> មាត្រា <u>៣៩១</u> និងមាត្រា<u>៣៩២</u> នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ **ទៅតុលាការជំនុំជម្រះ** ។

☑-បញ្ជូនសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ: ២៧៨ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ទៅសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ **ដើម្បីចាត់ការតាមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ** ។

ថ្ងៃ ពុធ ៤រោច ខែមាឃ ឆ្នាំ កុរ ឯកស័ក ព.ស២៥៦៣

ឧត្តរមានជ័យ, ថ្ងៃទី ១២ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០២០

តំណាងអយ្យការ

[illegible]